

I
138025
Incunabel

E.S.

Philosoph.
II. 28.

**Textus omnium tra-
ctatuum Magistri Pe-
tri hispani.**

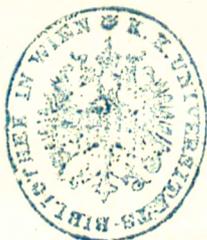
Leitor dicitur Causa. et exempla. Causa Jobatur excepta dicitur

Cum in hunc est per Causas multas hunc hunc dicitur

I

138025

Incunabel

8 August 1872
Fotodruckerei
27-

pmi institutē aliqd representat. vt hō. Vocū significativaz ad pla

ciū. alia cōplexa. vt ozo. alia incōplexa. vt nomen vel verbum

Men ē vox significatia ad placitū sine tpe cui? nulla ps
sepata aliqd hē finita et recta. Vox ponit in diffinitōe no

minis p genere Significatia ponit ad drāz vocis nō significatia

Ad placitū ponit ad drām vocis hēcantē naturalitē Sine tpe ponit

ad drām vbi qd hēcat cū tpe. Cuius nulla pars sepate aliqd hēcat

Ponit ad drām oionis cui? ptes sepate aliquid significāt finita

ponit ad drāz nois infiniti vt nōhō. qd nō est nomē hē dialecticū

sed nomē infinitū. Recta ponit ad drām noim obliquoꝝ vt catho

nis cathoni. q̄ nō sunt noia hē dialecticū. sed noia obliqua. Nō

solus noiativ? sine rect? dicit esse nomē secundū dialecticū

Et vbi est vox significatia ad placitū cui? tempore cui? nulla

pars separate aliquid significat finita et recta. Cum tpe ponit

ad differētiā nois quod hēcat sine tpe. finita ponit ad drām ver

bi infiniti vt nō currit nō laborat q̄ nō sunt verba hē dialecticuz

Recta ponit ad drām verboꝝ obliquoꝝ. vt currebat cucurrit. q̄

nō sūt vba hē dialecticū. sed verba obliqua. Nō solū verboꝝ pre

sentis tps indicati modi dr esse verboꝝ hē dialecticū. Dia aut alia

verba eiusdē modi. et alioꝝ modoꝝ dicūt verba obliqua Omnes

aut alie drē ponunt hic in vbo eadem rōe qua et in noie ponebant

Et sciendū q̄ dialectic? solū ponit duas ptes ois scz nomē et ver

bum reliquas aut oēs appellat? syncathegreumaticas. i. p̄tinas.

Handwritten marginal notes in the top left corner, including the number '14' and some illegible text.

Handwritten marginal notes in the left margin, starting with 'Arbitrā' and 'intermaris'.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'ad 3' and 'p̄t'.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'fuit' and 'conclud'.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'supra' and 'Ceterum'.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'omne' and 'appellat'.

Handwritten marginal notes in the top right corner, including 'pau' and 'volum'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including 'Dicit' and 'duos'.

f. rōa p̄yri   *v. uelidit*   *uēt*   *v. dūp̄t̄ nōt*

Ratio ē vox sc̄ticia ad placitū cuius p̄tes sep̄ate aliqd̄ s̄i
gnificāt. **H**oc totuz̄ cuius partes rē. ponit ad differentiā
am noīs et v̄bi quoz̄ p̄tes sep̄ate nib̄l significant. **R**eliquę autē
particule ponūtur hic eādē ratione qua in noīe ⁊ verbo ponebant

Orationū. alia perfecta. alia imperfecta. **O**īo perfecta est q̄ p̄fectuz̄
sensum generat in aīo auditoris vt homo currit. **O**īo imperfecta ē
q̄ imperfectū sensum generat in aīo auditoris. vt homo albus **O**īa
stonū p̄fectaz̄ alia indicatia. vt homo currit. Alia impatīna vt pe
tre fac ignē Alia optatia. vt vtiā essem bonus cleric⁹ Alia cons
iunctīna vt cū veneris ad me dabo tibi equū Alia deprecatiua. ve
miserere mei deus **M**arū autē oīonū sola indicatia oīo d̄r esse p̄p̄o

Propositio est oīo vox vel falsum significās indicādo. vt
homo currit **P**ropositionū alia kathegorica. alia hypotetica **P**ro
positio kathegorica ē que habet subiectū p̄dicatū ⁊ copulā. tanq̄
p̄ncipales partes sui vt homo currit **I**n hac enī p̄positōe homo
currit homo ē s̄biectum et currit p̄dicatū. ⁊ quod cōiungit vnū
cū altero dicit̄ esse coplā vt pater in resoluendo. vt hō currit id ē
homo est currēs ibi hoc nomē homo est subiectū ⁊ currēs p̄dica
tum ⁊ hoc verbum est dicit̄ esse copula quia p̄iungit vnū cū altero

Et dicit̄ kathegorica. a kathegoriso as are quod est idem q̄ p̄dico
as are **S**ubiectū est illud de quo aliquid dicit̄ **P**redicatū est illud
quod dicit̄ de altero sc̄z de suo subiecto **P**ropositionū. kathegori
carum. alia vniuersalis. alia p̄ticularis. alia indiffinita. alia singu
21 iij

Arbitr. x̄tibus. h̄m̄
h̄m̄ n̄m̄s d̄ff̄m̄s
h̄m̄ p̄t̄l̄s.

Arbitr. f̄m̄
Arbitr. m̄ m̄t̄m̄ d̄
Subd̄m̄d̄r f̄m̄ m̄t̄m̄ d̄

Infer. Cor̄d̄
De p̄p̄o q̄ cōiungit d̄
End̄m̄t̄m̄

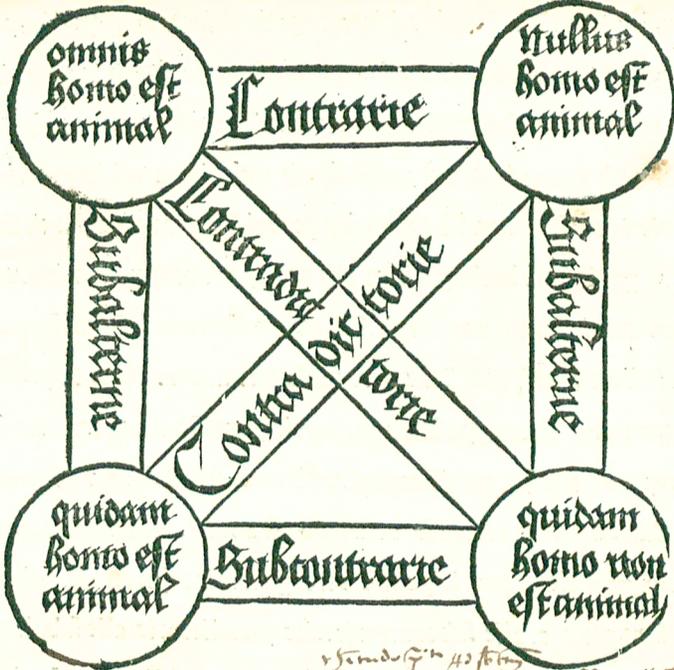
d̄ff̄m̄ p̄p̄o cōiungit
p̄m̄ v̄m̄ d̄.

Arbitr. v̄d̄ d̄ff̄m̄ d̄
d̄ff̄m̄ p̄p̄o cōiungit
p̄m̄ v̄m̄ d̄.

de qualitate p̄p̄dis. Vnde ad interrogacionē factam p̄ qualis res
 spondendū est affirmatiua vel negatiua Quanta querit de quantita
 tate p̄positionis Vnde ad interrogacionē factaz p̄ quanta respon
 denduz est vniuersalis vel particularis indefinita vel singularis
 Vnde vsus Que ka vl' hyp. qualis ne vel aff. v̄ quanta par in sin
 Item p̄positionū kathegoricaz alie p̄ticipant vtroqz termino. vt
 homo currit. homo non currit. Alie vero altero termino vt homo
 currit. homo disputat Alie vero nullo termino vt plato disputat
 equus mouet Item p̄positionum participantū vtroqz termino q̄
 dam participat hm eundē ordinē. vt homo currit. homo nō cura
 rit. Quedā ordine ecōuerso vt homo est animal. animal est homo
 Item p̄positionū participantū vtroqz termino hm eundē ordinē
 alie sunt p̄trarie. alie subcontrarie. alie p̄tradictorie. alie subalēne
 Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua z vniuersalis negatiua eius
 dem subiecti et p̄dicati vt omnis hō currit. nullus homo currit.
 Subcōtrarie sunt p̄ticularis affirmatiua et p̄ticularis negatiua eius
 dem subiecti z p̄dicati vt q̄dam hō currit q̄dam hō nō currit Con
 tradictorie sunt v̄lis affirmatiua z p̄ticularis negatiua vel v̄lis nega
 tiua z p̄ticularis affirmatiua eiusdē subiecti z p̄dicati vt ois hō cura
 rit q̄dam hō nō currit vl' nullus hō currit quidā hō currit Subal
 terne sunt v̄lis affirmatiua z p̄ticularis affirmatiua. vel vniuersa
 lis negatiua z p̄ticularis negatiua eiusdē subiecti z p̄dicati vt ois
 hō currit quidā hō currit. null⁹ hō currit. q̄dā hō nō currit. a iij

*primus dicitur p̄
 ad oppositum*

primus 2us dicitur

*homo dicitur p̄
 homo oppositum*

deinde videtur

Propositionū triplex est materia scz naturalis contingens
 et remota. Naturalis est in qua predicatū est de esse subiec
 ti vel p̄rium eius vt homo est animal. homo est risibilis Cōtin
 gens est in qua predicatū potest a desse et abesse subiecto p̄ter eius
 corruptionē. vt homo est albus homo non est albus Remota est
 in qua p̄dicatū nullo modo pōt conuenire cū subiecto vt homo ē
 azinus. leo est vacca. Lex siue natura cōtrariarū talis ē. q̄ si vna
 est vera reliqua est falsa. et non econuerso. Possunt enim ambe si
 mul esse false in materia cōtingenti. vt ois homo est albus. null⁹
 homo est albus. In naturali vero materia semper si vna est vera

*omnis homo est animal
 nullus homo est animal
 quidam homo est animal
 quidam homo non est animal*

*omnis homo est animal
 nullus homo est animal
 quidam homo est animal
 quidam homo non est animal*

*omnis homo est animal
 nullus homo est animal
 quidam homo est animal
 quidam homo non est animal*

reliqua erit falsa et eōuerſo. vt om̄is homo est animal. null⁹ hō
 est animal. Et ſimiliter in materia remota vt om̄is homo est azi
 nus nullus homo est azinus. Et in materia cōtingenti quando ac
 cidens est in ſeperabile. vt om̄is cornus est niger. nullus corn⁹ est
 niger Sed ille que ſunt de accidēte ſeperabili p̄nt ambe eſſe falſe
 vt om̄is homo est albus. nullus homo ē albus Lex ⁊ natura ſb
 cōtrariay talis eſt q̄ ſi vna ē falſa reliqua erit vera ⁊ nō eōuerſo
 Poſſunt em̄ ſimul eſſe vere in materia cōtingēti. ⁊ hoc quādo acc
 cidens eſt ſeperabile. vt quidā homo ē albus. quidā hō non eſt al
 bus Vnde lex ſbcōtrariay p̄trario modo ſe habet ad legē p̄trario
 arum Lex p̄tradiatoriay talis eſt q̄ ſi vna ē vera reliq̄ erit falſa ⁊
 eōuerſo In nulla em̄ materia ambe poſſunt eſſe ſimul vere vl' falſe
 ſe. vt om̄is hō eſt aial quidā hō non ē aial ⁊ ſic de alijs Lex ſine na
 tura ſbalternay talis ē q̄ ſi vniuerſalis eſt vera ſua p̄ticularē erit
 vera et nō eōuerſo. p̄ōt em̄ p̄ticularē eſſe vera vniuerſali exte
 te falſe. Et ſi p̄ticularis ē falſa ſua vniuerſalis erit falſa et nō econ
 uerſo. Itē p̄poſitionū p̄ticipantiū vtroq; ſimino ordine eōuerſo
 triplex eſt cōuerſio ſc; ſimplex p̄ accūs et p̄ p̄trapoſitionē Cōuerſio
 ſimplex ē q̄n de ſbiecto ſit p̄dicatū ⁊ de p̄dicato ſbiectū manēte
 eadē qualitate et quātitate p̄poſitionis ⁊ hoc modo p̄uertit vltis
 negatiua in ſe ⁊ p̄ticularis affirmatiua in ſe vt nullus homo eſt la
 pis ergo nullus lapis eſt homo aliquis homo eſt animal ergo ali
 quod animal eſt homo Cōuerſio p̄ accidens eſt quando de ſubiecta

ſed

ponit p̄dicatū
Būntū vult

ponit legē ⁊
p̄dicatū p̄dicatū

ponit legē p̄dicatū
manū

ſubſtantia de vni
p̄dicatū p̄dicatū
quidam

ſubſtantia de vni
p̄dicatū p̄dicatū

cto sit p̄dicatū. ⁊ de p̄dicato subiectū manente eadē q̄litate s̄ muta
 tata quātitate et hoc modo cōuertit̄ vn̄iversalis affirmatiua in pa
 rticularē affirmatiua et v̄l̄is negatiua in particularē negatiua. vt ois
 homo est aial. ergo quoddā aial ē hō null⁹ hō est lapis. ergo q̄dam
 lapis non est homo. **Conuersio** p̄trapositōz est quando de subie
 cto sit p̄dicatū ⁊ de p̄dicato subiectū manēte eadē qualitate ⁊ quā
 titate. s̄ mutatis t̄minis finitis in terminos infinitos. Et hoc mō
 duertit̄ v̄l̄is affirmatiua in se. ⁊ particularis negatiua in se. vt omnis
 homo est aial ergo omne nōaial est nonhomo. Vnde versus. **f**ecia
 simpliciter quertit̄. ena per acci **A**lto per contra sic fit quertio to
 ta **A**lterit a. negat e. sunt vn̄iversaliter ambe **A**lterit i. negat o sūt
 particulariter ambo **E**cce tibi sim armigeros ad arma bono con **E**t
 est notandū. q̄ illud qd̄ est in subiecto p̄positōis que debet quera
 ti quodcūqz sit illud debet poni supra totū predicatum et reducē
 ipsum ad subiectum. p̄pterea eadē est cōuersio in particularibus
 indefinitis et singularibus.

Equit̄ de p̄pōe hypotetica **Propositio hypotetica** est que
 habet duas p̄cōes kategoricas cōiunctas tanq̄ p̄ncipales p̄tes
 sui. vt hō currit ⁊ hō mouetur **D**icit̄ aut̄ hypotetica ab hypos qd̄
 ē sub ⁊ thesis positio quasi suppositio. quia in ea vna pars suppo
 nitur alteri. **Propositionū hypoteticarū tres sunt spēs scz cōdicio
 nalis. copulatiua et disiunctina. Cōdicionalis ē. in qua cōiungit̄
 due p̄cōes kategorice mediāte hac p̄iunctōe si. vt si fortes currit**

termini v̄l̄is
 p̄pōe exp̄s

homo n̄ est
 animal
 5 77

conuersio de sym
 p̄pōe de d̄m

quod h̄c n̄
 hypotetica

conuersio de sym
 30 p̄pōe de sym

conuersio de d̄m

conuersio de d̄m

conuersio de d̄m
 p̄pōe de d̄m
 p̄pōe de d̄m
 p̄pōe de d̄m

conuersio de d̄m

conuersio de d̄m

conuersio de d̄m

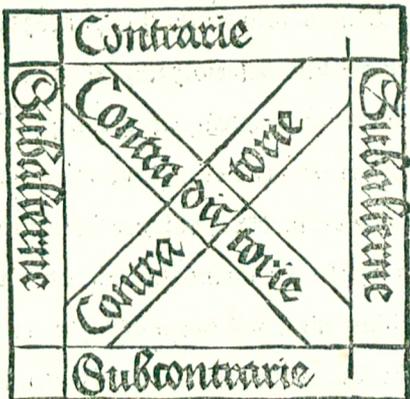

Quartus
 Dur Sorte si currere non est possibile
 pu Sorte si non est contingens
 re Sorte si currere est impossibile
 a Sorte curere est necessesse

Tercius
 Sorte cur non est possibile.
 Sorte curere non est contingens
 Sorte currere est impossibile
 Sorte non currere est necessesse

Primus
 A Sorte currere est possibile
 ma Sorte currere est contingens
 bi Sorte curere non est impossibile
 mus Sor non currere non est necessesse

Secundus
 E Sorte non currere est possibile
 den Sor si currere est contingens
 tu Sor si curere non est impossibile
 li Sor currere non est necessesse

Ddus est a diacesis rei determinatio et habet fieri per adiecti-
 uum Sed duplex est adiectiuum Est enim adiectiuum quoddam nominis
 vt albus niger etc Et quoddam adiectiuum vbi. vt aduerbiu quod hinc
 pstantiu aduerbiu est vi vbi adiectiuum. et ideo duplex est modus Vn-
 est noialis qui fit per adiectiuum nomis. vt hic homo albus currit
 Alius vero adverbialis. qui fit per aduerbia vt hic homo currit
 velociter Item adverbiorum quedam determinat vbum ratione co-
 positiois. vt hec sex. necessario contingenter possibiliter impossibi-
 li vero. et falso Alia determinat verbu rone rei verbi. vt fortiter agit

Modus est Adiectiuum adiectiuum est quod determinat adiectiuum quod determinat adiectiuum
 quod determinat adiectiuum quod determinat adiectiuum

modis qui sunt possibile, impossibile, contingens. et necessarium non sic
 sumit oppositio et equipollentia. ut postea patebit. Et sciendum quod
 unusquisque istorum quatuor modorum facit quatuor propositiones modales
 et cum quatuor sunt modi. erunt quater quatuor propositiones et sic sunt
 sedecim propositiones Verbi gratia iste modus qui est possibile. si su-
 matur sine negatione facit primam propositionem modalem. ut forte currere est
 possibile Si sumat cum negatione posita ad verbum facit secundam pro-
 positionem. ut forte non currere est possibile Si sumat cum negatione posita
 ad modum. facit tertiam propositionem. ut forte currere non est possibile Si
 sumat cum duplici negatione. una posita ad modum et alia ad verbum
 facit quartam propositionem. ut forte non currere non est possibile. Et
 sic secundum unumquemque istorum quatuor modorum sumuntur quatuor pro-
 positiones. Harum autem propositionum equipollentie sine consequentie quatuor
 regulis cognoscuntur Prima regula est talis Quicumque dicto affirmato
 attribuitur possibile eidem attribuitur contingens et ab eodem re-
 mouetur impossibile et ab eius contradictorio opposito remouetur
 necesse Secunda regula est Quicumque dicto negato attribuitur possibile
 eidem attribuitur contingens. ab eodem remouetur impossibile. et ab eius con-
 tradictorio opposito remouetur necesse Tercia regula est Quicumque
 dicto affirmato remouetur possibile ab eodem remouetur contingens
 eidem attribuitur impossibile et eius contradictorio opposito attribuitur
 necesse Quarta regula est Quicumque dicto negato remouetur possi-
 bile ab eodem remouetur contingens. eidem attribuitur impossibile et eius

Primo Nomb
 Secundo 15
 Tercio modalis

Arad qd dicitur

In fine dicitur
 equipollentia
 et eadem p p

dicitur
 dicitur
 dicitur

dicitur dicitur p p
 dicitur dicitur p p
 dicitur dicitur p p

^{ordo} ^{subcontrariæ}. Unde ^{versus} ^{Sic} tibi ^{linea} ^{subcontraria} ^{prima}
^{secunde}. Item ^{primus} ^{ordo} ^{et} ^{tercius}. ^{et} ^{secundus} ^{et} ^{quartus} ^{contradictorie}
 Unde ^{usus}. Tercius est ^{primo} ^{sp} ^{contradictorius} ^{ordo}. Pugnat ^{cum} ^{quarto}
^{to} ^{contradicendo} ^{secundus}. Item ^{prima} ^{linea} ^{subalternat} ^{quarta} ^{et} ^{secunda}
^{tercia}. Unde. ^{prima} ^{subest} ^{quarta} ^{vice} ^{particulari} ^{habens} ^{se}
^{hac} ^{habet} ^{ad} ^{seriem} ^{se} ^{lege} ^{secunda} ^{sequentem}. ^{Ordo} ^{subalternus}
 sit ^{primus} ^{sive} ^{secundus}. Finis primi tractatus

^{Medicabile} ^{quibus} ^{sumit} ^{proprie} ^{et} ^{sic} ^{dicitur} ^{predicabile}
^{quod} ^{de} ^{pluribus} ^{predicat} ^{Quibus} ^{sumit} ^{communiter} ^{sive} ^{laus}
^{ge} ^{et} ^{sic} ^{dicitur} ^{predicabile} ^{quod} ^{de} ^{uno} ^{solo} ^{predicat} ^{sive}
^{de} ^{pluribus} ^{Unde} ^{predicabile} ^{proprie} ^{sumptum} ^{idem} ^{est} ^{quod}

^{Ule} ^{et} ^{differunt} ⁱⁿ ^{hoc} ^{quod} ^{predicabile} ^{diffinitur} ^{per} ^{dici} ^{de}. ^{Ule} ^{vero} ^{per}
^{esse} ⁱⁿ ^{est} ^{autem} ^{predicabile} ^{quod} ^{aptum} ^{natum} ^{est} ^{dici} ^{de} ^{pluribus} ^{Universale}
^{autem} ^{quod} ^{aptum} ^{natum} ^{est} ^{esse} ⁱⁿ ^{multis} ^{Predicabile} ^{sive} ^{ule} ^{dividit} ^{per}
^{genus}. ^{speciem}. ^{diam}. ^{proprium}. ^{et} ^{accens}. ^{et} ^{solum} ^{de} ^{his} ^{quibus} ^{hic} ^{intendimus}

^{Ennis} ^{dicitur} ^{triplex}. ^{Primo} ^{modo} ^{dicitur} ^{collectio} ^{multorum} ^{se} ^{hinc} ^{terminum}
^{quodammodo} ^{ad} ^{se} ^{invenit} ^{et} ^{ad} ^{unum} ^{principium}. ^{ut} ^{collectio} ^{eorum} ^{quae} ^{sunt}
^{de} ^{eade} ^{particula} ^{descendentium} ^{ab} ^{uno} ^{quo}. ^{Secundo} ^{modo} ^{dicitur} ^{genus} ^{quod} ^{est}
^{principium} ^{unum} ^{cuiusque} ^{generatiois} ^{ut} ^{pater} ^{vel} ^{patria} ^{sive} ^{locus} ^{Tercio}
^{modo} ^{dicitur} ^{genus} ^{cui} ^{supponitur} ^{species} ^{Et} ^{hoc} ^{ultimo} ^{modo} ^{sumit} ^{hic} ^{et}
^{diffinitur} ^{sic} ^{Genus} ^{est} ^{quod} ^{predicat} ^{de} ^{pluribus} ^{differentibus} ^{specie} ⁱⁿ ^{eo}
^{quod} ^{quid} ^{est} ^{sive} ^{aliquid} ^{predicat} ^{de} ^{hominem} ^{et} ^{de} ^{equo} ^{quae} ^{differunt} ^{specie}. ^{Ad} ^{agnoscendum}

In hoc ad...
 per...
 ad...
 de...

Compar...
 ad...
 omni...

de...

per...
 de...

de...
 et...

de...

Bi

fitu s. habitus. Nec autē decē p̄dicamēta dicunt genera generaliss̄a :

ma qz nullū gen^o habent supra se. licet em̄ ens dicat de istis decem
hoc tamē nō ē vniuoce. sed equiuoce. z ideo non ē gen^o eoz. De

hijs autē decē nihil modo dicim⁹ s̄ in p̄dicamētis determinabim⁹ de
istis Genus subalternū ē qd cū sit gen^o pōt esse spēs. vt aial ē gen^o

Species ē qd p̄dicat Cnus hoīs z spēs corp^o oīs animati.
de pluribz differētibz nūero in eo qd qd ē. In hac autē diōe hoc ver

bū p̄dicat dicit aptitudinē z nō actū. Sillr in alijs vt hō p̄dicat de
forte z platone z de alijs p̄ticularibz hoībz q̄ sunt plura z dīa nū

mero vt pus patuit. Et p̄dicat de hijs in qd qz cū q̄rit qd ē sortes
p̄uenient respōdet hō Diffinit etia spēs sic. Spēs ē qd ponit sub

assignato genē. Et sic spēs ē. de q̄ gen^o in eo q̄ quid est p̄dicat. Et
diuidit in spēm specialissimā z spēm subalternā. Species spēalis

fima ē que cū sit spēs nō pōt esse gen^o vt hō. equus azin⁹ z similia
vel sic Spēs specialissima ē sub q̄ nō ē alia inferior: spēs Species

subalternā est. q̄ cū sit spēs potest esse gen^o. vt aial. Vnde quecūqz
sunt in gen^o generalissimū z spēm specialissimā possunt esse gene

ra z spēs ad aliud quidē z ad aliud sup̄ta Sūt em̄ genēa respectu
inferioz. spēs v̄o respectu sup̄ioz sicut patebit in ar boze purp̄

riana Et autē hoc sit magis plantz sumat̄ exem^o de vno qz predica
mento vt substātia est genus primū sub hac autem corpus. sub

corpore corpus aiātū. sub quo animal. sub aiali aial rationale. sub
quo homo. sub hoīe sunt indiuidua. vt sortes plato Indiuidum

Femone obituo
De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

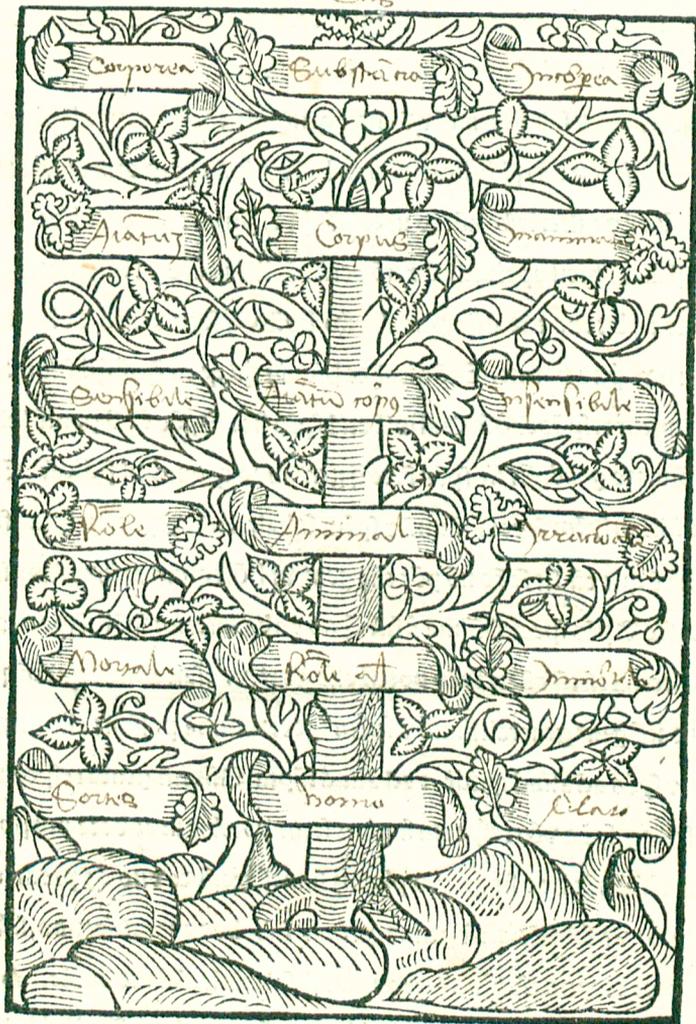
De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

De dicit d. 20
alibi dicitur de
pub v̄o plus d

pater aut d. septu
. q. d. d. p.
 Est qd̄ de vno solo p̄dicat. vt fortes. Nec enī oīa patēt in figura
 sequit̄ q̄ dī arbor pur vñ. Ista tibi plana fa cit arbor purphiriana.

Differentia dicitur triplex. scilicet cōiter proprie et magis proprie. Cō
munis dicitur est qua alterū differt ab altero vel a seipso separ
rabili accidēte. vt sortes sedens differt a seipso non sedente vel ab
alio Propria differētia est qua alterū differt ab altero in separabili
accidēte vt sortes sym⁹ dicitur a sorte non symo vñ accēs in separabile dicitur
symū aqlū Magis propria dicitur est qua alterū differt ab altero specifi
ca differentia. i. p. speciei differentia. vt hō differt ab equo per rōna
le Et isto mō sumit hic differētia et diffinit sic. Differētia ē qd p
dicatur de pluribus differētibus spē in eo qd quale vt rōnale p̄dica
tur de hoīe et de dijs que sunt dīa spē. Sum⁹ em̄ rōnales vt dij. vt
vult purp̄birius. sed mortale additū nobis sepat nos ab illis. Illud
autē dicitur p̄dicare in quale qd puenient respōdet ad interrogatiōē
factā per quale. Cū em̄ dicitur qualis est hō. puenient respōdet rati
onalis. et ideo rōnale p̄dicatur de hoīe in quale. Differentia est q̄ spēs
habūdat a genere. vt hō habundat ab aīali hīs differētīs que sunt
rationale mortale. Sciendū q̄ eadem dīa est diuisiua et p̄stitutina
scilicet diuisiua generi et p̄stitutina speciei vt rationale diuidit animal
em̄ differētia sibi opposita. scilicet irrationale. Dicim⁹ em̄ animalū
aliud rationale aliud irrationale. et iste differētie cōstituūt diuersas
species sub animali. Omnis em̄ dīa adueniens generi cōstituūt spe
ciem ideo constitutina. seu specifica nominat Mortale em̄ additū
super boīem aīal constituit hominem. Et ob hoc dicitur bo
koprium dicitur quadrum Cetina q̄ sola species diffinitur

B iij

pl'r. Prmo modo dicitur proprium quod inest alicui speciei. et non dicitur ut esse medicum vel
grammaticum inuenit alicui homini sed non omni. Secundo modo dicitur proprium quod inest
omni et non soli. ut esse bipedem. inest omni homini et non soli. Tertio modo dicitur
proprium quod inest omni soli et non semper ut canescere inest omni homini et soli sed
non semper quia solum in senectute. Quarto modo dicitur proprium. quod ap-
pellatur proprie proprium. et diffinit sic. Proprium est. quod inest omni et soli
et semper. ut risibile inest omni homini soli homini et semper. Non ideo quod actu
se rideat. sed quod aptus natus est ad ridendum. et hoc quarto modo proprium dicitur
vniu's de quibus predicabilibus. Et diffinit sic ab aristotele. Proprium est
quod inest omni. soli. et semper. et uersim predicat de re et non indicat quid
esse rei. ut risibile inest homini. Non indicat quid esse rei ponit in
diffinitioe proprium ad differentia diffinitiois. Diffinitio enim uersim pre-
dicat de re. et indicat quid esse rei ut suba aiata sensibilis conuer-
titur cum aiata et indicat quid esse rei. quia omnis diffinitio fit per sub-
stantialia. omne autem superius est de essentia sui inferioris. Diffinitio enim
sic diffinit ab aristotele. Diffinitio est oratio quod est esse rei indicans. proprium
Accidens est quod adest et abest. Cuius non indicat quid esse rei
propter subiecti corruptionem ut album nigrum. sedere et non sedere. Nec
enim possunt adeste homini. et abesse propter subiecti corruptioem. Diffinitio autem
accidens sic. Accidens est. quod neque est genus. neque species neque diuina neque
proprium inest autem rei. Vel sic accidens est quod contigit eadem inesse et non in-
esse. ut album nigrum sedere et non Et de his duabus ultimis dionibus
dicit aristoteles. Est autem accidentis diffinitio secunda melior quam pri-

ma. quia ad intelligendū primam diffinitionē necesse est scire quid
sit genus. quid species et sic de alijs. Secūda aut per se diffinita est
ad cognoscendū quid est quod dicit per ipsam Accidentiū aliud sea
pabile vt albedo in boie Aliud inseparabile vt nigredo in cornu et ethi
ope. et albus in cigno licet em̄ nigrū inseparabiliter accidit cornu. tū
hoc non est extra diffinitionē in qua dicitur qd pot̄ adesse et abesse p̄ter sub
iecti corruptionē. qz vt vult purpuri⁹ cornus pot̄ intelligi albus
et ethiops nitens candore preter subiecti corruptōz Item acciden
tiū aliud commune. vt albū nigrū Aliud propriū vt albedo sortis.

Commune est omnibus quinqz p̄dicabilibus de pluribus p̄
dicari Differunt autem quia genus de pluribus p̄dicatur q̄ alia et
ideo differt ab alijs. Differentia vero differt a genere. in eo qd p̄dis
catur in quale genus vero in quid Item differentia differt a specie
et a proprio. quia differentia p̄dicatur de pluribus differentibus spe
cie illa autem non Differt enim ab accidente quia accēs suscipit in
tensionem et remissionem. differentia vero non suscipit magis neqz
minus. Differt autem species a genere. quia genus continet specia
es et non p̄tinetur ab eis. Species autem differt a differentia quia
ex pluribus differentijs bene constituitur vna species vt iste differ
rentie rationale. mortale. coniungūtur ad constitutionem huius spe
ciei homo. Species vero non coniungitur speciei vt gignat aliam
speciem quedam enim particularis equa cuidam particulari azino
permiscetur ad multā generationē. sed non equa et azinus in p̄mū

Species autem differt a proprio quia species natura prior est pro-
prio proprium vero posterius est specie. Preterea quorum termini
et diffinitiones sunt differentes. et ipsa sunt differentia. ergo species
et proprium sunt differentia. Species autem differt ab accidente.
quia species predicatur in quid accidens vero in quale vel quomodo
se habet. Species autem natura prior est accidente. Omne enim ac-
cidens natura posterius est suo subiecto. Proprium autem differt
ab accidente. quia proprium de una sola specie predicatur cuius est
proprium. Accidens vero de pluribus speciebus. et accidens primo
inest individuis. et per posterius generibus et speciebus. non enim
homo aut animal currit nisi quia sortes vel plato currit. Proprium
autem primo inest speciei et per speciem convenit individuis. Item genus
dicitur species. proprium equaliter precipiant ab omnibus de quibus predicantur. acci-
dens vero non. sed suscipit intentionem et remissionem. Item genus dicitur
species. proprium univoce predicantur. accidens autem non predicatur univoce.
sed denotative. Predicari autem univoce est predicari secundum unum nomen. et
ratione una secundum illud nomen sumpta ut homo secundum unum nomen predi-
catur de sorte et platone ut sortes est homo plato est homo et ratio eius secun-
dum illud nomen est una. ut animal rationale mortale et ob hoc ens non potest
esse genus. quia licet secundum unum nomen predicatur non tamen secundum unam
rationem. Ratio enim entis secundum quod dicitur de substantia est ens per se. secundum autem
quod dicitur de aliis non est predicamentis est ens in alio et sic predicatur secundum diver-
sas rationes et ideo non predicatur univoce sed potest equivoce aut multipliciter

Predicari aut equoce. ē pdicari de plibz vno noie z rōnibz diuerſi
 fm illud nomē ſumptz. vt canis vno noie pdicat de cane latrabili
 ſidere celeſti. z piſce marino. Mō aut fm illud nomē ratio ē eadez
 omnibz. ſalia z alia. Denoiatiue dicunt quecūqz ab allq ſolo caſu
 ſunt differētia z fm illud nomen habēt appellatōz vt a grāmatica
 grāmatic⁹. a fortitudine fortis. Vnde grāmatica et fortis pdican
 tur denoiatiue z ergo accidēs denoiatiue dicūt predicare.

Finis tractatus ſecundus

Cognoscendū pdicamēta qdam ſunt neceſſa
 ria pmittēda ſine quoz cognitōe nequaquō poteſt

haberi cognitio pdicamētoz z ideō diſtingu⁹
 eū ariſtotele triplicē modū pdicādi. Eoz que pdicant quedā ſūt
 vniuoce. quedā equiuoce. qdam denoiatiua Equiuoce dicunt qz
 ſolum nomē eſt ſimile. z ratio ſube fm illud nomē ē diuerſa vt aial
 ſcat animal vey z pictū z nomē ſolū eis eſt cōe. et ſcōm illud no
 men ratio ſube eſt diuerſa dicim⁹ em̄ de leone picto in pазiete Eco
 ce animal terribile z de leone vino idē dicim⁹ equoce Et de ſtatua
 is regū dicim⁹ Iſti ſunt tales reges z de hijs qui adhuc regnant
 dicim⁹ Iſti ſunt tales reges ſumēdo nomē regis equoce Vniuo
 ca dicunt quoz nomē eſt cōe z rō ſube fm illud nomen eſt eadē
 vt hoc nomē aial eſt cōe hoi boui z leoni z ſilr ratio ſubſtantie fm
 illud nomē eſt eadē. vt homo ē animal. bos eſt aial z bō ē ſubſtā

& plus p dicitur
 Form
 & plus dicitur
 & plus p dicitur
 & plus dicitur

omne dicitur
 quod dicitur
 quod dicitur
 quod dicitur

ubi dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur

Alia dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur
 dicitur

substantia. ergo homo dicitur grammatice currere animal et substantia.
 Item ea que dicuntur de subiecto omnia predicant nomine et ratione. ut homo
 dicitur de sorte et platone. eorum vero que sunt in subiecto in pluribus que
 dem. neque nomine neque ratio predicat de subiecto ut hec albedo vel hoc
 album In aliquibus autem nomine nihil prohibet predicari de subiecto
 rationem vero predicari de subiecto est impossibile. ut album predicatur de
 subiecto. ratio vero albi numquam de subiecto predicat. Item secundum
 substantiarum species est magis suba quam genus. quia species est propinquior prime sub-
 stantie quam genus et etiam quia pluribus substat. Quibuscumque enim substat ge-
 nus eisdem substat species. et cum hoc species substat ipsi generi. Sed species
 specialissime equaliter substant et equaliter sunt sube. ut homo equus et si-
 milia. His visis dicendum est de proprietatibus substantie
 commune est omni sube in subiecto non esse. quia esse in subiecto puenit so-
 lum accidenti. hoc patet in primis subijs per distinctio; prime substan-
 tie in secundis autem patet inductione et syllogismo Inductio sic homo
 non est in subiecto equus non est in subiecto. leo non est in subiecto neque
 asial et sic de singulis ergo nulla secunda suba est in subiecto Syllogismo
 sic. nihil eorum que sunt in subiecto predicant nomine et ratione de subiecto. sed
 omnis secunda substantia predicat nomine et ratione de subiecto ergo nulla secunda
 suba est in subiecto. Hoc autem non est proprium sube sed etiam differentie
 appetit. et hoc intelligit de differentiis sube Nec est instantia de parti-
 bus sube que sunt in suo toto et ideo videtur esse in suo subiecto. quia
 alius est modus essendi in ut accidens est in subiecto et alius sicut

pars est in suo toto. ut p[ro]p[ri]us patuit. Itē om[n]ib[us] secūdis substantijs z
differētijs eaz[um] p[ro]uenit vniuoce p[re]dicari. hec enī oīa p[re]dicantur de p[ri]m
mis subis noīe et ratione q[ui]e vniuoce p[re]dicant. Item omnis p[ri]ma
suba significat hoc aliquid. i. Individuū z vnū nūero. Sed secūda
substātia videt[ur] significare hoc aliquid sub appellatōis figura eo q[uo]d ē
in p[ri]ma suba z etiā de essentia eius nō tamē h[ab]eat hoc aliquid sed pot[est]
tius quale quid sine cōe. Nō enī illud q[uo]d significat p[er] secūda suba
stantiā est vnū nūero sicut illud q[uo]d h[ab]eat p[er] p[ri]mā subam. Item sub
stantie nihil est p[ro]p[ri]ū. h[oc] nō est p[ro]p[ri]ū sube q[uia] non p[ro]uenit soli sb[an]t
stantie. h[oc] etiā quātitati z quibusdā alijs. Item suba nō suscipit mag[is]
neq[ue] minus. Nō enim dico q[uo]d vna suba magis substat q[uam] alia Sed
dico q[uo]d vna queq[ue] suba s[ecundum] esse suū non intendit neq[ue] remittitur. v[er]o
album q[uo]m[od]o est magis album q[uam] minus albū. Sortes vero nō est
magis hō vno t[em]p[or]e q[uam] alio t[em]p[or]e. nec magis homo q[uam] plato. Itē p[ro]p[ri]e:
p[ro]p[ri]ū est substantie cū sit vna et eadē nūero s[ecundum] sui mutatōz esse sua
susceptibile p[ro]p[ri]o[rum] ut idē hō aliq[ui] est albus aliq[ui] est niger aliq[ui] est
calidus aliq[ui] frigid[us] aliq[ui] p[ro]nus aliq[ui] studiosus. Neq[ue] est instā
tia de oratione quia licet hec eadem oratio sortes sedet aliquādo est
vera aliquādo falsa t[ame]n hoc nō est s[ecundum] sui mutationē h[oc] rei ut q[uo]d sortes
currit vel sedet. Et ideo nota q[uo]d verū z falsum sunt in reb[us] ut in sub
iecto z sunt in o[ra]tione ut in signo D[omi]n[us] equiuocat mod[us] essendi in cu[us]
dicat[ur] ver[um] et falsum esse in reb[us] z in o[ra]tione. S[ed] equiuocat suscepti
bile cū d[icitur] res est susceptibile veri z falsi sic z o[ra]t[i]o ē susceptibilis veri

Handwritten marginal notes in brown ink:
- Top left: *... in suo toto*
- Middle left: *... p[ri]ma suba*
- Bottom left: *... Nota*
- Various other small notes and corrections in the left margin.

Handwritten notes at the bottom of the page:
- *... dicitur p[ro]p[ri]ū q[uo]d op[er]e h[ab]ent v[er]o*
- *... dicitur q[uo]d v[er]o dicitur q[uo]d p[ro]p[ri]ū*

z falsi sicut enim equiuocat susceptible cum dicitur: Urina hominis vel animalis est
susceptibilis sanitatis, et animal est susceptible sanitatis. Nec enim
suscipit sanitatem quia significat eam Illud vero est subiectum eius
Et ita hoc proprie non conuenit orationi, sed soli substantie.

Quantitas aliud continuū aliud discretū. Quantitas conti-
nua est cuius partes copulantur ad eundem terminum communem ut partes li-
nee copulantur ad punctum. Est autem discreta quantitas ut numerus
et oratio Unde due sunt species eius. Non enim est in numero aliquis ter-
minus communis ad quem partes numeri copulantur, ut in decem quinque et
quinque, aut tria et septem ad nullum terminum copulantur sed semper
discreta sunt. Est autem numerus multitudo ex unitatibus aggrega-
ta, similiter in oratione syllabe non copulantur ad aliquem terminum
sed una queque separata est ab alia. Quantitatis continue, alia linea,
alia superficies, alia corpus, alia tempus, alia locus. Unde quinque
sunt species eius, quod autem linea sit quantitas continua patet, quia par-
tes eius copulantur ad aliquem terminum communem, puta ad punctum
et partes superficie ad lineam, partes corporis ad superficiem, partes
autem temporis ad nunc ut preteritum et futurum ad prius, partes autem
loci ad eundem terminum copulantur ad quem corporis particule. In his
visis dicendum est de communitatibus quantitatis Prima communitas
est quantitati nihil est extrinsecum ut bicubito tricubito vel superficie
nihil est extrinsecum quia extrinsecitas primo inest qualitatis non omnibus sed
quibusdam, sed quantitas non est qualitas que sequitur quod diuersitas non est in quantitate

249 Item 970

Item quantitas non suscipit magis neqz min⁹. **M**o enim vna linea est magis linea q̄ alia nec numer⁹ ternari⁹ ē magis numer⁹ q̄ binarius et sic de alijs. Item p̄p̄riū est quantitati h̄m eā equale vel in eāle dici vt vnus nūerus ē equalis vel in eāle alteri nūero et vnū corp⁹ est equale vl' in equale alteri corpori et vna linea est equalis vl' in eāle

Qualiquid vero talia dicunt quecumqz hoc **C** alteri linee. **S**plum quod sunt alioy dicunt. vel quolibet alit ad aliud vt duplū dimidiū duplū z dimidiū dupli dimidiū. pater filij pater. fili⁹ p̄ris filius. z maior minore maior. z min⁹ maiore min⁹. vl' sub habitu dine alterius casus. vt similis simili similis. vicino vicino **R**e

latinoz tres sunt spēs. Quedā dicunt h̄m equipantiā. vt quecumqz eodem noie dicunt. vt filis fili similis. vicinus vicino vicin⁹. equalis equali equalis. **A**lia h̄m suprapositōz dñr vt duplum triplum qz ista supraponunt alijs. sicut dñs seruo supraponit **A**lia vō h̄m suppositōz vt seruus dño supponit z fili⁹ patri. z dimidiū duplo et sic

de alijs. **P**ost hec sequunt p̄uitates relatōis. **P**rima est qz contrarietas est in relatione vt vtus est p̄traria vicio cū vtrūqz eoz sit ad ali quid. hoc aut nō puenit omni relatōi. duplo enim nihil est p̄trarium neqz triplo. **I**tem relatiua suscipiūt magis et min⁹ vt simile dicitur magis et minus simile. z silt' inaequale. **S**z hoc non puenit omnibus

relatiuis duplū enim nō dicit magis z min⁹ duplū neqz triplū neqz pater. **I**tem relatiua dicunt ad p̄uertentiā. vt pater filij pater. filius patris filius. **I**tem relatiua sunt simul natura. simul enim sunt duplū

ad hunc p̄p̄riū
h̄m 970

de qz p̄p̄riū
h̄m 970

de h̄m p̄ ad ali
h̄m 970

de p̄p̄riū ad h̄m
h̄m 970

de p̄p̄riū ad h̄m
h̄m 970

de p̄p̄riū ad h̄m
h̄m 970

de h̄m p̄p̄riū
h̄m 970

z dimidiū pat et fili. Itē relatiua posita se ponit pempes se peria
mūt. vt si duplū ē dimidiū ē et ecōtra vt si duplū nō ē dimidiū nō ē
et ecōtra. Itē alta diffinitio relatiōz ē Ad aliqd sūt qbus hoc ipm
ēē q sūz ē ad aliū qdamō se hēz. z hec ē ppria dō relatiōz Itē ppriū
est relatiōz. q si qz diffinite nonerit vnū relatiōz diffinite noscet ee
reliquū vt si qz diffinite nouēit qd sit duplū diffinite noscet id cō est.

Qualitas Duplū necē ē em̄ i vtroiqz rōnibus vtrilqz vti
z hm quā qles eē dicimur. vt hm colorē colorati. et hm iusticiā ius
ti Qualitate qtuor sūt spēs. p̄ria ē hitus z dispositio Differt autē
hitus a dispositōe qz hitus ē pmanētiōz z diuturniōz. vt sūt virtus
tes z scie. Scia em̄ difficilime ē mobil̄ nisi forte grādis permutatio
fiat. vel ab egritudine vel ab aliq̄ hmōi circa scientē. sūz ē de vute
Iusticia em̄ vl' castitas nō cito vel de facili pmutat Dispositiones
pō dñr q̄ de facili pmutant. vt calor .frigiditas. egritudo. sanitas.
Dñi habit' p̄nt dici dispositōes z nō ecōuerso Illi autē q̄ habitū ha
bēt qdamō sūt dispositi. vel meli' vl' pei' ad ea q̄ bñt. Dispositō
nes autē nō sūt habit'. Dñi hitus pōt sic diffiniri. Habi' ē qlitas
difficilē mobil' a s̄biecto. Scda spēs qlitatz ē natural' potētia l' ipo
tētia aliqd facile faciēdi vel patiēdi. vt sanatiu' d̄z q̄ habet naturalē
potētia vt nihil ab aliq̄bz accidētibz egritudinē inferentibz patiat
Et egrotati' d̄z q̄ hz natural' ipotētia. aliqd patiēdi. Dux autē d̄z
b̄z naturalē potētia resistēdi sectōi Et molle naturalē impotētia
qz cito secat. Lurfores z p̄ngillatores dñr sūt de ista spē. nō qz exēce

qua dicitur in 2o dicitur afflicti sunt quibus quantitati quali tati z ubi q̄ hz
gracitas assignat z aliud temp' magis sibi mobil' dicitur z vsus p̄pud q̄ qu
sibi dicitur q̄ gracitas igit' nullū in niji' ni quali tati p̄pud q̄ q̄ dicitur
aut q̄ p̄pud dicitur sufficit.
Si magis z minus dicitur maiore vel minore sūp maiore vel minore dicitur
qua tati p̄t z ubi t̄p̄ dicitur ubi dicitur ubi p̄t q̄ dicitur ubi p̄t q̄ dicitur
vel ubi q̄

ant actus suos. h qz habent naturalē potentia hoc faciēdi. Tercia
species qualitatis ē passio z passibil q̄litas vt ille q̄litates q̄ efficiūt
in sensibz passioēs. vt in gustu dulcedo asaritudo z silia Et etiā ille
q̄litates sūt in hac sp̄e q̄ ab aliquibz passioibz genēant. vel facile vt
difficile mobilibz z pmanētibz. siue em nigredo ab aliq̄ passioē nati
rali genēt siue ab egritudine siue ab estu q̄litas passibil dicitur Quarta vo
sp̄s q̄litate est forma z circa hoc aliqd cōstans figura vt dispositō
corpi vt triāgulatō q̄drangulatio. rotunditas curuitas rectitudo.

Alia vero dicūt q̄ h̄m bec de noiatine dicūt vl q̄mōlibet
aliter ab his. vt a grāmatica grāmaticus. a iustitia iustus Vl que
dicunt aliq̄ q̄litate non de noiatine eo q̄ nomen nō ē inpositū ipi q̄l
tati vt cursor z pugillator Et nota q̄ cursor z pugillator dicitur dupl̄r

Uno mō dicunt cursor z pugillator ab arte currendi z pugilandi z
sic sunt in p̄ma specie qualitatis qz iste artes sunt habit⁹ Alio modo
dicitur cursor nō q̄ habet artē currendi h qz habet naturalem potentia
ad actum currendi et pugillator nō q̄ habet artē pugilandi h quis
habet naturalem potentia ad actū pugiladi Et isto mō dicunt qua
lia ab istis naturalib⁹ potētijz h nō de noiatine eo q̄ noia sunt impo
sita istis naturalib⁹ potētijz a quibz dicūt q̄litas et sic cursor z pug
illator sūt in scda specie qualitatis Alia aut dicunt q̄litas nō de noia
tine non qm̄ nomē nō ē inpositū q̄litati h qm̄ quale non participat
illd nomē vt studiosus a v̄tute. z sic sūt tres modi sumēdo quale a
qualitate Est autē cōtrarietas in qualitate vt albedo contrarietas

Et hoc dicitur 2a q̄ dicitur non dicitur de noiatine ab
aliq̄ qualitate vt cursor z pugillator

nigredini & silt' Iustitia iniustitie Hoc autē non est ppriū qualitati
qz non cōuenit omīi qualitati. figura em̄ non habet aliqd p̄trariū
neqz mediū colozes vt rubedo planebo Et sciendū qz si vnū p̄trario
rū fuerit quale reliquū erit quale. vt iustitia ē qualitas. ergo iniusti-
tia. iustū ē quale ergo iniustū. Item q̄litas suscipit magz et min⁹. Dz
em̄ iustus magis z min⁹ iustus et albus et grāmatic⁹. h̄ hoc nō ē p̄
ppriū q̄litati. qz quadratū nō suscipit magis neqz min⁹ neqz circulus
neqz q̄drangulatio. neqz circulatio. Itē ppriū ē q̄litati h̄m eam sumi-
le vel dissimile dici vt alb⁹ albo siltis dz. z iust⁹ iusto albus autē nigro

Actio ē h̄m quā in id qd subicit agē dicimur. vt **C**onissilis dz
secans aliquis dz agere. in eo qz secat **U**nde sectio est actio. et h̄m
sectionem agit secans in eo qz secat z percussio est actio Item pro-
prium est actioni ex se inferre passionem **R**ecipiūt autē agere z pati
p̄trarietate. **C**alefacere em̄ est p̄trarium ei qd est frigidū facere. **E**t
delectari est p̄trarium ei qz est tristari. **R**ecipiūt agere et pati magz
z minus **C**alefacere em̄ magis et min⁹ dz **E**t calefieri dz magis et

Assio est effectus illatio **U**minus **E**t silt' delectari z tristari.
qz actionis vt calefieri inferē ex calefacere. **P**roprium autē passio-
nis est primo inferri ex actione. Itē passio nō est in agente. h̄ in pati-
ente. **D**e reliquis vero q̄ dicta sunt modo sufficiāt. **Q**ue sequūtur
de alijs quatuor predicamentis non sunt dicta a petro hyspano.

Dando est qd ex adiacentia t̄pis in re t̄pali derelinquē vt
hodie esse. cras fore. Itē duplex est qn̄. scz simplex z p̄positū. sicut

Duplex est tempus. Item tres sunt proprietates quando. Prima est q
qñ non suscipit magis neqz minus Secunda est q qñ nihil est con
trarium Tercia est q quando est in omni illo qd incipit esse in tempe

Vbi est circūscriptio corporis locati a loci circūscriptōe pcedens. ut in eccia esse. in foro esse. Et dividit vbi. qz quoddā est vbi simplex et ē illud qd a simplici loco pcedit. ut est loc^o pūctorū. Et quoddā ē vbi ppositū. z ē illd qd a loco pposito pcedit Proprietates vbi sunt due. Prima est qd vbi nihil est pstrariū Secunda est q vbi nō suscipit magis neqz minus hoc ē qd vbi non suscipit intēsiō

Oritio ē qdaz ptiū situs et generatōis ¶ nē neqz remissionez ordinatio vt sessio statio z sic de alijs Item tres sunt proprietates positōis Prima ē q positio nō hz pstrariū. Scda est q positō nō suscipit mag^{is} neqz min^{us}. Tercia ē q p^{ri}ue p^{ri}ū ē positōi s^{ub}stātie p^{ri}e

Abitus ē corporū z eorū q circa corpus sunt adia ¶ assistere centia vt tunicatū esse brachiatū esse. Et tres sunt proprietates eius Prima q habit^{us} suscipit magis et min^{us} vt eques ē armatorū pedite. Scda q hitus nō hz p^{ri}ū Tercia q habit^{us} sp ē in pluribz sez in ha

Icū autē ¶ bēte et in habito. Sequit^r de postp^odicamentis. alterz alteri opponi qdrupl^r Oppositorū em̄ qdam sūt relatiua vt pat^r z fili^{us} dupl^r z dimidiū. Quedā it^{er} p^ouatiē opposita vt p^ouatio z habit^{us} vis^{us} z cecitas audit^{us} z surditas Aliē sūt p^{ri}e opposita vt albū et nig^rz Aliā sūt p^odictorie opposita vt sedē et non sedē Que autē sūt relatiē opposita dictū ē p^ous in capitulo de relectione.

ut si duo sunt vnū est et non econuerso. Tercio mō dicitur prius fm
ordinē quendā. vt in disciplinis principia priora sunt conclusionibz
z in grāmatica littere sunt pōres sillabis. Et in orōne pbemū est p
us narratione. Quarto mō prius dicitur qd melius est et honorabilius
Cōsueuerūt em̄ plurimi hoies honorabiliores. z magis dilectos a
pud se dicere pōres. Præter hos quatuor modos iam dictos est vn̄
alius modus pōnitatis. Eorū vero q̄ p̄uertunt fm̄ essendi p̄sequētā.
z alteruz est quodā mō causa alteri. illud quod est causa alteri est
prius natura. vt hec res hoiem currere cōuertit̄ cū hac orōne homo
currit. Et si hoiem currere sit verū hec est vera homo currit z econ
uerso. Res autē est causa orōnis vere de se facte z non ecōtra Ab eo
em̄ q̄ res est vel non est orō dicitur vera vel falsa ergo hec res ho
minem currere prior est hac oratione. homo currit.

Simul dicitur tribus modis. Primo modo dicuntur simul quorū
generatio est in eodē tpe. z neutriū est prius neqz posterius et hec di
cuntur simul tempore. vt duo gemelli nati in eodē tempore. Simili
ter subiectum et sua p̄pria passio Secdo mō dicuntur simul quecumqz
conuertuntur et neutriū est causa alterius. sicut q̄libet relata. vt du
plum z dimidiū pater et filius z sic de alijs. Tercio mō dicuntur simul
que equaliter p̄diuidūt gen̄. vt hō equ⁹ leo. z sic de alijs. que condi
uidunt hoc gen⁹ aial. Et similiter dicitur diuidētes aliquod genus di
cuntur simul vt rationale irrationale z sic de alijs. Isti autē duo vlt
imi modi dicuntur simul natura. prius autē mod⁹ dicitur simul tempore.

Et dicit q forte et alij modi apparebunt in eo quod est habere. Sed
qui consueverunt dici pene omnes enumerati sunt.
Et dicit q forte et alij modi apparebunt in eo quod est habere. Sed
qui consueverunt dici pene omnes enumerati sunt.

Finit tractatus tercius.
Finit tractatus tercius.

Propositio est oio affirmatiua vel negatiua alic
de aliquo vel alicui ab aliq. Terminus est in que
resoluit propositio vt in subiectu z in predicatu
Propositio est oio affirmatiua vel negatiua alic
de aliquo vel alicui ab aliq. Terminus est in que
resoluit propositio vt in subiectu z in predicatu

et de omni est. quando nihil est sumere sub subiecto de quo non dica
tur predicatu. vt ois homo currit. hic cursus predicat de omni hoie.
z nihil est sumere sub hoie de quo non dicat cursus. Dici de nullo est
qu nihil est sume sub subiecto a quo no remoneat predicatu vt nullus
ho currit. hic cursus remoneat ab omni hoie z nihil est sumere. s. ho
et de omni est. quando nihil est sumere sub subiecto de quo non dica
tur predicatu. vt ois homo currit. hic cursus predicat de omni hoie.
z nihil est sumere sub hoie de quo non dicat cursus. Dici de nullo est
qu nihil est sume sub subiecto a quo no remoneat predicatu vt nullus
ho currit. hic cursus remoneat ab omni hoie z nihil est sumere. s. ho

Allogissimus est oratio C mine a quo no remoneat cursus.
in qua quibusda posit z concessis necesse est aliud euenire pea q posita
ta sunt z pcessa. vt omne animal e suba. ois homo est aial g ois ho est
suba. hoc totu est oratio in qua qbusdaz positis scz duabus pmissis
necesse est aliud accidere scz pclusionem. Dis em syllogismus constat ex
tribus terminis z duabus ppositioibus. quaru ppositionu pma voca
tur maior scda minor. Ex tribus aut terminis non possunt fieri due p
positioes nisi alter illoz terminoz sumat bis z tunc ille terminus bis
sumptus aut subicit in vna z predicatur in alia. z sic est pma figura.
Aut predicat in vtraq. z sic est scda figura. Aut subicit in vtraq. et
sic est tercius figura. Illoz aut terminoz alter vocat mediu. alif mior
extremitas. alter vero minor. extremitas. Mediu e terminus bis
Allogissimus est oratio C mine a quo no remoneat cursus.
in qua quibusda posit z concessis necesse est aliud euenire pea q posita
ta sunt z pcessa. vt omne animal e suba. ois homo est aial g ois ho est
suba. hoc totu est oratio in qua qbusdaz positis scz duabus pmissis
necesse est aliud accidere scz pclusionem. Dis em syllogismus constat ex
tribus terminis z duabus ppositioibus. quaru ppositionu pma voca
tur maior scda minor. Ex tribus aut terminis non possunt fieri due p
positioes nisi alter illoz terminoz sumat bis z tunc ille terminus bis
sumptus aut subicit in vna z predicatur in alia. z sic est pma figura.
Aut predicat in vtraq. z sic est scda figura. Aut subicit in vtraq. et
sic est tercius figura. Illoz aut terminoz alter vocat mediu. alif mior
extremitas. alter vero minor. extremitas. Mediu e terminus bis

sumptus ante conclusiōz Maior extremitas est terminus sumptus
in maiori ppositione cum medio. Minor extremitas est terminus
sumptus in minori ppositione cum medio.

D syllogismū aut, exigit modus et figura figura est ordinatio
trium terminorum secundum subiectionem et predicacionem. Nec autem ordinatio
fit tribus modis ut dictum est prius. Et secundum hoc tres sunt figure. Pri
ma figura est quando medium subicitur in vna ppositione et predicatur
in alia. ut omne animal est suba omnis homo est animal. ergo omnis homo est suba
Secunda figura est. quando medium predicatur in vtraque. ut omnis homo est animal
nullus lapis est animal. ergo nullus lapis est homo Tercia figura est quando
medium subicitur in vtraque. ut omnis homo est animal. omnis homo est suba. g
quedam suba est animal. Unde versus prima prius subicitur medium. post
predicat ipsum Altera bis dicit tercia bis subicitur ipsum. Modus est or
dinatio duarum ppositionum in debita qualitate et quantitate. Debita quali
tas est. quod si vna sit negativa reliqua erit affirmativa Debita quanti
tas est quod si vna est particularis reliqua erit vniuersalis Vnde tales dantur
regule vniuersales ad quolibet figuram Ex puris particularibus indefinitis
et singularibus nihil sequitur vnde oportet alteram premissarum esse vniuersalem
Item ex puris negatis nihil sequitur. vnde oportet alteram premissarum esse
affirmatiuam. Item si aliqua premissarum fuerit particularis conclusio erit parti
cularis. et non e contra. Item si aliqua premissarum fuerit negativa. con
clusio erit negativa Item medium nunquam debet poni in conclusione Unde
Partibus ex puris sequitur nihil sine negatione. Si qua pars partis sequitur

D i

conclusio partis. Si qua negata sit conclusio sitq̄ negata Lex gene

*Dimat de In pu
pauli 8.*

Prima figura nonē habet Talis erit mediū pcludē nescit.
modos Primi quattuor modi pcludūt directe reliqui vero quinq̄
pcludunt indirecte. Directe quidē pcludere est maiore extremitatē
p̄dicari de minori in cōclusiōe. Indirecte pcludere est minore extre
mitatē p̄dicari de maiore in p̄clusioniōe. Nota duas regulas q̄ p̄ma
tū puenit p̄me figure q̄ ad quattuor p̄mos modos ⁊ sc̄de q̄ ad oēs
Sc̄da etiā puenit tū p̄me figure q̄ ad eius q̄ttuor p̄mos mōs. ⁊ ter
cie figure q̄ ad oēs. Pr̄ia regula talis est minore ex̄te negatiā nihil
sequit̄ Sc̄da regula est maiore ex̄te p̄ticulari nihil sequit̄. *Barba*
ra p̄m mod⁹ p̄stat ex duab⁹ v̄lib⁹ affirmatiōis v̄lem affirmatiuā di
recte p̄cludentib⁹ vt oē al' ē suba. ois hō ē al'. ḡ ois hō est suba. Ceta
rent sc̄ds mod⁹ p̄stat est maiore v̄li negatiā ⁊ v̄li affirmatiā minore
v̄lem negatiuā directē p̄cludentib⁹. vt nullū al' ē lapis ois hō ē al'. ḡ
null⁹ hō ē lapis. Darij terci⁹ mod⁹ p̄stat ex maiore v̄li affirmatiuā
⁊ minore p̄ticulari affirmatiā p̄ticularē affirmatiuā directe p̄cludē
tibus vt om̄e al' ē suba quidā hō ē al'. ḡ qdā hō ē suba. Ferio quart⁹
mod⁹ constat ex maiore v̄li negatiā ⁊ minore p̄ticulari affirmatiuā
p̄ticularē negatiuā directe p̄cludētib⁹ vt nullum aial est lapis quē
dam homo est aial. ergo quidā hō nō est lapis Baralipton quintus
modus p̄stat ex duab⁹ v̄lib⁹ affirmatiōis p̄ticularē affirmatiuā indi
recte concludentib⁹. ut omne animal est suba. om̄is homo est aial ḡ
quedā suba est hō. Et reducit̄ ad p̄mum modū p̄me figure per p̄uer

*pat qd p̄ dicitur
⁊ aut dicitur p̄cludē*

*in dicitur qd
⁊ p̄m mod⁹ de p̄o*

*concludē q̄lib⁹ mod⁹
de p̄o hō p̄cludē*

Nonē p̄clusionis p̄ acc̄ns. Relantes sextus mod⁹ p̄stat ex vli negati
 ua maiore ⁊ minore vli affirmatiua vlem negatiua indirecte cōclu
 dentibus vt nullū al' ē lapis ois hō ē al' ḡ null' lapis est homo. Et re
 ducit̄ ad sc̄dm modū p̄me figure p̄clusionē p̄uersa simplicif. Dabit̄
 septim⁹ mod⁹ p̄stat ex maiore vli affirmatiua ⁊ minore particulari
 affirmatiua. pticularē affirmatiua indirecte p̄cludentib⁹ vt om̄e al'
 est suba quidā hō ē al'. ergo quedā suba ē hō. Et reducit̄ ad sc̄cū mo
 dum p̄me figure p̄clusiōe p̄uersa simplr. f. apesmo octau⁹ mod⁹ cō
 stat ex maiore vli affirmatiua ⁊ miore vli negatiua pticularē negatiua
 indirecte p̄cludentib⁹. vt om̄e al' est suba nullus lapis ē al' ergo que
 dam suba nō est lapis. Et reducit̄ ad quartū modū p̄me figure ma
 iore p̄uersa p̄ acc̄ns ⁊ miore simplr ⁊ p̄ transpositōz̄ premissaz̄. Fri
 selmoy nonus modus constat ex maiore particulari affirmatiua et
 minore vli negatiua particularē negatiua indirecte concludentib⁹
 vt quoddaz̄ aial est substantia. nullus lapis est aial. ergo quedā suba
 stantia non est lapis. Et reducit̄ ille modus ad quartū modū prime
 figure maiore et minore conuersis simpliciter et per transpositōz̄
 premissarum. Vnde omnes conuersiones per quas alij modi reduc
 untur ad quatuor primos modos prime figure sciuntur per hos
 versus Simpliciter verti vult s. p̄ vero per acci. Ad vult transpo
 ni c per impossibile duci.

Equitur de secunda figura cuius tales dantur regule. In
 secunda figura maiore existente particulari nihil sequitur

Allyp̄m
Declar' cum fig
quid r
in p̄ p̄ acc̄ns qd hō p̄ dicit̄ ill' nō est lapis et am̄e ad hōc nō est lapis
et

3^a 2^a

Item in secunda figura ex puris affirmatiuis nihil sequit̃ In scda
figura semp̃ ꝓcluditur negatine. Secūda figura quatuor habet mo
dos Cesare p̃mus modus ꝓstat est maiori vli negatia z minori vli
affirmatiua vlem negatiua directe ꝓcludētibz vt null⁹ lapis est al.
ois hō est aial. ergo null⁹ hō est lapis. Et reducit̃ iste mod⁹ ad secū
dum modum p̃me figure. maiore conuersa simpliciter. Camestres
scds mod⁹ ꝓstat ex maiore vli affirmatia z minore vli negatia. vlez
negatiua directe ꝓcludentibz vt ois homo ē aial nullus lapis est al.
ḡ null⁹ lapis est hō Et reducit̃ iste mod⁹ ad scdm modū p̃me figur
re minore z ꝓclusionē p̃uersis simplr z ꝓ transpositionē ꝓmissarum
Festino tercius modus ꝓstat ex vli negatia maiore et minore parti
culari affirmatiua particularē negatiua directe ꝓcludentibus vt n̄
lus lapis est animal. quidā hō est aial. ḡ quidā homo non est lapis.
Et reducit̃ iste modus ad quartū modū p̃me figure maiore cōuersa
simplr. Baroco quart⁹ mod⁹ ꝓstat ex maiore vli affirmatiua z mi
nore particulari negatiua particularē negatiua directe ꝓcludentibz
vt ois homo est animal. quidā lapis nō est al. ḡ quidā lapis non ē
homo Et reducit̃ ad p̃mūz modū prime figure per impossibile Re
ducere autē per impossibile est ex opposito ꝓclusionis cū altera ꝓe
missarum inferre oppositū alterius ꝓmisse. Sumat̃ em̃ oppositū cō
clusionis scz ois lapis est homo cū maiore huius quarti scz cuz
ista. ois hō est animal sic arguendo ois homo est animal. ois
lapis est homo ergo ois lapis est animal.

*Don qd p̃ d̃ d̃ d̃ d̃
impossible in 2^a 3^a*

Equitur de tertia figura cuius tales dantur regule. In tertia
 figura minore exiite negatia nihil sequit In tertia figura cō
 clusio debet esse particularis Tercia figura sex habet mōs. Darapti
 primus mod⁹ pstat ex vli affirmatia maiori ⁊ vli affirmatiua minore
 particularē affirmatiuā pcludentib⁹ directe vt omnis homo est suba
 ois hō est aial. ergo quoddā aial est suba. Et reducit ad terciū mo
 dum pme figure minore puerfa p acciōs. Felapton secundus mod⁹
 constat ex vli negatiua maiore ⁊ vli affirmatiua minore particularē
 negatiuā directe cōcludentib⁹ vt nullus homo est lapis omnis hō ē
 aial. ergo quoddā aial non est lapis. Et reducit ad quartū modum
 pme figure minore puerfa p accidēs. Disamis terci⁹ modus cōstat
 ex particulari affirmatiua maiori ⁊ vli affirmatiua minore particularē
 affirmatiuā directe pcludentib⁹ vt quidā homo est suba. ois hō est
 animal ergo quoddā aial est suba Et reducit ad terciū modū pme
 figure maiore et minore conuersio simpli ⁊ p trāspositionē premis
 sarum. Darisi quart⁹ modus constat ex vli affirmatia maiori ⁊ par
 ticulari affirmatiua minore particularē affirmatiuā directe pcludē
 tib⁹ vt omnis hō est suba qdam hō est aial ergo quoddā al est suba
 Et reducit iste mod⁹ ad terciū modū pme figure minore puerfa sim
 plicē Bocardo quint⁹ mod⁹ pstat ex maiore vli negatia. ⁊ minore
 vniuersali affirmatia particularē negatiuā directe pcludentib⁹. vt
 quidam homo non est lapis. omnis homo est animal ergo quoddā
 animal non est lapis. Et reducit ad primum modum prime figure

Derivat⁹ ⁊ nō figurat⁹
 p̄cedit q̄ dō dō
 ⁊ mod⁹ d

nit modis secunde figure. ita q̄ p̄ma dictio deseruit p̄mo modo. et
 sc̄da sc̄do mō. ⁊ sic de alijs. Vltima vero dictio tercij vsus cū alijs
 dictionibz quarti vsus deseruit modis sc̄ie figure. Sciēdū q̄ p̄ has
 vocales sc̄z. a. e. i. o. intelligunt̄ quatuor genera p̄positionū. ita q̄ p̄
 hāc vocalē a. intelligit̄ v̄lis affirmatia ⁊ p̄ e. v̄lis negatia. ⁊ p̄ i par
 ticularis affirmatia. ⁊ p̄ o. p̄ticularis negatia. Et in qualibet dictōe
 sunt tres sillabe ⁊ aliud residuū est sup̄fluū. nisi m̄ vt postea patebit
 Et per p̄mā illaz sillabaz intelligit̄ maior p̄positio. ⁊ p̄ sc̄dam mior
 ⁊ p̄ terciam p̄clusio Verbi gratia. P̄ma dictio sc̄z barbara habet
 tres sillabas ⁊ in qualibet haz ponit̄ a Et p̄ hoc sc̄atur q̄ p̄m^o mo
 dus p̄me figure p̄stat ex duabz p̄positionibz v̄libus affirmatis v̄lez
 affirmatiuā p̄cludentibz. Et ita intelligit̄ de alijs dictionibz s̄m vo
 cales ibi positas. Et sciēdū q̄ quatuor dictōes primi versus incipi
 unt ab his p̄sonantibz. b. c. d. ⁊ f. ⁊ om̄es alie dictōes sequentes. ⁊ p̄
 hoc intelligendū est. q̄ om̄es que incipiūt p̄ dictionē inchoatā a b.
 debēt reduci ad p̄mū modū p̄me figure. Et om̄es que incipiūt p̄ di
 ctionē inchoatā a c. ad sc̄dm. Et p̄ d. ad terciū. Et p̄ f ad quartum.
 Item v̄bicūq̄ ponit̄ S. in illa dictōe sc̄at̄ q̄ p̄pō intellecta p̄ voca
 lem immediate p̄cedentem debet conuerti simplr Et p̄positio intel
 lecta per vocalem immediate p̄cedentē istā litterā p. debet p̄uerti p̄
 accidēs Et v̄bicūq̄ ponit̄ m. debet fieri transpositio in p̄missis Est
 em̄ t̄nspositō in p̄missis facē de maiore miorē ⁊ ec̄dverso. ⁊ v̄bicūq̄
 ponit̄ c. sc̄at̄ q̄ mod^o intellect^o p̄ istā dictōz in q̄ ponit̄ debz reduci p̄

impossibile. Vñ versus Simplicif verti vult s. p vero per acci.
Ad vult transponi .c p impossibile duci. Seruat maiorē variatq se
cunda minorem Tercia majorem variat seruatq minorem.

Ed qz arestoteles in poribz ofidit piugatoēs in quibz nō seq̄
tur conclusio ex pmissis esse inutiles p inuentionē fminoz in quibus
nō tenet huiusmodi piugatio ideo utilis est inuentio taliz fminoz
vbicūqz fiat inutilis piugatio ptra regulas syllogisimoz prius assi
gnatas Accipiendi sunt duo termi scz due spēs cuz suo genē. vt hō
azin^o aial. vel duo fmini quoz alter de altero p̄dicet sine p̄uertibilif
sine nō cū extraneo vtriusqz. vt hō risibile lapis vel hō anial lapis.
vel accipiēdi sunt duo termini quoz alter de altero p̄dicet sine p̄uer
tibiliter sine nō cū supiore ad vtrūqz vt hō risibile suba. vel hō aial
suba. Per hāc em̄ regulā distinctiā cuiusqz generi applicet sine sb̄
stantie. sine quātitati. sine alicui alioz semp inueniunt termini per
quos inutilis piugatio demōstrabit nō tenē. z tales terminos appella
lat aresto. in poribz terminos in quibz non est acceptis tribus termi
nis facere piugationē in qua p̄missa sunt ve z conclusio falsa manente
eadē q̄litate et quātitate p̄positionū vbi ḡra. hic est inutilis piugato
null^o azinus ē hō. nullū rōnale ē azinus. ergo nullū rōnale est hō Et
isti sunt termi in quibz om̄i Contra hāc inutilē piugationē accipiū
tur tmi in quibz nulli. p sc̄bz membrū regl'e. hō risibile azin^o z argu
it sic null^o azin^o ē homo. nullū risibile ē azin^o ergo nullū risibile ē hō
Ecce p̄missa sunt vere conclusio est falsa. seruata eadem qualitate z

om̄is dicitur de
vna vna
qz dicitur de
vna vna

om̄is dicitur de
vna vna
qz dicitur de
vna vna

om̄is dicitur de
vna vna

om̄is dicitur de
vna vna
qz dicitur de
vna vna

Quantitate propositionū in utraq; coniugatione et utrobique manēte eadē
 figura
 Finit tractatus quartus.

Alio dicitur multo modo. Primo modo idē est quod dicitur
 definitio vel descriptio. ut in Uniuersa dicitur quorū
 nomē est cōe et rō substantie sicut illud nomē ē eadē
 dem. Secūdo modo ē quedā virtus aīe Tercio modo

idem est quod orō ostēdēs aliqd sicut sunt propositiones vel orōes disputā
 tum Alio modo idē est quod forma materie. ut in cultello ferrū ē materia
 dispositio vero inducta in ferrū est forma Alio modo idē est quod essentia
 communis predicabilis de pluribus et essentia generis speciei vel dicitur Alio
 modo idē est quod mediū inferēs conclusionē et hoc modo sumit ratio in diffi
 nitōe argumēti quā talis est Argumentū ē ratio rei dubie faciēs fides
 id ē mediū probans conclusionē. Conclusio enim debet confirmari per argu
 mentū. Est autē conclusio argumēto vel argumenti probata propositio. s;
 anteq; probetur tunc est dubitabilis et est questio. Questio sic diffini
 tur est dubitabilis propositio Medium autem est quod habet duo ex
 trema Argumentatio est argumenti per orationem explicatio id est
 oratio explicans argumentum. Differt autem argumentum a me
 dio et argumentatōe. quia mediū dicitur eo quod habet duo extrema
 Argumentū autē addit super mediū virtutē probandi conclusionem
 Argumentatio dicitur totalis oratio proposita ex premissis et conclusio
 ne et in illa manifestatur virtus argumenti Aliquando tota oratio

In hoc quatuor virtutes
 et si appellandū foret
 ut ad unū et ad
 unū probabile quod
 per se fundat et
 per se fundat et
 de quibus dicitur quod
 et per se fundat et
 de quibus dicitur quod
 et per se fundat et
 de quibus dicitur quod

Definitio est ratio
 per se fundat et
 de quibus dicitur quod
 et per se fundat et
 de quibus dicitur quod

Definitio Argumenti
 per se fundat et
 de quibus dicitur quod
 et per se fundat et
 de quibus dicitur quod

Unde ad hoc
 in pte 21
 et alio

Argumentum per se fundat et
 Argumentum per se fundat et
 Medium dicitur de se et alio et per se fundat et
 Argumentum dicitur de se et alio et per se fundat et
 Medium dicitur de se et alio et per se fundat et

25

potest inferre vlem affirmatiuā Aliquū nō nisi p̄ticulare affirmatiuā
Aliquū vlem negatiuā Aliquū p̄ticulare negatiuā. et sic manifestatur
tota vltus argumēti cū ostendit supra quā p̄clusionē potest ip̄m ar
gumentū z supra quā nō potest. qđ qđē fit in argumētatiōe vt supra
patuit Argumētatiōis q̄ttuor sunt sp̄s scz syllogisim⁹. inductio. en
thimema et exemplū Diffinitio autē syllogisimi dicta est p̄ Inductō
est a singularibz sufficientē enūeratis ad vlem p̄gressio vt fortes cura
rit plato currit et sic de singulis ergo om̄is hō currit Enthimema ē
syllogisim⁹ imp̄fect⁹. i. oō in qua nō om̄ibz p̄missis positis inferetur
festinata p̄clusio. vt om̄e al' currit ergo om̄is homo currit In hac
em̄ p̄positiōe includit̄ hec p̄positio om̄is hō ē al' q̄ si poneret̄ p̄fect⁹
esset syllogisim⁹ Aristoteles sic diffinit̄ enthimema est ex ycotibus z
signis ycos idem est q̄ p̄pō. p̄babilis Signū vt hic sumit̄ idem est
q̄ demonstratiua seu necessaria p̄positio vel p̄babilis z hoc in inferē
do. Signū vt hic sumit̄ dicit necessitatē illatiōis ycos autē dicit p̄
babilitatem ipsius p̄positiōis in se h̄m quā p̄babilitatez p̄pō dicit̄
vera Vnde licet in enthymemate ē tm̄ vna p̄positio inferēs et alia
illata tamē h̄m q̄ inferēs p̄pō apparet om̄ibz esse vera vel pluribus
sic dicit ycos qz sic tamē esset p̄babilis vt quilibet diligit diligentem se
h̄m autē q̄ ipsa infert conclusionē de necessitate sic est signum et sic
eadem p̄positio est ycos z signū h̄m aliud et aliud. Si quis obiciat
q̄ enthimema debet sic diffiniri Enthimema est ex ycote z signo cuz
signū sit vna p̄positio inferens que est ycos et signūz h̄m diuersa ad

scdm em q dubitabilis est. est questio put iam vero pbata est per
 argumentū est conclusio. put ponit pro alio in pmissis est propo-
 sitio. quia ppositio dicit hm q est in pmissis ad pbendam cōclusiōz
 Enūctiatio autē est hm q significat esse vel nō esse vt sortes currie
 sortes non currit. Habito de diffinitione loci sequitur divisio ipsi
 loci. Locus aut dividit in locū maximā z in locū dīe maxime. Locus
 maximā idem est q maxima Maxima est ppositio qua non est
 altera pōz neqz notioz. vt omne totū est maius sua parte. Itēz de quo
 cūqz pdicatur spēs z eodē pdicat genus. Locus differētie maxie
 est illud quo vna maxia differt ab alia vt iste maxime De quocūqz
 predicat spēs z genus z de quocūqz predicatur diffinitō z diffinitū
 Differunt per tminos ex quibus pponunt Vna enim componitur
 ex genere et specie Altera ex diffinitione et diffinito Vnde isti tmi-
 ni simplices dicunt differentie maxime Et sciendū q tam loc⁹ ma-
 xima q̄ locus differentie maxime dicitur locus. quia vtrūqz con-
 fert firmitatem et robur argumento Vnde pporcionabiliter sumit
 hic locus ad locum in rebus naturalibus quia sicut ille seruat res
 in esse sic similiter hic locus confirmat argumentū Item locus dīe
 maxime dividitur per locum intrinsecum extrinsecum et mediū.
 Locus intrinsec⁹ est q̄ sumit argumentuz ab his q̄ sunt de suba rei
 vt in diffinitōe vt si dicat animal rationale mortale currit ergo hō
 currit. Locus extrinsecus est q̄ sumit argumentum ab his que om-
 nino sepata sunt a suba rei vt ab oppositis vt si querat vtrū sortes

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹
 dicitur loc⁹

one Primo subiciendo interpretatōz affirmatie. vt amator sapie cur-
 rit. ergo phus currit. Locus a nois interpretatione Maxia. Quicqd
 pdicat de interpretatōe. z de interpretato vel sic a parte pdicati vt for-
 tes est amator sapie ḡ ē phus. Loc⁹ a nois interpretatōe Maxia De
 ḡcunqz pdicat interpretatio z interpretatū Negatie sic a pte subiecti
 vt amator sapie nō currit. ḡ phus non currit Locus a nois inter-
 tatione Maxia Quicqd remouet ab interpretatōe z etiā ab inter-
 tato A pte pdicati sic fortes nō est amator sapie. ergo nō est phus.
 Locus ab interpretatōe. Maxia. A ḡcunqz remouet interpretatio ee
 etiā interpretatū. Et eodē mō intelligit de interpretato sicut de diffinito

Equit de locis a pcomitantibz subaz q̄ sunt q̄ sumit argu-
 mentum ab his q̄ psequit terminos in q̄stione positos. Et diuidit
 tur qz aliis est locus a toto. aliis a pte. ali⁹ a causa aliis ab effeca
 tu aliis a generatione aliis a corruptione aliis ab vsibus aliis a
 cōiter accidentibus. Locus a toto diuiditur sicut ipsuz totum Est
 enim quoddā totum v̄le aliud integrale aliud totum in quantitate
 aliud totum in modo aliud totum in loco. aliud totum in tempore
 Et scdm hoc multiplex est locus a toto. quia aliis est locus a toto
 vniuersali aliis a toto integrali z sic de alijs. z similiter diuidit loc⁹
 a pte Totum v̄le vt hic sumit ē q̄libet supius z substantiale sumpt
 tum ad sumum inferius in linea pdicamētali. vt aial ad hoiem. et hō
 ad fortem. Pars subiectina d̄z q̄libet inferi⁹ sub toto v̄li vniuersali
 ter sumpto Loc⁹ a toto v̄li siue a genē ē habitudo ip̄i totius v̄lis

Communis est vni sup ad exp̄tandū. Aliq̄d est vni ad exp̄tandū
 nūq̄ sup̄tū p̄tū h̄c exp̄tandū nūq̄ sup̄tū q̄stōz

^{Amo} posterius inest et p̄mū infuit ^{negati} Destructiue sic iste nō deliquit ergo non penitet ^{Confusio} Loc⁹ a p̄iiter accētib⁹ Maxia. Si p̄iiter accētiū p̄ nō inest

^{in fine huius libri} Equit de locis extrinsec⁹ Quid aut sit loc⁹ ^{in fine} et postē⁹ nō erit extrinsec⁹ dictū est p̄us. ^{in fine} Locoy aut intrinsecoy. ali⁹ ē ab oppositē. ali⁹ a maiori ali⁹ a minori. ali⁹ a simili. ali⁹ a p̄portione. ali⁹ a transsumptione. ali⁹ ab auctoritate. Itē oppositoy quattuor sunt spēs. scz re-
latio. p̄trarietas. p̄uatio. et p̄tradictio. ^{in fine} Relatiue opposita sunt quorum alterum sine altero nō p̄t esse. ^{in fine} Loc⁹ a relatis est habitudo vni⁹ relatiuoy ad aliud et est p̄structi⁹ et destructi⁹ ^{in fine} Cōstructiue sic pat̄ est ergo fili⁹ est et filius est ergo pat̄ est ^{in fine} Loc⁹ a relatis Maxia. ^{in fine} Posito vno relatiuoy nēcario ponit̄ et reliquū. ^{in fine} Destructiue sic pat̄ nō ē ḡ fili⁹ nō est et ecōuerso Maxia ^{in fine} Remoto vno relatiuoy remouet̄ et reliquū. ^{in fine} Locus vero a relatiue oppositis tenet solū destructiue sic for̄tes est pater platonis ergo nō filius ei⁹ ^{in fine} Cōtrarietas est p̄trariuoy oppositio vt albi et nigri ^{in fine} Cōtrariuoy quedā sūt mediata vt albū nigrū inter que sūt mediij colores ^{in fine} Quedā vō immediata vt sanū egrū circa al⁹ ^{in fine} Loc⁹ a p̄trariis est habitudo vni⁹ p̄trariuoy ad reliquū et tenet p̄structiue et destructiue. ^{in fine} Cōstructiue sic hoc aīal est sanū ḡ nō ē egrū ^{in fine} Locus a p̄trariis Maxia ^{in fine} Posito vno cōtrariuoy remouet̄ et reliquū ^{in fine} Destructiue tenet tū in p̄trariis immediatē cū p̄stantia subiecti vt hoc al⁹ nō est sanū ergo est egrū. ^{in fine} Locus a p̄trariis immediatē ^{in fine} Maxia ^{in fine} remoto vno p̄trariuoy immediate oppositoy ponit̄ reliquū s̄b ^{in fine} lecto manēre ^{in fine} Que aut sunt p̄uatiue opposita dictū ē p̄us ^{in fine} Locus a p̄

Deinde patet de locis traditio p̄ dicitur quod in fine

ponit dicitur quod dicitur in fine

ponit modo arguitur a dicitur quod dicitur in fine

hinc dicitur quod dicitur in fine

dicitur quod dicitur in fine

^{quod ampt} ^{et regis} ^{et in pte} ^{pro deinde}
 militudo e rex differentiu eade qualitas. Loc^o a simili est habitudo
 vnius similitu ad reliquu. ^{deus} ^{et negatio} tenet pstructine z destructie Constructie
 sic. sicut risibile inest homi. ita binibile inest equo. sed risibile inest
 homi vt ppriu. ergo binibile inest equo vt ppriu. Loc^o a simili Ma
 xima. De similibz ide est iudiciu. Destructive sic. sicut risibile inest
 homi ita binibile inest equo. s; risibile no inest homi vt gen^o. ergo nec bi
 nibile inest equo vt gen^o. Maxia. de silibz ide est iudiciu. Proportio
 est rerum differentiu eade habitudo. Loc^o a pportione est habitudo
 vnius pportionabiliu ad reliquu. vt sicut se habet rector nautis ad
 nauem. ita se habet rector scolariu ad scolas. s; in navi regenda eli
 gendus est rector non sorte. s; arte ergo in scolis regedis eligend^o e
 rector no sorte sed arte. Maxia. De pportionabilibz ide est iudiciu.
 Differt aut iste loc^o a loco a simili quia in loco a simili sumitur com
 patio secundu similitudinē inherente. vt sicut risibile inest homini
 ita binibile inest equo. In loco aut a pportione non attendit simili
 tudo inherente s; ppatio habitudis. vt sicut se habet rector nautis
 ad nauem. ita se habet rector scolarium ad scolas Transumptio e
 duplex. quedam em est quando dictio vel oratio vnum significans
 transsumitur ad scandū aliud propter similitudinem aliquā in eis
 repertam vt hec dictio ridere transsumit ad significandum florere
 cum dicitur pratum ridet. Similiter oratio transsumitur cum dicitur
 tur lit^o araf. i. opus perdit sicut solet dici cuz qs iniantu laborat z
 hec tñsumptio ptinet ad sophista Zilla e qu nomē ingat notū sumit

Similitudo de la
 a pte de pte pte
 in opo ut p pte
 ut h. non in
 ego pte de pte

Dicitur loci pte
 non pte de pte
 pte de pte

q. pte de pte
 Cuius est h. pte
 pte de pte
 Oportet h. pte
 non a h. pte

vt. Cuius pte
 a h. pte de pte
 pte de pte

80

Syllogismus. alius demonstrativus. alius dialecticus.
alius sophisticus siue litigiolosus. Syllogismus demon-
strativus est qui ex primis veris et immediatis est syl-
logizatus aut ex talibus que per aliqua prima et vera principium sue
cognitionis sumpserunt Dialecticus est qui ex probabilibus est syllogi-
zatus. Sophisticus ut diffinit ab aristotile in elenchis est qui appa-
ret esse syllogizatus et non est aut qui est syllogismus sed non est pne-
miens rei Disputatio est actus syllogisticus unius ad alterum ad aliq-
d oppositum ostendendum. Disputatiois quatuor sunt spes scilicet Doctrina-
lis. dialectica. temptativa. et sophistica. Disputatio doctrinalis est
que syllogizat ex propriis principijs uniuscuiusque discipline et non ex his
que videntur respondentem Et huius disputatiois instrumentum est syl-
logismus demonstrativus Disputatio dialectica est que ex probabili-
bus syllogizat et est collectiva contradictionum. Et eius instrumentum
est syllogismus dialecticus Temptativa vero disputatio est que syllo-
gizat ex his que videntur respondentem et necesse est eum scire qui se simul-
lat habere scientiam. huius autem disputatiois instrumentum est syllogis-
mus temptativus Syllogismus temptativus est qui procedit ex his que
videntur respondentem Disputatio sophistica est que procedit ex his que
videntur probabilia et non sunt. Huius autem disputatiois instrumen-
tum est syllogismus sophisticus Syllogismus sophisticus ordinatur ad qui-
bus methas. que sunt redargutio. falsum. inopinabile. solecismus. et nu-
gatio. Redargutio est prenegati concessio. vel preconcessi negatio in

eadē disputatōe vl argumētatōis facta Vnde nīll vi argumētatio-
nis hoc q̄s faciat non p̄pter hoc ēit redargut⁹ Sīllr nec in diuersis
disputatōibz. falsum vt hic sumit ē manifeste falsū Ma si sophista
ducat respondentē ad falsū occultū nō p̄p̄ hoc assequit⁹ suū finē In
opinabile est qd ē p̄tra opinionē oīm ul' plurīm vl maxime sapientū
vt matrē nō diligere filiū Soleocism⁹ est viciū in p̄textu p̄tūōōis
p̄ reglās artz grāmāticē factū vt vir mea Mugatō ē vni⁹ z eiusdē
dctōis int̄lis repetitō. vt hō hō currit Dico aut̄ inutil' repetitō qz
si idē repetat ad maiorez expressiōez laudis affectōis vel vituperij
nō esset mugatio vt de⁹ de⁹ me⁹. latro latro q̄ vadis. Isti autē quicqz
fines ordinant vltēri⁹ ad vnū finē p̄ncipalē q̄ est apparēs sapientie
z nō exiās Sophista autē nō ducit ad istos fines suū r̄ndentē nisi per
eos deueniat ad vltimū finē p̄ncipalē q̄ est apparēs sapia Et cum q̄
libet debet p̄meditari suū finem. ideo ex̄minatio finū debet p̄cedē

Allatia est ydoneitas decipiendi ¶ Definationē fallatiarū
faciēs credere de ente qz sit nō ens z de non ente qz sit ens mediante
fantastica v̄sīdē fallatie sunt tredecim. quaz sex sūt i dctōe z sep-
tem extra dictionē In dictōe sunt equinocatio. amphibologia. cō-
positio. diuisio. accent⁹. z figura dictionis Et septem extra dictōz
scz accūs. s̄m quid ad simpliciter. ignorantia elenchi. peticio p̄ncipā
p̄ij. p̄sequens. nō cā vt cā. s̄m p̄les int̄rogationes vt vnā Qz autē
sūt sex i d̄ictōe. p̄bat arest. inductie z syllogismo Inductie sic. equi-
nocatō fit aliq̄ istoz sex modoz. amphibologia fit aliq̄ istoz sex modoz
lū

z sic de alijs. ergo omnis fallacia in dictōe fit aliq̄ istoz sex modoz
Syllogismo sic. oīs deceptio facta ex eo q̄ eisdē dētōibz v' oīombz
non idem hcamus fit aliquo istorū sex modoz. sed omnis fallacia in
dictōe fit ex eo q̄ eisdem dictionibz vel oīombz non idem hcam⁹. er
go oīs fallacia in dictione fit aliquo istoz sex modoz. Iste syllogis
mus est in primo modo prime figure Probatio maioris. Oīs mul
tiplicitas dictionis fit aliquo istorum sex modoz sed oīs deceptō
facta ex eo q̄ eisdē dētōibus vel oīombus non idem significamus
fit ex multiplicitate dētōis vel oīonis. ergo oīs deceptio facta ex
eo q̄ eisdē dētōibz. vel oīombz non idem significam⁹ fit aliq̄ istoz
sex modoz. Et hec fuit maior Probatio minoris Oīs multiplici
tas dētōis fit ex eo q̄ eisdē dētōibz vel oīombus non idem hcam⁹
sed omnis fallacia in dētōne fit ex multiplicitate dētōis vel oīonis
ergo omnis fallacia in dētōe fit ex eo q̄ eisdē dētōibz v' oīoibz nō
idem hcamus z hec fuit minor. Et isti duo syllogismi sunt in primo
modo pme figure. h̄m aut̄ vt vult alexander in pmento supra libū
elenchoz triplex est multiplex. aliud em̄ ē multiplex actuale. aliud
potentiale. et aliud fantasticiū. Multiplex actuale ē. q̄n dētō v' oīo
eadem h̄m subam z h̄m modū pferendi diuersa significat. dictio vt
in equiuocatōe vt canis. oīo vt in amphibologia vt liber aristote
lis Multiplex potentiale est q̄n dictio vel oīo eadem h̄m subam di
uersa tñ h̄m modū pferendi diuersa significat Dictio vt in accētū
vt popl's cuius prima sillaba potest esse breuis vel longa z h̄m hoc

diuersa h̄cat D̄o vt in cōpositōe vel diuisione vel quicquid vinit s̄p̄
est Aliū enim habz modū p̄ferēdi put est diuisa et put est p̄posita
vt postea patebit De multiplici fantastico videbit̄ i fallatis figure
dictionis Et qz multiplex actuale veriori mō est multiplex quā po
tenciale et potēiale q̄ fantastici ideo p̄us dicendū ē de fallat̄is faci
entibus multiplex actuale q̄ de alijs et postea de potenciali et vltio
de fantastico Dñ p̄us dicendū ē de equiuocatōe z amphibologia q̄
de alijs fallat̄is in dictōe. qz in equiuocatōe z amphibologia ē mul
tipler actuale z p̄sequēs eadē dictio vl̄ ozo s̄m s̄bstātiā et sc̄dm
modum p̄ferendi In alijs aut̄ nō. In his enī plus est de ydoneitate
quā in alijs. Item ad huc p̄us est dicendū de equiuocatōe q̄ de am
phibologia quia equiuocatio fit in dictione amphibologia vero in
oratione. dictio aut̄ prior est oratione. Sciendū ē q̄ fallatia duplici
ter sumit̄ q̄qz enī fallatia idem ē q̄ causa decipiendi. et q̄qz idem
ē q̄ deceptio facta ex illa causa. Et hoc p̄mo mō sumitur hic fallatia

Quiuocatio est multiplicitas dictōis eiusdē s̄m s̄bstātiā z
modū p̄ferendi vt in hoc nomie canis. Sciendū ē q̄ in quilibet falla
tia est duplex causa scz causa apparentie et causa defectus Causa ap
parentie in qualibet fallatia ē q̄ monet ad credendū id qd̄ nō est ad
credendū Causa defectus est que ostendit creditū esse falsū Causa
apparentie in equiuocatione ē vnitas dictōis eiusdē s̄m s̄bstātiā. et
modū p̄ferendi. diuersa significātis Causa defectus siue falsitas est
diuersitas h̄catōz Vnitas enī p̄dicta i equiuocatōe monet ad creden
f iij

dū qđ nō ē sez vnitatē hēādī. Diuersitas autē offdit creditū esse falsū
sum. Equiuocatōis tres sunt modi h̄ p̄mo videndū est quid sit fal
latia equiuocatōis. Vnde fallatia equiuocatōis est deceptio pueni
ens ex eo qđ aliqua dictio manēs vna h̄m substātiā et h̄m modū p̄
ferendi diuersa significat. Prīm⁹ autē mod⁹ puenit ex h̄catione vel
consignificatione dictionis. Ex h̄catiōe sic palogisat̄. omnis canis
currit. sydus celeste est canis. ḡ sidus celeste currit. Solutio vtraz
p̄missarū ē duplex quia hoc nomē canis ē multiplex equiuoce h̄cās
animal latrabile sydus celeste et piscem marinū. et sic maior vno
mō est vera et alio mō falsa. et silir minor. Vel sic omne expediens
est bonū. malū est expediens. ḡ malū est bonū. Solutio expediens
dicit̄ equoce. vno mō idē ē qđ bonū. Alio mō idē ē qđ necessarū qđ
accidit ī min⁹ malū. qđ oportz fieri ad euitādū mai⁹ malū. vñ vtra
qđ p̄missaz ē duplex. qz vno mō ē v̄ra alio mō ē falsa. Ex p̄h̄catiōe
palogisat̄ sic. iste pann⁹ ē de āglia. āglia ē terra ḡ iste p̄n⁹ ē de terra
non sequit̄ qz p̄ma est duplex. ex eo qđ hec p̄positio de pōt dicere cir
cūstātiā cause materialis et sic est falsa. Vel pōt dicē locū et origi
nem et sic ē vera. Vel sic. inq̄clūqz ē egritudo ip̄m ē aīsl. h̄ in humorū
inadequatione est egritudo. ergo humorū inadequatio est animal.
Prima est duplex. quia hec p̄positio in potest dicere causam effi
cientem et sic est falsa. vel causam formalem siue subiectum in quo
est. et sic est vera. Similiter dicendum est de minori. Vel sic. p̄rium
est qualitati h̄m. eam simile vel dissimile dici. h̄ scđm similitudinē.

dicitur aliquis similis vel dissimilis & similitudo vel dissimilitudo sunt qualitates
 quod est falsum. ymo sunt relationes. Prima est duplex. eo quod hec propositio
 huiusmodi potest dici circumstantiâ cause efficiētis. et sic est vera. quia due qualitates
 eiusdem speciei faciunt unam similitudinē et sic equalitas est causa efficiēs similitu-
 dinis Si autem dicat circumstantiâ cause formalis. sic est falsa. quia qualitas non est
 causa formalis similitudinis Et e converso dicendum est de minori Similiter. oē sanū est
 aial vrina est sana & vrina est aial Vtraque propositio est duplex. quia sanū dicitur
 de aiali. vt de subiecto et de vrina vt de signo vel indicatōe de cibo vt
 de efficiente. de dieta. vt p̄cōservatē et alio et alio modo sanitas ad hec
 cōparat et huiusmodi hoc habet diuersas hęcitatōes Ex cōhęcitatōe sic palogifatur.
 quicūque sanabitur sanus est laborans sanabitur ergo laborans sanus est
 Adinor est duplex. ex eo quod hoc participiū laborans potest dicere pre-
 sens tempus. et sic est vera. et tūc est sensus laborans nūc sanabitur
 Si autem dicat preteritum sic est falsa. et sic est sensus laborans tunc
 sanabitur. Et e converso dicendum est de conclusione Laborans enim
 equiuocū est ad laborantem nunc et ad laborantem tunc Eodē modo
 est hic. quicūque surgebat stat. sedēs surgebat ergo sedens stat. Et
 eodē modo respōdēdū est sicut respōsū fuit ad aliū palogifmū Alio modo
 potest fieri e converso. quā dictio potest teneri materialit̄ vt p̄hęcatine sicut
 hic. deus est ubique ubique est aduerbiū ergo deus est aduerbiū Dicēdū
 quod prima est duplex. eo quod hec dictio ubique potest teneri materialiter
 vel cōhęcatine. Si materialiter. sic est falsa. si p̄hęcatine. sic est vera sed
 non sequit̄ conclusio. Scōds mod⁹ equocatōis puenit ex transsumptōe

tione detōis. Vñ trāsumptio vt hic sumit̄ ē acceptio dictōis sig
nificāt̄ vnū et impositōe ad significādū aliū p̄ similitudinē Et h̄m
istum modū sic formatur palogism⁹. Quicquid ridet h̄z os. priatum
ridet ergo priatū habet os. Prima ē duplex. eo q̄ hoc verbum ridet
potest teneri pp̄rie et ex impositōe vel transsumptie. Si pp̄rie sic est
vera. et non sequit̄ cōclusio. Hoc enī verbū ridere est equiuocum
ad ridere et ad flozere. q̄ ridere h̄cat ex prima impositōe risum ab
ore emittere. flozere enī h̄cat p̄ quādam trāsumptionē flozere enim et
ridere quādam similitudinē habēt Quia vtrōbiq̄ denotatur gaudi
um. et ideo ridere transsumit̄ ad flozere vt vult Aristoteles ideo su
mentes aliquam similitudinē trāfferūtur. quicquid currit habz pe
des. aqua currit. It̄ aqua habz pedes Vtrāq̄z premissarū est duplex
quia hoc verbū currit. vel tenet̄ pp̄rie. vel transsumptie. Currere
enī et labi assimilātur ī velocitate mot⁹ h̄m q̄ currere sumit̄ pp̄rie
sic maior est vera et minor falsa. si transsumptie. tūc est ec onuerso.
Tertius modus puenit ex eo q̄ aliqua dictio plura h̄cat cōposita.
sepata vero vnū solum vt hec dictio immortale. vno modo dicitur
quasi nō potēs mori. Alio modo dicit̄ quasi potēs nō mori Et h̄m
hoc format̄ sic palogism⁹ omne imortale est ppetuū h̄ oē potens nō
mori ē immortale ergo omne potens nō mori est ppetuum Vtrāq̄z
premissarū est duplex cum hoc nomen immortale sit equiuocū vt di
ctū est. Item omne incorruptibile ē ppetuū h̄ omne potens non cor
rumpi est incorruptibile ergo oē potēs non corrumpti est ppetuum

incorruptibile Vno modo idem est quod non potēs corrumpi et sic
incorruptibile est perpetuum et sic maior est vera et minor falsa Alio
modo idem est quod potēs nō corrūpi vt pinus homo potuit non
corrumpi et in hoc sensu maior est falsa et minor vera Et sic soluedū
sunt paralogismi equocatōis p distinctōz paralogismoz h̄m equi-
uocationē vt p̄us patuit Recta solutio est manifestio syllogismi fal-
si et ppter quod est falsus et hoc ptingit dupl̄ scz Vel distinguēdo
vel aliquā p̄missay interimēdo Scdo modo respondendū ē ad oēs
peccantes in materia. et ad om̄es oīones in vtroqz peccātes respon-
dendū est vtroqz mō scz distinguēdo. et aliquā p̄missay interimēdo

Ambibologia est multiplici ¶ nō h̄m idem sed h̄m diuersa
tas oīonis eiusdem h̄m subam et h̄m modum pferendi diuersa h̄can-
tis. Fallacia autē ambibologie est deceptio pueniens ex ydemptio-
tate oīonis eiusdē h̄m substantiā et h̄m modū pferendi diuersa signifi-
cantis. Causa apparētie ē ydēptitas oīonis eiusdem h̄m substantiā
et modum pferendi. Causa falsitatis ē diuersitas h̄catoz. Et dicit̄ ā
mbibologia ab amphi qd̄ est dubiū et hōle sentēcia quasi dubia sentē-
tia Ambibologie tres sunt modi Primus modus puenit ex eo qd̄
aliq̄ oīo p̄ncipaliter plura h̄cat vt liber arestotelis Nec enī oratio
est duplex. vno mō idē est qd̄ liber edit⁹ ab arestotile alio modo idē
est qd̄ liber possessus ab arestotile Et format̄ sic palogism⁹ Quicqd̄ ē
arestote. possidet̄ ab aresto. iste liber est aresto. ḡ possidet̄ ab arestote

Quaeritur quomodo praemissa est duplex ut dictum est Secundo modus amphibologie
pervenit ex transsumptione orationis Transsumptio autem orationis est quoniam oratio proprie
hinc unum transsumit ad hinc aliud propter aliquam similitudinem
reperit in ipsis ut litterus arat transsumit ad operam perdit Et formaliter
sic palogismus quicquid arat aratro scindit. litterus arat quoniam indocilis do
cet ergo quoniam indocilis docet litterus aratro scindit. minor est duplex quia
litterus arari hinc proprie terram scindi transsumit autem ad operam perdit Et est
similitudo in hoc quod qui litterus arat operam perdit et in frustra laborat.
Tercio modus amphibologie pervenit ex eo quod aliqua oratio proposita pla
hinc. separata vero unum solum ut seculum scit. hec enim oratio est duplex
hinc enim quod aliquis sciat seculum vel quod seculum habeat scientiam de alio
quo Et ideo ista oratio est duplex ex eo quod hoc verbum scit potest ordina
ri cum hoc quod est seculum a parte ante. et sic est vera et sic non sequitur
conclusio. vel a parte post et sic est falsa Sicut hic. quicquid alius scit hoc
scit. quia hec dictio hoc potest supponi scit vel apponi Sicut hic quoscum
que velle me accipere velle quod acciperet me. pugnares velle me accipere
ergo velle quod pugnares acciperent me Maior est duplex quia hec
dictio me potest ordinari cum isto verbo accipere a parte ante et sic est
vera et non sequitur conclusio vel a parte post et sic est falsa et sequitur con
clusio Similiter ista dictio pugnares potest supponere vel apponere.
Sicut quicquid videt aliquis hoc videt. columnam aliquis videt. ergo
columna videt Maior est duplex ut dictum est in alijs Sicut hic quicum
que sunt episcopi sunt sacerdotes. azini sunt episcopi ergo azini sunt

facerdotes. Vtraq; simillaz est duplex ex eo q; hec dictio episcopi
pōt esse noiatiui vel genitiui casus. Qu autē deceptio facta ex diuer-
sitate casus faciat amphibologiā patet Quia casus datus est dicti
omni ad hoc cū ordinet cū illa dictōe. Sed ordinatio dictōis cu; alia
dictōe facit fallatiā amphibologie ⁊ non fallatiā equocatōis Hoc
enī patet ab aresto. formāte palogismos amphibologie s;mi diuersi
tatem casus ⁊ nō equocatōis. Sciendū q; arestote. ponit tres mo-
dos p̄m̄ies equocatōis ⁊ amphibologie Prim⁹ modus est quādo
dictio vel oīo plura p̄ncipaliter h̄cat vt dictō vt canis. oīo vt liber
arestotelis Secund⁹ mod⁹ est. qū fit soleocism⁹ dicere s;mi transsūp-
tionē transumptio in dictione. vt ridere. in oīone vt littus aratur
Tercius modus est. qū p̄positū plura h̄cat. separatū vō vnū solum
Exemplū in equinatōe vt in his dictōib; immortale incorruptibi-
le Exemplū in amphibologia. vt in ista oīone seculū scit. In om̄ib;
enī istis p̄positū plura h̄cat sepatū vero vnū solū Queritur de distin-
ctione istoz trium modoz cōim. quoz p̄m⁹ quantum ad equiuoca-
tionem est qū vnū nomē p̄ncipaliter plura h̄cat. scd̄s p̄uenit ex tūf-
sumptione. terci⁹ ē est qū vnū nomē p̄positū plura h̄cat simplex vō
vnū solum vt imortale. incorruptibile. Sed nunc obiciū. Deceptio
p̄ueniēs ex h̄catōe dictōis non continet ab aliquo istoz modoz in
equocatōe Verbi gratia sicut in hoc syllogismo quicūq; sanabatur
san⁹ ē. laborās sanabat ḡ laborās sanus ē. nō p̄tinet sub terciō modo
q; laborās nō est dictio p̄posita nec sub scdo. q; hec dictio laborans

non tenet transumptiue. nec sub pmo. quia pms mod⁹ puenit ex
pncipali hcatōne. sed hec dictio laborans nō significat pncipaliter
temp⁹ sed ex psequēti p accntia ergo illa deceptio facta ex con
hcatōne nō ē sub aliquo istoꝝ triū modoz Solutio. deceptio facta
ex hcatōne dētōis p̄tinet sub pmo mō equocatōis. Ad hoc qđ obi
cūt ddm qđ p̄m⁹ mod⁹ puenit ex pncipali hcatōe appellata hic quic
qđ ex eadē impositōe iportat p dētōz. h̄ ex eadē impositōe signat q̄li
bet dictio hcatōz ⁊ sua accntia Ille enī qui imposuit hoc nomen la
pis ad hcatōdū lapidem sub tali genere sub tali numero imposuit. ⁊
sic eadem impositōe imposuit impositor. quia hec dictio laborās
importat suum hcatum et significationē ⁊ sic de alijs Vel dicendū
qđ pncipalis hcatio ponit in pmo mō equocatōis ⁊ amphibologie
ad remonendū transumptōz in eis qđ transumptio hcatē p dētōem
nō pncipaliter vt ridere non pncipaliter signat florere. h̄ tñsumpti
ue et p quādā similitudinē. Et hec dictio laborās hcat p̄ns tps ⁊ p̄
teritū impfectū. Itē querit quare deceptio facta ex quibusdā accnt
ibus facit equocatōz. ⁊ ex quibusdā amphibologiā Solutō. qđ que
dam sunt accnta q̄ psequunt dictionē nō absolute. h̄ put est ordina
bilis cū illa dictione sicut casus. nūerus. qđ ordinant dētōes ad in
micem per talia accntia Male enī dicere hōies currit qđ ibi non ē
debit⁹ nūer⁹ nec debitus casus ⁊ deceptio ex talibz accntibz est decep
tio in oīone ⁊ sic est in amphibologia ⁊ nō in equocatōe Sed sūt

alia accūtia absoluta q̄ cōsequit̄ dictōz p̄ se vt tps z gen^o. et p̄ talia
accūtia nō ordināt dictōes ad innicē qz sicut bñ dicit̄ hō currit. ita
bñ dicit̄ hō currebat. Vñ licz tps variet. manet tñ eadē p̄structio
et ideo nō p̄struit̄ mediāte tpe. z sic deceptio ex talibus accūtibz
fit in dictione et ita in equiuocatōe et nō in amphibologia

Equit̄ de fallatijs facientibz multiplex potētiale. scz de cōpo
sitōe diuisiōe z accētū. Et p̄us de cōpositōe q̄z de alijs. quia paralo
gismi sunt efficaciores h̄m p̄positōz ad finē sophisticū qui est appa
rens sapia et nō exiis. ideo p̄us dicēdū ē de p̄positione quam de alijs
Cōpositō est eorū q̄ dñt diuidi falsa vniō. Diuisio enim ē eoz que
debēt p̄poni falsa diuisio Fallatia p̄positōis est ydoneitas decipiendī
p̄ueniēs ex ydēptitate orōis vnius et eiusdē scdm materiā z scdm
situm magz debitū p̄tibz in orōe positis. Causa apparētie hui⁹ falla
cie est orō diuisa habens ydēptitatē in materia cū orōe compōita
Causa falsitatis sine defectus est diuersitas sensus cōpositi a diuiso
Motandū qz qñ orō est vera in sensu diuiso. et falsa in sensu cōpositō
tūc est fallatia p̄positōis. Dicit̄ tñ orō p̄posita qñ dēmiatio dē
minat dēmiabile illud qd magis aptum natū est dēminari Similē
dicit̄ orō p̄posita qñ dictōes ordināt h̄m sitū magz debitū Et dicit̄
oratio diuisa quādo dēminās determinat illud determinabile quod
non est magis aptū natū dēminari. vel quādo dictōes ordināt h̄m
situm minus debitū. Vnde sumēt̄ hec orō gratia exempli Quicquid
vinit semper est. In ista oratione sunt duo determinata scilicet hoc
81

Verbū viuit et hoc verbum est et est vna determinatio scz semp si ego
hec determinatio .s. semp determinat hoc verbū est qđ ponitur a parte
p̄dicati sic dicitur oīo p̄posita qz tūc determinacō determinabi
le qđ magis aptū natū est determinari. quia illud verbū est ponitur in
situ determinato scz in p̄dicato . Si autē determinat hoc verbū viuit sic
dicitur diuisa qz determinat illud determinabile qđ est minus aptū natū
determinari quia illud verbū viuit nō ponitur ī situ determinato ipsius
verbi . et tūc dēctōes ordinant h̄m sitū minus debitū. Istius fallacie
duo sunt modi. Primus modus puenit ex eo qz aliqđ dictū potest
supponere p se toto vel p parte sui et h̄m istū modū palogizat sic
quēcūqz possibile est ambulare possibile ē qz ipse ābulet . sedētē pos
sibile ē ābulare ergo possibile est qz sedēs ābulet Ad hoc dicendum
qz minor est duplex quia si hoc dictū sedētē ābulare supponit pro
se toto adito huic p̄dicato possibile ē .i. sedēs sedēdo potest ābulare
tunc hec est cōposita et falsa sicut etiā est impossibile dicē qz sedēs
ābulet. si autē istud dictū supponat p pte sui tūc ē diuisa vera et nō
sequit cōclusio . z est sensus sedētē possibile ē ābulare id ē sedēs
nūc habet potentiā vt postea ambulet Et silr quēcūqz ē possibile
scribere possibile ē qz ipse scribat . nō scribētē scribē est possibile . q̄
possibile ē qz nō scribēs scribat. Dicēdū ē ad istū palogimū sicut ad
p̄mū Sedēs mod⁹ puenit ex eo qz aliqua determinacō pōt referri ad di
uersa . z penes istū modū palogizat sic quicūqz scit lrās nūc didicit
eas . sed iste antiqu⁹ grāmatic⁹ scit lrās . ergo nūc didicit eas Dicē

scilicet quod maior est duplex. quia hec determinatio nunc potest determinare hoc
 verbum didici. sic est proposita et falsa et requirit conclusio. vel potest deter-
 minare hoc verbum scit et sic est diuisa et vera. et non sequitur conclusio
 Sic sicut. quod vnum solum potest ferre. non plura potest ferre. sed quod non plura potest
 ferre potest vnum ferre. ergo quod non potest plura ferre potest plura ferre. Di-
 cendum quod maior est duplex quia hec determinatio solum potest de-
 terminare hoc verbum potest sic maior est falsa et composita et est
 sensus quod illud quod non potest ferre vnum cum alio non potest ferre plu-
 ra vel potest determinare hoc verbum ferre sic maior est falsa et diuisa et
 est sensus verus. et propositio diuisa vera sub hoc sensu quod potest
 iam ferre vnum solum et ferre non plura potest plura ferre Sic Lu-
 scis tantum tres homines currere posito casu quod sex currunt et nescis
 de tribus Nec est duplex quia hec dictio tantum potest determinare hoc
 verbum scis vel currere si determinat hoc verbum currere sic est composita et
 falsa si scis sic est diuisa et vera et paligifatur sic. tu scis tamen tres ho-
 mines currere posito casu quod sex currant sed quicquid scit hoc est verum ergo
 tamen tres homines currere est verum. Maior est duplex ut iam dictum est.

De fallacia diuisionis. Quid sit diuisio dictum est prius fallacia
 diuisionis est ydoneitas decipiendi. pueniens ex eo quod oratio aliqua
 composita est vera et diuisa falsa vna et eadem manens secundum materiam
 differens secundum formam diuersa significat que creditur esse vera in sensu
 diuiso eo quod veritatem habet in sensu composito Causa apparitionis huius
 fallacie est oratio proposita habens ydeinitatem in materia cum oratione di-

hisa. Vel causa apparetie e ydoneitas orōis eiusdē huius substantiā et
situm minus debitū. Causa defectus e diuersitas sensus diuisi a sensu
suo proposito. Istius fallacie duo sunt modi. Primus modus puenit ex
eo qd aliq̄ p̄iunctio pōt copulare inter terminos v̄l p̄pōs et h̄m istū
modū palogisat sic q̄cumq̄ sunt duo et tria sūt duo et sunt tria quicq̄
sunt duo et tria q̄ quicq̄ sūt duo et quicq̄ sunt tria. Ad hoc dicendū
qd minor est duplex qz hec p̄iunctio et pōt p̄iungere inter terminos v̄l
inter p̄pōs si inter terminos sic est vera et p̄posita et est sensus duo
et tria sil' p̄iuncta faciūt quicq̄. Si inter p̄pōs sic est falsa et diuisa et
est sensus qd duo sunt quicq̄ p̄ se et qd tria sūt quicq̄ p̄ se qd est falsum.
Sicr' est hic quecūq̄ sunt duo et tria sūt paria et imparia quicq̄ sūt
duo et tria q̄ quicq̄ sunt paria et imparia. Dicendū qd minor est du-
plex qz ibi potest esse copulatio inter terminos et sic e vera et p̄posita
et est sensus quicq̄ sunt duo et tria insimul p̄iuncta. vel est copulatō
inter p̄positiōes et sic est falsa et diuisa et est sensus quicq̄ sunt duo
et quicq̄ sunt tria qd est falsum. Sicr' hic omne aīal est rationale vel
irrationale sed nō omne animal est rōnale q̄ omne aīal est irrationale.
Dicendū qd maior est duplex ex eo qd ista p̄iunctio vel potest p̄iunge-
re inter terminos et sic est vera et p̄posita vel inter p̄pōs et sic est
falsa et diuisa. Sicr' hic omne aīal est sanū vel egrū. Vel hic omnis
suba est corporea vel in corporea. Vel hic omnis linea est recta vel
curua. Vnde omnes iste sunt vere quādo p̄iunctio p̄iungit inter termi-
nos et sunt composite. Sed sunt false quando p̄iunctio coniungit

inter orationes et propositiones et diuise quia coniunctio per se et primo est con-
 iunctiva propositionis ex consequenti coniungit orationem cum oratione Secundus
 modus huius fallacie diuisionis prouenit ex eo quod aliqua determina-
 tio potest referri ad diuersa ut hic quo vidisti hunc percussum hoc
 percussus est. scilicet oculo vidisti hunc percussum ergo oculo percussus est Di-
 cendum quod minor est duplex. quia iste ablatiuus oculo potest determina-
 re hoc principium percussus et sic est diuisa et falsa. et est sensus. tu vidi-
 sti hunc percussum oculo et sequitur conclusio. vel potest determinare
 hoc verbum vidisti et sic est proposita et vera et tunc est sensus. tu vidisti
 cum oculo hunc percussum sed tunc non sequitur conclusio

Equitur de fallacia accentus. Accentus est certa lex et regula
 ad elenandum vel deprimendum syllabam vniuscuiusque dictiois. Et iste ac-
 centus diuiditur in accentum grauem. acutum. et circumflexum. Grauis est qui
 deprimitur in fine. Acutus accentus est qui in fine eleuatur vel acuitur. Cir-
 cumflexus est qui acuit et deprimitur simul. vel circumflexus est qui proce-
 dit ab ymo et procedit in altum et finaliter tendit in ymum. ut hieru-
 salem. Fallacia accentus est ydoneitas decipiendi proueniens ex mul-
 tiplicitate dictiois eiusdem secundum substantiam diuersam secundum modum proferendi di-
 uersa significatio. Causa apparentie huius fallacie est unitas dictionis
 secundum materiam vel secundum substantiam solum. Causa defectus est diuersitas
 significatorum. Istius fallacie sunt duo modi Primus modus prouenit
 ex eo quod aliqua dictio potest proferri diuersis accentibus. ut hic omnis popu-
 lus est arbor: gens est populus. ergo gens est arbor. Dicendum quod maior est

duplex. qz p̄ma sillaba hui⁹ dictōis popul⁹ p̄t p̄ferri longa ⁊ sic ē
vera et nō sequit̄ conclusio. vel p̄t esse breuis et sic ē falsa et sequit̄
cōclusio. Sicut̄ hic ois ara ē in templo. stabulū porcorū ē ara. ergo sta
bulum porcorū ē in templo. Dicendū ē hic sicut̄ p̄us dictū ē Sicut̄
quicq̄d hamať hamo capiť. mulier amať. ergo mulier hamo capitur
Dicendū qz maior ē duplex. ideo qz hec dictō hamať p̄t p̄ferri cū
aspiratiōe vel sine aspiratiōe. si p̄mo sic ē vera. et nō sequit̄ cōclusio
si secūdo sic ē falsa. et sequit̄ cōclusio Vel sic quoscūqz viros iustū
est pendere dignū est penā pati. sed iustos viros dignū est pendere
ergo iustos viros dignū ē penā pati. Vñ vtrāqz p̄missay ē duplex
eo qz hec dictio pendere potest p̄ferri media lōga vel media breui.
Secundus mod⁹ p̄uenit ex eo qz aliqua vox p̄t esse dictio vl' oīo
vt hic. Tu es qui es. s; quies ē requies. ḡtu es requies. Dicendū qz
maior ē duplex. eo qz quies potest esse dictio vel oīo si sit dictio tūc
est falsa et sequit̄ cōclusio si oīo sic est vera et non sequit̄ p̄clusio. Si
militer hic quicq̄d fecit deus inuite. fecit deus coacte. sed deus fecit
vinum in vite ḡ deus fecit vinū coacte Dicendū qz maior ē duplex
eo qz in vite p̄t esse oīo vel dictio si dictio sic ē vera et nō sequitur
conclusio. vel p̄t esse oīo et sic est falsa et sequit̄ cōclusio. Similit̄
hic. Quicūqz habet dilectiōz sup̄nā. h; dilectiōz dei. vsurarius h; di
lectiōz sup̄ mnā ḡ vsurari⁹ h; dilectiōz dei. Dicendū qz hec dictio sup̄
nā p̄t capi dupliciter vno mō vt ē dictio ⁊ sic minor ē falsa. et sequit̄
p̄clusio. alio mō p̄t esse oīo ⁊ sic ē vera et nō sequit̄ p̄clusio. Sicut̄

hic. metuo longas p̄eunte noctes lidia dormis. Vñ hec dictio meo

Equit̄ de fallacia figure dictōis. Cetero p̄t esse dictio vel oīo

Fallacia figure dictōis vltimo loco ponit̄ inter fallacias in dictōe. q̄ facit̄ multiplex fantasticū. figura est q̄ termino vel t̄minis claud̄it̄ termino vt circulus t̄minis vt triangulus q̄drāgulus et similitud̄inarie hic sumit̄ fallacia figure dictionis ē similitudo dictōis cū dictōe penes finalem t̄minatōz in pte nō idem h̄cante et facit̄ ml̄tiplex fantasticū. Est aut̄ multiplex fantasticū qñ aliqua dictio h̄cat vnum et videtur h̄care aliud p̄pter similitudinē quā h̄z in pte cū alia dictione vt videre h̄cat passionē et videt̄ h̄care actiōz p̄pter hoc q̄ est simile huic verbo agere. **L**ā apparēt̄ie hui⁹ fallacie est similitudo dictōis in pte cū alia dictione nō idem h̄cante. **L**ā defectus hui⁹ fallacie ē diuersitas eoz que videntur esse similia. **I**sta aut̄ similitudo fit tribus modis voce significatōe ⁊ suppositōe et h̄m hoc tres sunt modi h̄ fallacie. **P**rimus modus p̄uenit ex sili terminatōe dictionis cū alia dictōe vt qualiscūqz ē musa talis est poeta h̄ musa est feminini generis ergo poeta est feminini generis. **D**icendū q̄ nō sequitur q̄ si aliqua sint eiusdē t̄minationis q̄ etiā sint eiusdē generis. **S**ilr̄ hic omnis aqua est humida fluius ē aqua q̄ fluius ē humida. **D**icendū q̄ nō oportet q̄ si flui⁹ sit aqua q̄ q̄ quicq̄ dicat̄ de aq̄ q̄ hoc etiā dicat̄ de fluiuo sub eadē t̄minatōe vel sic oīs hō est albus mulier ē hō ergo mulier est albus. **V**ñ in oīibus p̄dictis palogismis masculinū iter p̄tat̄ femininū. aut si formet̄ sic palogism⁹ musa ⁊ poeta silr̄.

terminatur ꝑ musa ē feminini generis . ꝑ poeta tñc nō ē ibi fallacia
figure dictōis ꝑ fallacia cōsequētis a cōiter accētibꝫ vt postea pate
bit . Scđs modꝫ puenit ex mutatōe vnius ꝑdicamēti in aliud . vel
qñ vna spēs vniꝫ ꝑdicamēti mutat in aliam spectē vt h' quicqđ he
ri emisti hodie cōmedisti . carnes crudas heri emisti ꝑ carnes cru
das hodie ꝑmedisti Dicēdū ē qꝫ nō seqꝫ . qꝫ quicqđ dicit rē de ꝑdi
camēto sube . crudū dicit rē de ꝑdicamēto qñtatis . et sic ꝑceditur
de vno ꝑdicamēto in aliud Similiter quicqđ heri vidisti hodie vi
des . sed vidisti heri allū ergo albū hodie vides . Dicendū qꝫ non se
quitꝫ quia albū ꝑcat ꝑ modū qualitatꝫ . quicqđ vero dicit rem de ꝑdi
camēto sube . Similitꝫ hic Do tibi solū denarium . sed solū denarium
nō habeo . ergo do tibi qđ nō habeo . Dicēdū qꝫ hec dictio solū dicit
relationē qꝫ vt habetꝫ in scđo elenchorū solū dicitꝫ quasi non cū alio
et hec dictio quod dicitꝫ subam et sic ꝑcedit a relatione ad substātiā
Similiter est hic . Aliquis dat cito equū sed non habet cito equum
ergo aliquis dat cito quod nō habet . Dicendū qꝫ nō sequitur . quia
cito dat modū actus sine qñtate et qđ dicitꝫ subam . et sic ꝑcedit a
qualitate ad subam Similiter qñ ꝑcedit ab vna specie vniꝫ ꝑdica
menti ad aliā . vt quātoscūqꝫ digitos heri habuisti hodie habes de
cem digitos heri habuisti ergo decē digitos hodie habes pōi'o qꝫ
vnum amiseris . Dicendū qꝫ nō sequitꝫ . qꝫ dictio quātoscūqꝫ dicit
quātitatē ptinā et hec dictio decē dicitꝫ quantitatē discretā Tertiꝫ
modꝫ puenit ex diuersa suppos. tōe termini . vt hō est species . ergo

aliquis hō est species . et hec hō ē dignissima creaturaz ḡ aliq̄s hō
 est dignissima creaturaz . hic ē . p̄cessus a simplici sup̄dicōe ad per
 sonalē Silr hic omis homo est aīal . ḡ omnis hō est hoc animal . Si
 militer hic aīal est fortes . aīal ē plato . et sic de alijs ḡ aīal est omis
 hō hic fit . p̄cessus a pluribus determinatis ad vnā determinatā Et iste
 modus solet appellari vniuocus q̄ ille f̄min⁹ vniuoce se h̄z ad oīa
 sup̄posita Dñ in qualibet p̄missaz supponit . p vno . in cōcl̄sione
 vero . p pluribus et sic variat̄ eius sup̄posicō Et intelligēdum q̄ in
 predictis quale quid inf̄ptat̄ in hoc aliquid id est p̄mune vel vl̄ in
 terptat̄ singulare Si enī aīal est hoc aliquid si tūc arguit̄ sic animal
 est fortes aīal est hō ⁊ sic de alijs ergo aīal ē oīs hō est bonū argumē
 tum sicut hic fortes currit plato currit et sic de alijs ḡ omnis homo
 currit Silr hic non sequit̄ qñ fit . p̄cessus ab immobili sup̄positione
 ad mobilem vt oīs hō est aīal ergo oīs hō est hoc aīal et sic de alijs
 Nos tres modos ponit arestoteles dicens q̄ figura dictōis fit qñ
 interptatur idem vt diuersū vel masculinū vt femininū vel neutrū
 vl̄ ecōuerso et rursus qd̄ inf̄ptat̄ quale vl̄ quātū . iterū quādo cōe
 Equitur de fallacijs C̄in̄pretat̄ singulare vel hoc aliquid
 extra dictiōz q̄ sūt septē . s. accūs h̄m qd̄ ad simplr . ignorātia elēchi
 petito p̄ncipij . p̄sequēs non cā vt cā h̄m plures interrogatiōes vt
 vnā Dñt aut̄ iste fallacie a fallacijs in dictione q̄ fallacie in dictōe
 h̄nt causam apparentie ex pte vocis Sed fallacie extra dictionē ha
 bent causam apparentie et defectus ex parte rei et nō ex pte vocis

7 ppter hoc dicuntur extra dictōez. Inter has primo dicendum ē de
fallacia accidentē. Vñ accidens pnt hic sumitur idē ē qđ extrane
um in pte idem et in pte diuersum. vt hic hō ē spēs. sortes ē homo
ergo sortes ē spēs. Homo enī ē in parte idem cū spē scz qñ sumitur
p re vniuersali et in pte est diuersum a specie scz qñ sumit p suppo
sitis. Notandū qđ i fallacia accidentis sunt ista tria scz accidēs. res
subiecta et attributū. Exemplum vt homo est spēs. sortes est homo
ergo sortes est species. hoc mediū hō ē res subiecta 7 minor extre
mitas ē accūs. et maior extremitas attributū. Causa appareticē ē cō
uenientia aliquoz duoz in aliquo tertio fm pte siue ē ptialis ydēp
tatis aliquoz duoz. Causa defectus ē diuersitas eorūdc. Inuius
fallacie tres sūt modi. Prim⁹ puenit ex eo qđ aliqd vere p̄dicat de a
liq̄ subiecto 7 ppter hoc credit̄ ve dici de accūsē ei⁹ a qđ ē diuersū. Vel
qñ aliquid p̄mo attribuit̄ rei subiecte in p̄missis et postea at̄bit̄ ei⁹
accūsē in p̄clusionē vt hic hō ē spēs sortes est hō qđ sortes est species.
Dicendū qđ nō valet qđ ille fmi⁹ spēs qđ ē attributū assignat̄ in eē sor
ti qđ ē accūs eo qđ dicit̄ de hōie qđ ē res subiecta. Similit̄ hic. animal
est genus hō est aīal ergo hō ē genus. Siml̄ hic omne es est naturale
statua ē es ergo statua ē naturalis nō sequit̄ qđ naturale vere p̄dica
tur de ere 7 ppter hoc attribuit̄ in p̄clusionē statue qđ non fit vere.
Similit̄ hic cognosco choruscū. choruscus ē veniens. ergo p̄gnos
co ventē. Dicēdū qđ nō e po. e. qđ si p̄gnoscas choruscū secundū
se quod ppter hoc p̄gnosca s ipsum sub illo accidente quod ē veni

aus. Secūds modus puenit ex p̄ticulari ydemp̄tate aliquorum
duorū in aliquo tertio. Vel quādo aliqd̄ cōe p̄dicatur de aliquibus
duob̄ cū quibus est in pte idem et in pte diuersū .et p̄pter hoc illa
duo credūtur esse eadem inter se .vt h̄ fortes ē homo plato est homo
ergo fortes est plato Similiter hic hō ē aīal equus ē aīal ergo equus
est homo .Dicendū q̄ nō oportet q̄ si aliqua duo pueniāt in aliquo
tercio q̄ p̄pter hoc pueniant inter se Tertius modus puenit q̄ ex
duobus aliquibus diuisim sumptis male infer̄ aliqd̄ p̄iūctū s̄m ac
cidēs vt iste ē albus ⁊ ē monachus ḡ ē alb⁹ monach⁹. Silt̄ hic iste
canis ē pater ⁊ est tu⁹ ergo ē pat̄ tu⁹ non sequit̄ quia licet illa conue
niant in aliquib̄ scdm̄ parē tñ s̄m̄ aliam ptem differūt Et sciendū
q̄ non licet inferre ex diuisis p̄iūctum vt habetur secūdo p̄b̄emias
quādo diuersa accidentia sibi inuicē p̄ accidens conuenientia sicut
album esse ⁊ monachū Silt̄ q̄ duo p̄dicāt quorum secūdu intelli
gitur in p̄mo vt vniuersale in suo specialiori vt iste est homo et est
aīal ergo hō ē aīal quia aīal intelligitur in homine sicut albū in hōie
albo. Sed in omnibus alijs licet ex diuisis inferre p̄iūctum . Vnde
notandum q̄ quādo aliqua duo accidentia predicantur de aliquo
quorum primum in subiecto est per alterum et non per se. et ex tali
libus diuisim captis non licet inferre p̄iūctum vel econtra. vt iste
est albus ⁊ est monachus ergo est albus monachus. Nā albedo nō
ē in subiecto s̄m̄ se s̄ scdm̄ habitū .silt̄ ex cōiunct̄ nō licet inferre di
uisum .q̄ ista que p̄iungunt̄ diminuūt de ratiōe alterius vt ille hō ē

mortuus ergo est hō et mortuus In omnibus alit alijs licet ex con-
iunctis inferre diuisū h̄ illud vltimū argumentū facit fallaciā scdm
quid ad simplr. Accidēs sic diffinit̄ ab aristotile. Accidens est qd est
extraneū in pte idem et in pte diuersū Scdm accidēs sūt paralogis-
mi qñ idem silr fuerit assignatū in esse rei subiecte et accidēti vt hō
est spēs sortes ē hō ḡ sortes ē spēs hō enī h̄m qd sibi puenit esse spe-
ciem aliter capī a modo p quem puenit sorti et platoni qz puenit ei
esse speciē. vt est essentia quedā pūis p̄dicabilis de pluribus. et p̄t
est in pluribus sic est in sorte et platone et sic sortes est accidēs hō
vero res subiecta. ⁊ spēs significat̄ vtriusqz inesse. Vnde accidens
non sumitur hic vt diffinitur a purphirio h̄ vt dictum est

Equitur de fallacia h̄m quid ad simplr Dictū scdm quid ap-
pellatur hic determinatio diminutēs de rōne vl̄ de esse cui adiungitur
vt cū dico hō mortuus. mortuū enī diminuit de rōne hōis Dictum
simplr appellat̄ aliquid indiminutū vt hō. fallatia h̄m qd ad sim-
pliciter ē ydoneitas decipiendi pueniens ex apparēti psequētia di-
cti h̄m quid ad dictū simplr. Causa apparētie hui⁹ fallatie est con-
uenientia huius dicti qd ē h̄m quid ad aliud qd est simplr et ecōner-
so Causa falsitatis est diuersitas h̄catorz s̄ fit aut̄ hec fallatia tot mo-
dis quot modis ptingit addere alicui determinationē diminuentem.
Primo mō scdm ptem in mō. vt ille est hō mortuus ergo est homo
nō sequit̄ qz mortuus diminuit de ratione hōis. Et hic chimera est
ens opinabile. ergo est ens. non sequitur quia opinabile diminuit de

ratione hui⁹ qđ ē esse Scđo mō h̄m ptem integralem. vt ethiops ē
 albus h̄m dentes ergo ē albus. Tertio mō i his q̄ sūt ad aliquid. vt
 diuicie nō sunt bone male vtēti. ergo nō sūt bone. nō sequit̄. licet enī
 diuitie p̄pate ad aliquid nō sunt bone. tamē in se sūt bone. Quarto
 mō in his q̄ h̄m locū sūt. vt bonū ē mactare patrē in triuallis ergo
 bonū est mactare patrē suū. vel sic bonū ē vti dieta in locis egrotati
 nis. ergo bonū est vti dieta. Quinto mō in h̄is que sūt scđm tēpus
 vt bonū est ieiunare. vel sic expedit alicui mederi qñ egrotat ergo
 expedit alicui mederi nō sequit̄ qz licet expedit mederi h̄m qđ nō
 tñ simpliciter Sciendū autē q̄ in omibz istis inspiciendū est ad contra
 dictōez vt si aliquis respōdēs dicat. q̄ nō expedit mederi et oppo
 nens assumat q̄ expedit mederi qñ egrotat. non cōtradicit ei. h̄ stat
 in fallacia h̄m quid ad simplr. Et sciendū q̄ eadē est fallacia si ex eo
 qđ est h̄m quid inferat simplr et ecōuerso. Et intelligēdū est q̄ ista
 fallacia qñ fit ab esse h̄m quid. vt in pluribz fit affirmatiē. h̄ qñ fit a
 dicto simplr vt in pluribz arguit̄ negatiē. ¶ Sequitur de elencho.

Lenchus est syllogismus p̄tradictionis vnus et eiusdē. nō
 nōis tñ. nec etiā rei tñ. sed rei et nōis sil. nō sinonimi h̄ eiusdē. et
 ex h̄is que data sunt de nēcitate. non p̄numerato eo qđ erat in prin
 cipio ad idem h̄m idem similiter et in eodem tempore. Elenchus
 est syllogismus contradictionis id est syllogismus concludens
 cōtradictionem propositionis date a respondente. Indiffinitione
 elenchi quedam ponuntur ratione syllogismi. vt ex h̄is que data
 bi

sunt ex necessitate acciderē p̄ qđ remonēt fallatia accidentis. Et po-
nitur non p̄numerato eo qđ erat in p̄cipio p̄ quod remonēt petitiō
p̄ncipij vt postea patebit. Alia ponuntur rōe p̄tradictōis vt vnus
et eiusdem. i. vnus subiecti et predicati. Vnde nisi esset idem sub-
iectū et idē p̄dicatū nō esset p̄tradictio vt ethiops ē niger. ethiops
nō ē niger s̄m dentes ex quo nō est idem p̄dicatū ideo nō est contra-
dictio. Et similiter hic nullus hō mortu⁹ currit et quidā hō currit
non est contradictio qđ nō ē ibi idem subiectum. Item s̄m idem ad
idem similiter et in eodem tempore ponuntur ratione cōtradictōis
et contra istas quatuor ptes peccat hec fallatia q̄ dicitur ignorantia
elenchi s̄m qđ est vna de tredecim fallatijs. Alio mō capit generalit̄
et tūc sic diffinit. Ignorantia elēchi est vn⁹ defectus generalis ad
quem reducūtur om̄es alie fallatie ostēdendo quō peccat p̄tra istas
pticulas vt postea patebit. Iste enī pticule nō nōis tm̄. nec rei tm̄
s̄ nōis et rei simul nō synonymi et sic de alijs ponunt rōe syllogismi
et rōe p̄tradictionis qđ iste exigūt qđ nomen sit vnum et res vna. et
qđ non sit nomē synonymū. Vñ nō est ibi p̄tradictio. marcus currit
et tullius nō currit. Nec ē ibi syllogismus. omnis. gladi⁹ scindit
Quoddā instrumētū est ensis. ergo quoddā instrumentum scindit
fallatia ignorantie elenchi est ydoneitas decipiendi. pueniēs ex ap-
parenti obseruatione pticularum diffinitionis elenchi. que pueniēt
ei ratione cōtradictionis tm̄ sc̄z ad idem s̄m idem similiter. et in eo-
dem tempore. Causa apparētie huius fallatie est puenientia dictoꝝ

h̄m quid ad dicta simpliciter. Causa falsitatis est diuersitas eorum
dem. Unde huius fallacie elenchi sunt quatuor modi. Primus modus
est contra hanc particulam ad idem ut duo sunt duplum unius et non sunt
duplum trium. Sed sunt duplum et non duplum. et in utraque premissarum non sumitur
duplum ad idem et idio non sequitur. Secundus modus peccat contra illam par
ticulam h̄m idem ut hoc est duplum illi h̄m latitudinibus. et non h̄m longitudi
nem. ergo est duplum et non duplum. non sequitur. quia duplum non sumitur h̄m
idem. licet sumatur respectu eiusdem. Tertius modus peccat contra illam
particulam sicut. ut homo est species nullus homo est species sed idem est species
et non species non sequitur quia ibi non est contradictio in premissis. quia ille
terminus homo non sumitur sicut. quia in una sumitur pro suis inferioribus in alia
vero non sed pro se toto. vel pro sua forma. Quartus modus peccat con
tra hanc particulam in eodem tempore. ut manus mea est clausa in hoc instanti
et non est clausa in hoc instanti ergo est clausa et non clausa. non sequitur quia non
est in eodem tempore. Differt autem hec fallacia a fallacia h̄m quid ad simplici
ter. quia in illa est processus ab uno secundum quid sumpto ad unum simpliciter
sumptum ut hoc est duplum h̄m longitudinem ergo est duplum in ista vero est
processus ad nobis h̄m quid sumptis ad duo supra simpliciter. ut hoc est
duplum illi h̄m longitudinibus et non h̄m latitudinibus sed est duplum et non duplum.

Et est id quod est in principio est quando conclusio que
debet probari sumitur in premissis. cum ergo idem sub eo
dem nomine non potest seipsum probare ut homo currit sed homo currit in talibus
eni non est petitio principii. sed talis argumentatio est ridiculosa. nec

b. ii

eadem sub arte. nec est petitio huius quod est in principio. Aliud est enim
petere principium et aliud est petere illud quod est in principio ut dicitur
philosophus primo elenchorum. quia petere principium est quantum petitur idem sub eodem
modo ut homo currit. ergo homo currit et isto modo nulla est fallacia
quia non pertinet sub aliqua specie argumentationis. nec secundum veritatem. nec
secundum apparentiam sed talis petitio principii peccat contra syllogismum
simpliciter dictum. Sed petere illud quod est in principio est quantum idem petitur sub di-
uerso modo ut animal rationale currit. ergo homo currit. Vel sic. Petere
illud quod est in principio est quantum minus notum sumitur ad probationem
magis noti. Causa apparentie huius fallacie est apparens diuersitas
conclusionis a premissis. Causa falsitatis est ydemptitas eorundem
Petitur autem illud quod est in principio quinque modis ut patet octavo
topicoz. Primo modo quando definitum petitur in definitione et e contra
ut si dubitaretur utrum homo currat vel non currat fiat argumentum. animal
rationale currit. ergo homo currit. nulla est ibi probatio quia quantum unum du-
bitatur necesse est alterum dubitari. et ita si sumatur unum ad probandum
aliud peccatum est. Secundus modus est. quando particulare petitur in uni-
uersali. ut nullus homo currit. ergo nec fortes currit. Vel si aliquis
debeat probare quod omnium contrariorum eadem est disciplina et assumat. omnia
oppositorum eadem est disciplina quod omnium contrariorum est eadem disciplina hic
petitur conclusio in premissis. Tertius modus est quantum uniuersale petitur in parti-
cularibus ut si aliquis debeat probare quod omnium oppositorum est
eadem disciplina et sumat illam. omnium contradictoriorum et contrariorum est

fic de alijs ē eadē disciplina. ergo omnīū oppositorū est eadem disci-
plina. vel sic. sortes currit plato currit. et sic de alijs ergo omnis
homo currit. Quartus modus est quādo p̄iūctū petit in diuisis vel
econtra vt si aliquis debeat pbare q̄ medicina est disciplina sani et
egri et dicatur sic arguendo. medicina est disciplina sani. et medicī-
na ē disciplina egri. ergo medicina ē disciplina sani et egri. Quint^o
modus est quādo vnū relatiuoz petit in alio vt si quis debet pbare
q̄ sortes sit pater platonis p̄bet sic plato ē filius sortis ergo sortes
est pater platonis. nō sequitur q̄ hoc assumit qd ē p̄bandū Sciēdū
q̄ hec fallatia nō impedit syllogismū inferentē h̄ p̄bantē et ita falla-
latia petitōis peccat p̄tra syllogismū dyaleticū inq̄atū dyaleticus

Et fallatia p̄sequēt̄ dicendū ē Scdm̄ p̄sequēs sūt p̄alogismi
eo q̄ credimus cōsequētis p̄uerti que non p̄uertit fallatia cōsequē-
tis ē ydoneitas decipiendū p̄ueniēs ex apparētia p̄ntie p̄uerse q̄ nō
cōuertit. Causa apparentie huius fallatie ē cōuenientia vni^o conse-
quētis vere ad aliā nō verā Causa falsitatis ē diuersitatē eorū dē Et
sciendū q̄ bene tenet argumētū a p̄sitione aīcedētis ad p̄sitionē
cōsequētis. Omnis fallatie tres sunt modi. Prim^o mod^o ē q̄ arguit
a destructione aīcedētis ad destructionē cōsequētis vt si hō ē aīal ē
ergo si hō nō est aīal nō est. Vel. a p̄sitione p̄sequētis ad p̄sitionē
aīcedētis vt si mel est rubeū est. ergo si rubeū ē mel ē. Ad istū enī
modū reducūt omēs prauē argumētationes ab inferiori ad superi^o
destructie. Vnde quocienscūq̄ sit p̄cessus ab inferiori ad superius

cum distributione superior? ut ois hō currit ergo oie aial currit. Ibi
 ꝑmittitur ista fallacia ut nullus hō currit ergo nullū aial currit. Se-
 cundus mod⁹ solet poni ab insufficienti in ductōe singulariū ut sor-
 tes ē aial et econverso plato est aial ⁊ ecōverso ḡ ois hō est animal ⁊
 ecōverso hic enumerāt omnia singularia illius ois hō est aial ⁊ non
 huius omne aial ē hō q̄ significāt ꝑ ꝑositionē huius qd ē ecōverso
 ad hanc omnis homo est animal. Tertius modus ꝑuenit a cōiter
 accētibus. Et dicūtur ꝑmuniter accētis que se aliquādo ꝑsequūt ⁊
 aliquādo nō. ut iste est comptus ergo ē adulter Sillr musa et poeta
 filr termināt h̄ musa ē femi generis ḡ ⁊ poeta nō sequit qz ydēptitas
 generis et terminatōis aliquādo se ꝑsequūt ⁊ aliquādo nō eo q nō
 est in omnib⁹ h̄ in aliquibus. Si aliquis dicat qz i hoc vltimo tertio
 mō non tenet ecōverso Dñ ibi non est ꝑsequētia Dicendū est qz er-
 go h̄m quosdam sumitur ꝑsequētia a cōiter accētibus ad ꝑsequētia
 necessariam et ꝑbabilē ⁊ in istis nō sumit ꝑña necessaria h̄ ꝑbabilis
 Taliter autē ordinantur isti modi ab arestotile isto modo ordinante.

Equitur de fallacia h̄m nō cāz ut cāz Ad cuius enidētiam sci-
 endū qz duplex est syllogismus scz ostēsi⁹ et ad impossibile. Ostēsi-
 uus ē qz h̄z vnā solā ꝑclusiōz Syllogismus vero ad impossibile ē qñ
 aliquis syllogistice ducitur ad impossibile et ꝑꝑ hoc interimit ali-
 qua ꝑmissaz que erat causa illius impossibilis. Dñ iste syllogismus
 semp̄ habet duas ꝑclusiones ut cū dicit̄ est ne hō azinus hoc ꝑcesso
 Contra nullus azinus est aial rōnale mortale homo est azinus. ergo

hō nō ē aīal rōnale mortale. s; hoc est impossibile ergo et ista hō est
azinus et iste syllogismus est in quarto modo p̄me figure. Sciēdū
ē enī q̄ nō cā vt cā fit sp̄ in syllogismis ad impossibile. Fallatia autē
h̄m nō causā vt cāz fit q̄ nō cā ponitur vt causa z p̄ hoc apparet
sequi impossibile et illud qd̄ apparet esse causa interimē vt si quera
tur. est ne brunellus hō quo p̄cesso nullus azinus est aīal rōnale. sed
hō ē azinus et brunellus ē hō ḡ hō nō ē aīal rōnale. hoc autē ē impossi
bile. ḡ brunell⁹ nō ē hō In hac enī dicta argumētacōe nō ē cā vt cā
qz interimē id qd̄ apparet esse cā et nō ē scz brunell⁹ ē hō Causa ap
parētie ē pueniētia h⁹ qd̄ apparet esse cā et nō ē cū eo qd̄ ē cā. Causa
falsitatis ē diuersitas eorundē tale enī exemplū ponit aristot. huius
fallatie qz querendo sic. Sūt ne aīa et vita idē q̄ p̄cesso Cōtra mors
et vita sunt p̄traria s; mors est corruptio ḡ vita generatio et p̄ p̄s
vivere z generari s; hoc ē impossibile qz quicq̄d̄ vivit nō generat s;
generatū est. ergo aīa et vita sunt idem. Illec p̄clusio peccat scdm̄
fallatiā h̄m nō causam vt cāz. qz ex hoc enī qz aīa et vita sint idem
nō sequitur impossibile et sic non debet interimī. s; ista mors z vita
sunt p̄traria. qz in omnibus his id qd̄ non ē causa apparet esse causa
quia p̄municat in terminis cū aliquibus p̄pōnib⁹ ex quibus sequitur
impossibile Ex istis patz qz ista fallatia nō fit in syllogismo ostēnsino
vt omnis homo currit sortes ē hō et sol ē in cancro ḡ sortes currit
hic nō ē fallatia nō cause vt cāe. qz hec p̄pō sol est in cancro. nō ē cā
neqz apparet esse causa sicut apparet in syllogismo ad impossibile

Proposito plures est illa in qua plura p̄dicant̄ de pluribus
vel plura de vno vel vnū de pluribus vt fortes currit et dis-
putat vel sic ē ne hic vel hic homo demonstrato forte et brunello vel
fortes et plato currūt et disputāt. Propositio vna autē ē in qua vnū
p̄dicat̄ de vno et hoc quadupliciter sine vnū nūero. vt hō ē risibilis
siue vnū specie vt fortes est homo siue vnū genere. vt fortes ē aīal
siue vnū s̄m prius et posteriori vt hō est ens. aīal est sanū siue p̄di-
cant̄ plura ex quib⁹ sit vnū vt hō ē aīal rationale mortale. Scdm
plures interrogatōes sūt palogisimi qm̄ ad interrogatōes plēs dat̄
vna r̄sio. Causa apparētis hui⁹ fallacie . est vnitas interrogatōis
oplexe. Causa falsitatis est pluralitas ip̄i⁹ Duo sunt modi hui⁹ fal-
latie. Prim⁹ modus ē qm̄ plura in singulari numero subiciuntur vel
p̄dicant̄. vt hic ē ne hic et hic hō demonstrato forte et brunello si di-
catur sic ergo brunellus est homo et si nō ergo fortes nō ē hō. Non
enī bñ r̄ndit qm̄ fecit r̄sionē vnā ad interrogatōem plures . sed debz
r̄ndere. verū est p vno et falsū p reliquo. Secund⁹ modus est quā
do plura in plurali nūero subiciuntur vel p̄dicant̄. vt sunt ne ista bona
vel nō bona. demonstrat̄ bono vel nō bono. si dicit bona ḡ bonū est
malū. si nō bona ergo bonū nō ē bonū. debuisset enī r̄ndere. bonū est
bonū et malū est malū. Si autē pcedat aliquis hō dari diffinitiones
simili mō in singulari et in plurali. vt cecū est aptum natum videre
et nō videt et ceca sunt apta nata videre et non vident non effugiet
redargutionez. demonstrato vno ceco et altero vidente. et dicatur

ſie. ſūt ne illa ceca vel nō. ſi ceca ergo illud ē cecū demōſtrato vno
vidēte. nō enī dicebat illū eſſe cecū et illū eſſe vidētē. ſ; dabat vnā
mīſiōz. eo q̄ ꝑceſſit q̄ ſil'is dareſ diffinitio ī ſingulari nūero et ī plū
Oſt hoc autē reducendū ē oēs fallatias ad ignorātiā elenchi
Reducere autē omnes ad ignorantia elenchi eſt oſtendere qualiter
fallatia quelibet peccat ꝑtra aliquā ꝑticolā ī diffinitione elenchi
poſitam. aut rōne ſyllogiſmi aut ꝑtradictōis. Sicut enī differentia
adueniens generi cōſtituit ſpeciē ita ratio ꝑtradictōis adueniēs ſyl
logiſmo ꝑſtituit elenchū. Vnde quicq̄d eſt in elenchō aut eſt in eo
ra:ōie ꝑdictōis. aut rōe ſyllogiſmi. Dicit enī areſtoteles q̄ diuidē
dam eſt omēs ſyllogiſmos apparētes et elenchos aut omnes redu
cendū eſt ad ignorātiā elenchi Equiuocatio et āphibologia et figu
ra dictōis reducūt ad ignorātiā elenchi eo q̄ duplex eſſe impedit
ſyllogiſmū et ꝑtradictōz. Sed ꝑpoſitio diuiſio. accentus reducunt
ad iguorantiam elenchi in eo q̄ non eſt oīo eadem vel idem nomē
ſed differens oportet autē hoc ſc; nomē et rōez eſſe eadem quēadmo
dum et rem ſi debeat eſſe elench⁹. Qui vero ſm accūs ſiūt. mani
feſti ſunt diffinito ſyllogiſmo q; ſiūt ꝑtra ꝑticolā ī diffinitōe elēchi
poſitā. ſc; neceſſe eſt aliud accidere ꝑ ea que poſita ſunt ꝛ cōceſſa
Et ſm hanc fallatiā que ē ſm accūs artifices et ſcientes ſepe a vi
cijs redarguūtur faciētibus ſyllogiſmos contra ſapientes. nā ſm ac
cidēs faciūt ſyllogiſmos apparētes. Qui vero ſiūt ſm quid ad ſim
plicif reducunt ad ignorātiā elenchi quoniam de eodem nō eſt affir

matio et negatio vt ethio p̄s ē albus h̄m dentes ergo ē albus. Ma-
nifesti aut sunt syllogismi qui prius dicti sunt et quales nuncupant̄
Qui vero sunt secundū id quod petitur in principio et non causas
vt causam peccāt manifeste contra diffinitōez syllogismi. q̄ in syllo-
gismo oportet sequi aliud de necessitate qđ non erat in principio. et
sic oportet qđ p̄missa sint causa conclusionis syllogismi. Qui vero
h̄m consequēs reducuntur sicut illi qui fiunt scđm accūs. Qui scđm
plures interrogatōes vt vnā reducūtur ad elenchū eo qđ peccat cō-
tra unitatē p̄positōis. Ibi enī non sumitur p̄positio vna et p̄ conse-
quens nec p̄positio. nā eadem est diffinitio vnius rei et rei. vt hōis
et vnius hōis. simile aut est in alijs. Vnde p̄positio vna vnum de
vno affirmat. sed non est ita in p̄pōe plures in qua p̄dicant̄ plura de
vno. vel vnū de pluribus. et p̄pter hoc peccat p̄tra unitatē p̄pōis
Item omnes fallacie in dictione et scđm quid ad simplr̄ reducūtur
ad ignorantia elenchū eo qđ peccat p̄tra p̄tradictōez. Qēs autē alie
fallacie extra dictōz reducūt in hoc qđ peccāt p̄tra diōz syllogismi.

Et hec de fallacijs Petri hyspani dicta sufficiant

Sequitur septimus tractatus de suppositione

Orū que dicūtur quedā dicunt̄ cū p̄plexiōe vt homo
currit Quedā sine p̄plexiōe vt homo q̄ est fmin⁹ in
cōplexus Ter min⁹ vt hic sumitur ē vox h̄cans v̄le
vel p̄ticulare vt homo vel sortes et sic de alijs. Ter

minorū autē in cōplexorū vniūquīq; aut significat substantiā aut quali
 licatē. aut quantitātē. aut ad aliquid. aut agere. aut pati. aut vbi.
 aut quando. aut situs. aut habitum. Significatio vt hic sumit̄ ē rei
 p̄ vocē s̄m placitū representatio. Quare cū oīs res aut sit v̄lis aut
 pticularis oportet dōctōes nō s̄cantes v̄le vel pticulare non s̄care
 aliquid et sic non essent f̄mini. vt hic f̄min⁹ sumit̄. vt signa v̄lia vel
 pticularia. Significatiōnū alia ē rei substantiatiue ⁊ hec fit p̄ nomen
 substantiū vt hō Alia ē rei adiectiue ⁊ hec fit p̄ nomē adiectiū v̄l p̄
 verbū ut currit vel albus q̄ nō ē pprie s̄catio substantiua vel adiecti
 ua s̄ s̄cat̄ aliquid substantiue vel adiectiue. Et s̄care aliquid adiectiue
 vel substantiue sūt modi vocū q; adiectiuatio vel substantiuatio sunt
 p̄potes modi et dīe rerū q̄ s̄cā ē et nō s̄cantur. Nōia vero substan
 tiua dicūt supponere. s̄ nōia adiectiua vel verba dicuntur copulare
 Suppositio ē acceptio termini substantiui p̄ aliquo. Differūt autem
 suppositio et s̄catio q; s̄catio fit p̄ impositionē vocis ad s̄candū rē
 Suppositio ē acceptio f̄mini iam s̄cat̄ rem p̄ aliquo. vt cū dicitur
 homo currit. iste f̄min⁹ hō tenet stare p̄ sorte platone et sic de alijs
 Vnde s̄catio prior ē suppositione et differūt in hoc q; s̄catio est vo
 cis suppositio vero ē termini iam p̄positi ex voce et s̄catione ergo
 supponere et s̄care nō sunt idem sed differūt p̄ locum a coniugatis
 Itē significatio est signi ad signatū. Suppositio vero ē supponētē
 ad suppositū ergo suppositio nō est significatio. Copulatio est acc
 eptio termini adiectiui pro aliquo.

Oppositionū alia p̄nis alia discreta. Suppositio p̄munis ē
q̄ fit per terminū p̄munē vt hō aial Discreta ē q̄ fit p̄ termi
nū discretū vt sortes vel q̄ fit p̄ t̄minū p̄munē cū p̄noīe demōstrati
no p̄matie speciei. vt iste hō qui est t̄min⁹ discret⁹ Itē suppositionū
p̄munū alia naturalis alia acc̄ntalis. Suppositio naturalis est ac
ceptio t̄mini cōis p̄ oīib⁹ hīs p̄ quibus aptus natus ē p̄ticipari
vt iste t̄min⁹ hō p̄ se sumpt⁹ supponit p̄ oīibus homib⁹ tam q̄ sunt
qui erūt et q̄ fuerūt. Acc̄ntalis suppositio ē acceptio t̄mini p̄mūis
p̄ oīibus p̄ quibus exigit suū aduētū vt hō currit iste t̄min⁹ hō
supponit p̄ oīibus hominib⁹ p̄ntib⁹. Et cū d̄r hō fuit vt cucurrit
supponit p̄ p̄teritis. Et cū d̄r hō erit vel hō curret supponit p̄ futu
ris. Et sic habet diuersas suppositiones. s̄m diuersitatē eorū q̄ ei
adiungūtur. Acc̄ntalium suppositionū. alia simplex alia personalis
Suppositio accidentalis simplex. est acceptio t̄mini cōis p̄ re vni
uersali s̄cata p̄ ip̄m t̄minū. vt cū d̄r hō ē sp̄s. aial ē gen⁹. Ibi iste t̄
min⁹ hō supponit p̄ hoīe in p̄muni. et nō p̄ aliquo inferiori. Et si
emiliter etiā dicendū ē de q̄libet t̄mio cōi vt risibile est p̄p̄riū. ratio
nale ē differentia. albū est acc̄ns. Itē suppositionū simplicitū alia est
t̄mini p̄mūis in subiecto positi. vt hō est sp̄s. iste t̄min⁹ hō simpli
cem habet suppositōz qz solum supponit p̄ natura speciei. Alia est
termini cōis positi in predicato p̄positōis affirmatiue vt oīs hō est
aial ibi iste t̄min⁹ aial in p̄dicato positus simplicē habet suppositōz
qz solū supponit p̄ natura generis. Alia est t̄min⁹ p̄munis p̄diti post

dictionem exceptiuā. vt omne aial pter hoīem est irrationale . Ibi
iste tmin⁹ hominem simplicē habet suppositōz . quia non licet fieri
descensum sub ipso . Vnde non sequitur de aial pter hoīez ē irratio
nale. ergo omne aial pter hūc hoīez ē irrationale ex quo ibi est falla
cia figure dictionis pcedendo a suppositōe simplici ad personalem
Silt^r hic hō est species ergo aliquis hō est species . Et silt^r hic . Dis
hō est aial. ergo omis hō est hoc aial . In omnibus enī istis et simili
bus fit pcessus a suppositōe simplici ad suppositōz psonalē . Omnis
sūt termin⁹ in p̄dicato p̄dicatō simpliciē habet suppositōz patet . Quia
cū dī oīm oppositōz eadē est disciplina . Nisi ille tmin⁹ disciplina
simplicē haberet suppositōz . sic fieret descensus sub ip̄o et esset fal
sa Nulla enī p̄cularis disciplina est omnīū p̄triorū . Medicina
enī nō ē omnīū p̄triorū . s̄ solū sanī et egri . grāmatica non est oīm
p̄triorū s̄ solū p̄gnī et in p̄gnī . logica veri et falsi . et sic de alijs .
Personalis autem suppositio est acceptio termini p̄munis p̄ suis
inferiorib⁹ vt cū dicī hō currit iste termin⁹ hō supponit p̄ suis infe
rioribus . Item p̄sonaliū suppositiōnū alia est determinata . alia et cō
fusa Determinata suppositio est acceptio tmini p̄munis indiffinite
sumpti . vel cū signo p̄culari . vt hō currit v^l aliquis homo currit
Et dicī vtraq³ illaz determinata . qz licet in vtraq³ istaz iste termin⁹
hō supponit p̄ omī hoīe tā currēte quā nō currēte tñ pro vno solo
hoīe corrente vera dicī . Et qz aliud est supponere . et aliud ē locut
tionē esse verā p̄ aliquo . vel falsā . igit in p̄dicatō vt dicī ē iste tmin⁹
31

hō supponit p omni boīe tā corrente q̄ non corrente. licet reddat
locutionē verā p currēte solo. Quā autē in vtracq; istarū sit definita
suppositio p̄t̄z. qz cū dicit̄ aīal ē sortes. vel aīal ē plato z sic de alijs
ergo aīal ē oīs hō Ibi est fallacia figure dictōis a pluribus determi
natis ad vnam definitā Et ideo iste termin⁹ aīal indiffinitē positus
habet definitā suppositionē et similiter cū signo particulari. Confusa
suppositio est acceptio termini cōis p pluribus mediāte signo vli
vt cū dicit̄ oīs hō ē aīal. ibi iste termin⁹ hō supponit pro pluribus
mediante signo vli. qz supponit p quolibet suo supposito Itē con
fusarum suppositionū. alia est confusa necessitate signi vel modi. et
alia necessitate rei. vt cū dicit̄ oīs hō ē aīal. ibi iste terminus homo
mediāte signo vli cōfundit̄ siue distribuit̄ p quolibet supposito et
iste terminus aīal a pte p̄dicati positus pfunditur necessitate rei Et
cū vnusquisq; hō suā habeat essentiā. ideo hoc verbū est necessitate
rei tenet̄ p tot essentijs p quot hominib⁹ tenet̄ iste termin⁹ hō. z cū
vnicuiq; homi in sit sua aīalitas ideo iste terminus aīal necessitate rei te
net̄ p tot aīalibus p quot hominib⁹ iste termin⁹ hō et p quot essen
tījs hoc verbū est. Vnde. iste termin⁹ homo debet supponere confuse
mobiliter et distributīue sed cōfuse z distributīue tenet̄. qz tenet̄ p
omni boīe mobiliter vero. qz licet fieri descensuz sub eo p quolibet
suo supposito vt omnis hō ē aīal ergo sortes ē aīal. h̄ iste termin⁹ aīal
dicit̄ cōfundi immobiliter. qz nō licet fieri descensuz sub eo vt omnis
homo est aīal ergo omnis hō est hoc animal Ibi enim sit p̄cessus

o simplici suppositione ad personale . sicut hō est dignissima creatura
ergo hic homo vel aliq̄s hō . vel rosa est pulcherrima florū ergo
aliqua rosa . Sed differūt in hoc quia in istis est simplex supposi
tio ex pte subiecti . in illa vero ex pte p̄dicati . licet videat̄ opposi
tū esse q̄ superius dictū est . q̄ in hac pp̄ōe ois hō ē aīal . iste termin⁹
aīal in p̄dicato positus simplicem habet suppositionem . cū prius
dicit̄ q̄ habet cōfusam . Ad hoc dicendū est h̄m quosdā . q̄ q̄ gen⁹
p̄dicatur de pluribus differentibus specie iste t̄min⁹ aīal q̄n tenetur
p̄ ipso in p̄muni qd̄ ē gen⁹ sic habet simplicē suppositionem . Secun
dam autē q̄ ipsa natura coīs ipsius generis multiplicat̄ per supposi
ta hoīs sic dicit̄ habere p̄fusam suppositionē . nō mobiliter s̄ immo
biliter . Suppositō autē p̄fusa immobilis potest cū simplici incidere
non h̄m idem . sed h̄m diuersa vt dictū est . Vnde h̄m hoc dicendū
est q̄ suppositio p̄fusa mobiliter non potest simul esse cum simplici
nec h̄m idem nec h̄m diuersa vt dictum est . Sed ego credo impossi
bile esse t̄minū p̄munē in p̄dicato positū habere suppositōz simplicē
et p̄fundi mobiliter vel immobiliter . signo v̄li existente in subiecto
affirmatiue . vt omnis homo ē aīal . et sic de alijs p̄similib⁹ . quia vt
vult purpurinus . Omne quod p̄dicat̄ de aliquo aut ē maius eo aut
est equale ei de quo p̄dicatur ⁊ intendit de predicatione p̄ se . Sed in
hac pp̄ōe omnis hō ē aīal est predicatio p̄ se . et non predicatur equa
le . ergo mai⁹ . non acc̄nle ergo subst̄ntiale . nō differentia ergo ge
nus sed natura generis multiplicata mobiliter v̄l immobiliter non

est genus ergo cū dicit̄ oīs hō est aīal cū ibi p̄dicet̄ genus non esset
possibile terminū p̄munē multiplicari mobiliter vel immobiliter q̄ sig
nificat naturā generis que iam actu nō ē genus. sicut si hō p̄funde
retur mobiliter v̄l immobiliter iā nō esset sp̄s. Itē hoc idem videt̄
per Aristotelem in p̄mo topicoꝝ dicentē. q̄ om̄e illud qd̄ de alio p̄
dicat̄ aut p̄dicat̄ p̄uersim de eo aut nō Si p̄uersim est diffinitio vel
p̄p̄riū. Si aut̄ non p̄uersim p̄dicat̄ de re. aut cadit in diffinitōem rei
aut nō si nō tūc ē acc̄ns. Si cadit in diffinitōz aut est genus aut dīa
nō dīa ergo genus. Et intendit aristoteles q̄ ibi sit directa p̄dicatio
et species subiciatur h̄m se vel multiplicatur sed in hac p̄positione
homo est aīal ē directa p̄dicatio et subicit̄ hō et nō equale predicat̄
neq̄ accidens ergo genus. Quare non est possibile terminum com
munē in p̄dicato positū confundi mobiliter vel immobiliter Itē to
tum v̄l ē qd̄ ē genus. et totū in quātitate ex opposito se habēt. Sed
totū in quantitate est duplex. Quoddā ē totū in quātitate p̄plexū
vt v̄bicunq̄ confundit̄ fini⁹ p̄munis mobiliter vt oīs hō ē animal.
Aliud est totū in quātitate incōplexū et dim̄nutū vt v̄bicūq̄ con
funditur terminus cōis immobiliter et multiplicatur termin⁹ cōis
simpliciter q̄ si impossibile ē totū in quātitate esse gen⁹ in quātū bu
tusmōi nō erit possibile fininū p̄munē i p̄dicato positū cōfundi mo
biliter vel immobiliter vt dicebat̄. Item p̄patio illa h̄m quā inferi
ora reducunt̄ ad superiora opposita est p̄p̄ationi h̄m quā superiora re
ducunt̄ ad inferiora h̄m p̄mā sumit̄ p̄mune in ratione p̄munis sed

secundū secundā sumitur p̄mune multiplicatū siue confusū cū ergo
 terminus p̄mune vt sic sit in rōne generis non est possibile ipsum
 multiplicari inquātū huiusmodi. Et hec quatuor argumeta sunt p̄ce
 denda. Causa autē p̄pter quā monebant istī qui fuerunt huiusmodi
 opinionis facilis est ad soluendum que tātū est vna quia cū dicitur
 omnis hō est animal cū vnicutq; homini respondeat sua aīalitas.
 siue sua essentia cū nō possit esse hō quin sit aīal Ideo ipsi dixerunt
 q̄ iste t̄min⁹ aīal tenet p̄ tot aīalib⁹ p̄ quot hominib⁹ hō. Quot autē
 in illo argumēto nulla sit causa apparentie patet. qz cū dicit̄ omnis
 hō est albus necesse ē q̄ tot aīalitates intelligā in subiecto quot sūt
 hōes in quib⁹ tenet aīal. Vñ nihil est dicere q̄ habeat illas aīalita
 tes a p̄dicato cū ibi p̄dicat̄ album. Vnde dicendū q̄ hō logice lo
 quendo nō naturaliter ex rōnali et aīali p̄ponitur. Ideo de se habet
 illarum aīalitatū multiplicatiōz. Vñ cū dico sic omnis hō est albus
 nullo modo habet illas aīalitates a p̄dicato cū ibi p̄dicet̄ albus vt
 dictum ē Sic autē est in p̄posito cum ibi p̄dicetur gen⁹ de specie. vt
 omnis homo est aīal. In hac enī subicit̄ hō in quo intelligitur mlti
 tudo illarum aīalitatū et p̄dicat̄ hoc genus aīal qd nullo mō con
 fundit̄ mobiliter vel immobiliter s; stat ibi p̄ natura siue p̄ essentia
 ipsius generis p̄m̄is p̄dicabilis de pluribus. Vñ aīal p̄dicat̄ et aīal
 intelligitur in subiecto sicut hic. om̄e aīal rōnale est aīal. Sicut dico
 q̄ hoc verbū est nō p̄fundit̄ mobiliter vel immobilit̄. qz q̄ aīal esset
 vt existēt in hoc hōie hoc h̄z subiectū de se aīq; i p̄p̄e sbicīat̄ p̄dicat̄

essentiali vel accidentali Et ppter hoc destruiuntur quādam diuisionē factā scz p̄fusarū suppositiōnū . alia est p̄fusa necessitate rei . alia est p̄fusa necessitate modi siue signi . Dicim⁹ enī q̄ omnis cōfusio fit necessitate signi vel modi . vt cū dicitur omne aīal rōnale ē aīal iste termin⁹ animal in subiecto positus tenetur necessitate signi p̄ omni animalē qd̄ est hō . Sillr̄ hic omis hō ē aīal iste finis hō tenet̄ pro omni homine et non solum p̄ homine sed etiā p̄ omni animalē qd̄ est homo et ideo intelliguntur tot aīalitates quot humanitates naturaliter loquendo quia eadē ē humanitas in quolibet indiuiduo hominis secundum viam logicorū et non secundū viam nature . sic homo in cōmuni idem est Vnde q̄ sit hec animalitas vel illa hoc est ratōe materie . In via enī nature humanitas mea differt ab humanitate tua per se et anima mea p̄ quam causatur humanitas mea in me alia est ab anima tua p̄ quā causatur humanitas tua in te Et ppter hoc signū confundit hominem . nō tamen p̄fundit aīal in cōmuni . sed aīal cōtractū ad hominem per suas differentias . Vnde sequitur q̄ omnis cōfusio fit necessitate signi vel modi .

Finit tractatus suppositionū Pe. hyl. et quo ad finis absolutos

¶ Incipit octauus tractatus scz de relatiuis

Relatiuū est duplex . vno mō relatiuū est cuius esse est ad aliud se habere et sic relatiuū est vnū de decem p̄dicamentis . Aliud est relatiuū qd̄ est ante late rei reco

datiū . quia vt vult Priskian⁹ in maiori suo volumie Relatio ē an

te late rei recordatio. Vt fortes currit q̄ mouet̄ ibi hoc relatiuū quē
 facit recordationē siue relationē de sorte qui est res antelata. Omis-
 sis autem relatiuis secundū p̄mū modū. de relatiuis secūdo mō hīc
 intendim⁹. Relatiuoz aut̄ quedā sunt relatiua substātie. vt qui ille
 et similia. Quedā vero sunt relatiua accidentis. vt talis qualis. tā-
 tus. quantus. Relatiuū aut̄ sube est. qđ refert eandē rem in numero
 cū suo añcedente vt qui ille. Itē relatiuoz sube quedā sunt relatiua
 diuersitatis vt alius Et est illud qđ refert eandem rem in numero.
 et supponit p̄ alia. vt fortes currit et alius disputat Quedam vero
 ydemptitatis. vt qui ille idem Relatiuū aut̄ sube ydēptitatis ē qđ
 refert et supponit p̄ eodem in numero p̄ quo supponit suū añcedēs
 vt fortes currit qui disputat. ibi hoc relatiū qui. refert sortē et sup-
 ponit p̄ sorte. Relatiuoz substātie ydēptitatis quedā sunt noīa vt
 quis qđam. Quedā sunt p̄noīa. vt ille idem Itē relatiuoz p̄noīm
 ydēptitatē quedā sūt reciproca vt sui sibi se cū suo possessiuo vt su⁹
 sua suū Alia vero nō reciproca vt ille idem. Relatiū aut̄ reciprocū
 dicit̄ nō q̄ sit patiēs. s̄ q̄ ponit modū patientis supra subāz agentē
 q̄ aliud ē patiēs. et aliud ē mod⁹ patientis. qđ patz p̄ hoc q̄ noīati⁹
 potest esse patiēs. vt dicendo fortes p̄cutit̄. s̄ nō pōt̄ habere modū
 patientē. Vñ modus patientē semp̄ ē in obliquis z sic p̄tz q̄ aliud est
 patiēs et modus patientē. Si querat̄ qđ addat̄ p̄ patiēs sup̄ relatiū
 reciprocū Dicēdū q̄ addit̄ ydēptitātē sube z pōit̄ eā sub mō patientē
 vt fortes videt̄ se ibi substātia que prius erat agēs ponit̄ sub modo

patientis vt in hoc pnoie se. Vnde reciproci sic pōt diffiniri. Re-
ciprocū est qđ hcat subam agentē sub mō patientis. Vel sic Rec-
procum est idē qđ suūplus ē passiuū et ideo hoc relatiū sui hcat per
modū patientis in quē dicit trāsire actus verbi. Noiat⁹ autē signifi-
cat p modū agentis Itē si querat quare hoc pnomē sui sibi se caret
nominatio Dicēdū qđ solutō p̄tz exp̄missis. qz agēs non potest sig-
nificare patiens siue sub modo patientis nisi in obliquis s; ipse no-
minatiū dicit modū agentē. et ideo natura nominatiui repungnat
nature hui⁹ pnois sui et id eo non pōt habere noiatiū. Ex p̄dictis
patz qre relatiua ydēptitat referūt eandē rē nūero cū suo añcedēte
z semp supponūt p eadē re in nūero Et ex hoc patz q maior ē certi-
tudo p relatiū ydemptitatis q̄ p suū añcedēs loco relatiui positū
vt homo currit hō disputat qz dubiū est vtrū de eodē hoīe dicatur.
Sed cū dicit hō currit et idē disputat certū ē q de eodē hoīe dica-
hoc enim patet p pristinū dicēte in maiori suo volumine q cū dici-
tur Ayax venit ad troyā et ayax fortiter pungnauit dubiū ē an de eo-
dem ayace dica- an de diuersis. Sed cū dicitur ayax venit ad troyā
et idem fortiter pūgnauit de eodē ayace in nūero statim intelligit Et
sic patet q maior est certitudo p relatiū ydemptitatis q̄ p suū ante-
cedēs loco tal' relatiui positū. Solet autē dubitari circa relatiua ydēp-
titatis vtrū deceptio facta ex diuersa relatione. fiat h̄m equiuocati-
onem vel h̄m amphibologiam. vel h̄m aliquā aliam fallatiā vt dicē-
do hō videt. azūm qui est rationalis. ibi hoc relatiuum qui potest

referri ad hūc t̄minū q̄ est hō vel ad hūc t̄minū q̄ ē azinus et sic sunt
 ibi diuerse relationes et ergo h̄m aliquos solet ibi assignari equoca
 tio . Sed p̄trariū arguit hoc nomē qui h̄m q̄ ē relatiuū h̄cat rē vnā
 equaliter se habentē ad illud qd̄ h̄catur p̄ modū subē vt color q̄ ē in
 corpore . loc⁹ q̄ p̄tinet rē locatā z̄c̄ijs . ḡ deceptio facta ex diuersa re
 latōe nō facit equocationē Itē hoc nomē qui h̄m q̄ ē nomē h̄cat
 substātiā infinitā h̄ ista subā infinita apta nata ē finitari tā p̄ vnū ac
 cidens . q̄ p̄ aliud ergo cū illa substātia infinite sumpta in se sit vna
 et potest referre qd̄libet accidens ergo h̄catio hui⁹ relatiui erit vna
 quare seq̄t q̄ ibi nō erit equocatio . Itē ratō cuiuslibz relatiui h̄m q̄
 relatiuū nō ē tm̄ vna hec scz res añ lata vel rei añlate recordatiuum
 ergo omne relatiuū h̄m q̄ relatiuū p̄ticipat vnū nomē z̄ vnā rōnez
 ḡ relatiū nō est equocū inq̄tū est añlate rei recordatiū . ḡ p̄ticularia
 relatiua vt qui ille et alius inq̄tū sunt relatiua suoz añcedētiū nō
 sunt equioca Si aliquis obiciat . q̄ hoc relatiū qui alterius ē rōis
 h̄m q̄ tenet in hoc añcedēte hō . et alterius h̄m q̄ tenet in hoc añce
 dente azinus vt in p̄dicta orōne ḡ ē cōe et hz rōnes diuersas ḡ ē eq̄
 uocum . Dicendū q̄ hoc argumētū nō valet . Nā silr̄ posset p̄bari
 q̄ quodlibet vniocū esset equiocū . vt aial esset equocū h̄m q̄ est
 hō vel h̄m q̄ ē in hoie et aliā habet rōnē h̄m q̄ ē equus vel h̄m q̄ ē
 in equo et sic hoc nomen aial aliā habet rōnē hic et ibi et est p̄mune
 non tm̄ equiocū sed vniocū . Soluendū est breuif q̄ sicut vniocō
 dicunt̄ habere eandem rōnez non h̄m se . sed in vnioco vniocātē

ut hō bos equus et similita i aiall. Similit oīs relatiua dicit̄ habere
 eandē rōz nō h̄m se. h̄ in referēte siue in relatione et etiā h̄nt idem no
 men ideo vninocāt̄ in eo. h̄ ille obiciebat de rōnibus relatiuorū h̄m
 se. Vñ p̄dictas obiectōes ab ista cōcedim⁹ ⁊ ideo p̄cedim⁹ q̄ decep
 tio facta ex diuersa relatione nō ē h̄m equiuocatōz. Itē illa deceptio
 ē in ordinatōe dictionū inter se ergo ē in oīoe qz ordinatio dictionū
 nihil aliud ē q̄ oīo ergo nō est equiuotio. cū equiuotio solū fit in
 vna dictione. Itē q̄ ibi non sit amphibologia. p̄bat qz vbiqz sit
 amphibologia. ibi est p̄structio vnus cū alio vt in hoc exēplo. liber
 sreffotelis. q̄ ad p̄mū modū. quo ad secūdū. vt hic litus araf quo
 ad textiū vt i hoc. scit seculū. Et h̄m hoc p̄tz inductiue p̄ oēs modos
 amphibologie. qz vbiqz ē amphibologia ibi est p̄structio vni⁹ cū
 vno tm̄. h̄ vbiqz sunt diuersa relatiua. nō ē p̄structio vni⁹ cū vno
 tm̄. ymo vnus cū diuersis ergo deceptio facta ex diuersa relatione
 nō facit s̄phibologiā. Itē vbiqz ē deceptio ex eo qz aliqua dictio
 pōt referri ad diuersa. ē p̄positio vel diuisio. sed deceptio ex diuersa
 relatione ē ex eo qz aliqua dictio pōt referre ad diuersa ergo decep
 tio ex diuersa relatione ē p̄positio vel diuisio. et hoc idem cōcedim⁹.

Equit̄ de relatis diuersitatis. Relatiuū diuersitatē ē qd̄ sup
 ponit. p̄ alio ab eo qd̄ refert vt sortes currit et ali⁹ disputat ibi hoc
 relatiū aliud. refert sortē et supponit p̄ alio a sorte et ita facit recoz
 dationē de sorte. De relatiuis aut̄ diuersitatis tal̄ dat̄ regula. Si rela
 tiuū diuersitatē addat̄ superiori sit inferi⁹ ⁊ si addat̄ inferiori sit supe

rino Verbi gratia. cū dicitur aliud ab aiali. ḡ aliud ab hoīe ibi est locus a
 spē ad genus. siue a pte subiectina ad suū totū vniuersale quia ī hac
 p̄pōe aliud ab aiali. hoc relatū diuersitatis aliud cū addit aiali qđ
 est superius ad hoīez facit ip̄m inferi⁹. ⁊ in hac aliud ab hoīe addit
 inferiori. scz hoī ⁊ ḡ facit ip̄m superi⁹ ⁊ ḡ aliud ab aiali ē inferi⁹ ad aliud
 ab hoīe ⁊ iō ibi ē loc⁹ a spē siue a pte subiectia. De relatis ydemptita
 tis datur regula ab antiquis. Nulla p̄positio inchoata a relatinis
 ydemptitatis hz p̄dictoria. Et assignāt talē causā qz cū dicitur omīs hō
 currit et ille disputat. hoc relatū ille. habet respectū ad hoc aīcedēs
 hō p̄p̄ depēdētā sue relatois hz cū negatō aduenit p̄pōni incho
 ate a relatio dicendo sic ille nō disputat. tunc negatio negat verbū
 qđ sequit et nō negat respectū relatōis quē hz ad aīcedēs ergo ne
 gatio nō negat totū q̄cqd affirmatō affirmat ḡ nō p̄dicat. hz cum hoc
 sit in q̄libet p̄pōe inchoata a relatio sequit q̄ nulla p̄pō inchoata a
 relatio hz p̄dictoria Sz p̄ hoc obicit Quicqd p̄tingit affirmari p̄ti
 git et negari de q̄libet supposito. hz vbi p̄tingit negari de q̄libz suppo
 sito ergo et p̄tingit affirmari de q̄libz supposito qđ ē dictō relatiō ēgo
 q̄libz p̄pō inchoata a relatio hz p̄tradicoria Item q̄libz p̄pō siue
 enūciatio q̄ ē vna hz p̄tradicoria. hz p̄pō inchoata a relatio dūmō
 ibi nō sit aliq̄ dictio equoca neqz plura subiciāt neqz p̄dicāt est vna
 p̄pō ergo p̄pō inchoata a relatio hz p̄tradicoria Itē dicit Aristote
 les in p̄mo p̄bermenias circa affirmationē ⁊ negationē q̄ vni affir
 mationi vna negatio est opposita et econuerso vni negationi vna

affirmatio ē opposita ḡ affirmatōi inchoate a relatio negtō vna ē
 opposita qđ pcedim⁹ dicētes p̄dictā regulā esse falsā. Ad rōes eoz
 respondem⁹ q̄ relatiuū p̄patur ad aīcedēs et p̄pat ad v̄bū cui sub
 icitur vñ cū affirmatio vel negatio sit oīo affirmatiua vel negatiua
 alicui⁹ de aliq̄ vel alicui⁹ ab aliq̄ hoc ē p̄dicati de subiecto et ideo sū
 cut p̄z p̄ dīoz p̄dictā affirmatōis z negatōis .affirmatio z negatio
 respiciūt tm̄mō p̄patōz subiecti ad p̄dicatū ḡ ī p̄pōe inchoata a rela
 tiuo tm̄mō sumit p̄tradiatoriū p̄ p̄patōz relatiui ad v̄bū cui subicif z
 nō p̄ p̄patōz relatiui ad aīcedēs qz ille respect⁹ nō ē ibi p̄p̄ naturā
 affirmationis nec p̄p̄ depēdētā subiecti in quātū ē subiectū s̄ p̄pter
 depēdētā ei⁹ qđ ē subiectū .dicēdū tm̄ ē p̄p̄ subiectū qz aliud ē subie
 ctū iḡtū subiectū id ē qđ ē subiectū z aliud ē p̄dicatū iḡtū p̄dicatū.
 z aliud qđ ē p̄dicatū z sic quicqđ affirmat in p̄pōe inchoata a relatio
 negat ī sua p̄dicatoria qz p̄dicatoria isti⁹ ille disputat ē ista non ille dis
 putat atnegatōe p̄posita relatiuo. **De relatiuo ydēptitatē nō reciproco**
co talis datur regula .Omne relatiuū ydēptitatis nō reciprocuū habet
eandē suppositiōz quā bz suū aīcedēs .vt cū dī oīs hō currit z ille
ē sortes hoc relatiuū ille supponit p̄ dī hōie qz sensus ē oīs hō currit
et ille est sortes id ē oīs hō ē sortes .Dico aut̄ nō reciprocuū qz cū dī
ei⁹ .oīs hō videt se nō est sensus oīs hō videt omnē hōiez vñ loco
hū⁹ relatiui se .nō licz ponē suū aīcedēs loco aut̄ alter⁹ licz ponē.

Arbito de relatiuo substātie dicendū ē de relatiuo accidentis

Relatiuū accidentis ē qđ refert eandem rem p̄ modum de

nominatōis vt tale quate rē. Nūc hec ē differētia relatiuū sube ad rela
 tiuū accētis qz relatiū sube refert rem vniuocā p modū qz quid est
 vt albedo que ē in pariete. color qui ē in corpore. Relatiū aut accē
 dētis est qd refert rē suā p modū denotatōis. vt sortes ē albus et ta
 lis est plato et sic de alijs. Alia aut dīa dat eorū dē. qz relatiū substa
 tie refert idem nūero. Relatiū vero accidētis refert idem in specie
 vt sortes est albus et talis est plato quia idem in numero non potest
 esse in diuersis subiectis sed bene idem in specie. Relatiuoz aut ac
 cidētis aliud est relatiū ydēptitatis vt talis. Aliud vero diuersita
 tis vt alter. Relatiū accētis ydēptitatis ē qd refert eandē quali
 tatē in spē et supponit p eadē in specie vt sortes est albus z talis est
 plato. Relatiū aut accētis diuersitatis est qd refert eandē qualita
 tem in specie et supponit p alio diuersa in specie vt sortes est albus
 et alteriusmodi est plato. Differt aut relatiū sube ydēptitatis a re
 latiuū accētū ydēptitatis. qz relatiū ydēptitatis sube refert eandē
 subam in nūero. Relatiū aut ydēptitatis accētis nō refert idem ac
 cidens in numero s; solū idē accēs in spē. Relatiuoz accētis ydēp
 titatis aliud est relatiū quātitatē ptinē vt tantus aliud vero quā
 titatis discrete vt tot quot. Item relatiuoz nūeroz quedā sunt no
 mina vt totidem quedā sunt aduerbia vt tociens. Sciendū qz talis
 tā⁹ tociēs toridē pāt dici relatiua redditia z demōstratiua. Redditia
 vt si ad pntes referant. Demōstratiua vt cū dicim⁹ demonstrando
 mare tale est rubrū demonstrando herculem talis fuit plato. Si autē

non referuntur ad pntes siue p demonstratōez rerū pntiū tunc sūt red
ditina qz reddūt interrogatōe pcedente vt qlis ē plato talis ē sor
tes. Relatina qñ sine interrogatōe pferuntur. vt talis ē sortes qlis
est plato. Et qñ ad noia adiectia spēaliū accētū ducūt. vt ethiops
est niger et talis est corn⁹ et sortes fuit albus et talis fuit plato. Et
hec de relatinis dicta sufficiant. Incipit nonus tractatus.

Personalis suppositio. est acceptio termini cōis pro
suis inferioribus. Cui⁹ alia est determinata. alia cōfusa
vt pri⁹ patuit Itē psonalis suppositōis alia ē restric
ta. Alia ampliata et ita ampliatio et restrictio habēt fieri circa sup
positionē psonalē. Restrictio est coartatio tmini pūis a maiori sup
pōitōe ad minorē vt cū dicit hō albus currit hoc adiectiū alb⁹ restri
git hominē ad supponēdū tm̄ p albis. Ampliatō est extēsiō termini
cōis a minori suppositione ad maiorē. vt cū dicit hō pōt esse anti
cristus iste tminus homo nō solū supponit p his qui sūt. s̄ etiā pro
his qui erūt. vñ ampliatur ad futuros. Dico autē tmini cōis qz ter
minus singularis vt sortes nō ampliatur neqz restringit. Ampliati
onū alia fit p verbū vt p hoc verbū pōt vt homo pōt esse anticrist⁹
Alia p nomē. vt hominē esse anticristū est possibile. Alia per pncipi
um. vt hō potēs est esse animal. Alia per aduerbiū vt hō necessario
est aial hō enim nō solū ampliā p pnti tpe s̄ etiā p futuro Et ideo
sequit alia diuisio ampliatiōis. scz qz ampliatiōnum. alia fit respectu
suppositorum vt homo potest esse anticristus Alia fit respectu tem

porum vt hō necessario est aīal vt dictū ē Circa p̄dicta q̄rit̄ de hoc
 sophismate impossibile potest esse vey. Probat̄ qz illud q̄ ē vel erit
 impossibile potest esse vey sed anticristū nō fuisse post t̄pus suum ē
 impossibile et mō potest esse possibile z vey ergo impossibile potest
 esse vey. Contra quicqd potest esse vey ē possibile. s̄ impossibile p̄t
 esse vey s̄ impossibile ē possibile in tertio mō p̄me figure. s̄ conclusio est
 falsa s̄ aliq̄ p̄missay. nō maior s̄ mior s̄ hec ē p̄ma ergo p̄ma ē falsa
 Solutō p̄ma simplr̄ ē falsa hec scz impossibile pōt esse vey z sophis
 ma peccat penes fallaciā accēt̄ qz cū dico id qd ē vel erit impossibi
 le duo dico. scz subiectū illius impossibilitatis z illā impossibilitatē
 siue ip̄m impossibile. s̄ illud qd ē vl' erit ē res subiecta et impossibile
 accidit ei. et posse esse vey assignat̄ inesse vtriqz sicut hec anticristum
 nō fuisse erit possibile s̄ antix̄p̄m nō fuisse p̄t esse vey ergo ipossibile
 p̄t eē v̄m nō v̄z qz antix̄p̄m nō fuisse ē res s̄biecta. z ipossibilē accēt̄
 et posse esse vey assignat̄ inesse vtriqz De āpliatōe q̄ fit rōe suppo
 sitor̄ dat̄ talis regla. Termin⁹ cōis supponēs v̄bo habēti v̄i āpliat̄
 di a se vl' ab alio āpliat̄ ad ea que possūt esse sub forma finini suppo
 nentis vt hō p̄t esse aīal hic iste finin⁹ hō nō solū supponit p̄p̄t̄ib⁹
 sed etiā ampliatur ad oēs que erūt. Dico autē de se quia hoc verbū
 potest de se habet vim ampliandi. Dico autem ab alio qz hoc parti
 cipiū potens et hoc nomē possibile dat̄ virtutē āplandi v̄bo cui ad
 iūgūt. vt hō ē potēs esse aīal vl' aīal possibile ē esse albū z sic d' alijs
 De ampliatiōe autē q̄ sit rōe t̄pis dat̄ talis regula. Terminus cōis
 K ij

supponēs vel apponēs verbo habenti vim apliandi quo ad tēpus
supponit p̄ his qui sūt q̄ erūt vel qui fuerut. vt homo necessario est
animal ibi tā hō quā aial tenet p̄ his qui sūt et q̄ erūt. Et tñ de am
pliacionibus

Incipit decimus tractatus

Appellatio est acceptio termini pro re existente. Dico
autem pro re existente quia terminus h̄cans non ens
non appellat. vt cesar vel anticristus vl' chimera rē

Differt autē appellatō a h̄catōe et suppositōe. qz appellatō est tantū
de re existēte h̄ suppositō et h̄catio sūt tā p̄ re exīte q̄ p̄ re nō existē
te. vt anticristus h̄cat anticristum ⁊ supponit p̄ anticristo. sed non
appellat. hō enī h̄cat hoīem et de natura sua suppoit p̄ tā existētibz
q̄ p̄ nō existētibus hoīmibz. Appellat autē tñ hōes existētes Appel
lationū autē alia est termini p̄ns. vt hō Alia est termini discreti vl'
singularis vt sortes Termin⁹ singularis idē h̄cat supponit ⁊ appel
lat. scz rem existētē vt petrus vl' iohannes. Item appellationum
termini p̄muniis. alia est termini p̄ns p̄ re in p̄muni. vt qñ termin⁹
p̄muniis simplicē habet suppositōez. vt cū dī: hō ē spēs aial ē genus
et tñc termin⁹ idē supponit h̄cat et appellat vt hō h̄cat hominez in
cōmuni et supponit p̄ homīne in p̄muni et appellat hoīem in p̄mu
ni Alia autē ē appellatio t̄mini cōis p̄ suis inferioribus vt qñ t̄min⁹
cōis p̄sonalē habet suppositionē. vt cū dī: hō currit tñc hō nō idem
h̄cat. supponit et appellat. h̄ h̄cat hoīem in p̄muni et supponit pro
pticularibz hoīmibz et appellat pticulares hoīes tñ exītes Et hec

Restrictio est coartatio sicut ¶ de ampliacionibus sufficiant.

cois a maiori suppone ad minorē. vt dictū est prius. Restrictionū autē. alia fit p nomē. vt hō albus iste fmin⁹ hō non supponit p nigris neq; pro medio colore colerat. s; restringit ad albos. Alia fit p verbū vt hō currit. iste fmin⁹ hō supponit p pñtibus tñ. Alia fit p pñcipiū vt cū dicit hō currens disputat. ille fmin⁹ homo supponit p pñtibus. Alia fit p implicationē. vt cū dicit. hō q̄ est albus currit. Nec implicatio qui est albus restringit hominem ad albos. Item restrictionū factarū per nomē. Alia fit p inferius superiori appositū vt aial hō currit ille fmin⁹ aial tñ supponit p aialibus que sunt homines. Alia fit p differentiā adueniētē generi. q̄ ē essentialis cū sit cōstitutiuā rei. vt cū dicit aial rōnale hic aial supponit p rōnalibus aialibus. Alia fit p adiecti uñ accidentis. vt cū dicit hō albus iste fmin⁹ hō supponit tñ p albis hominibus. De restrictōe facta p nomē p̄munif sup̄tū tales dantur regule. Omne nomē nō diminuet nec habēs vim ampliandi adiūctū ex eadē pte termino magis cōrestringit ip̄m ad supponēdū p hīs ad que exigit sua significatio. vt patet in exemplis p̄dictis vt hō p suā h̄catōnē restringit animal ad animalia que sunt hoies. vt cū dicit aial hō. et albus restringit hominē p suā h̄catōnē ad hoies albos. vt cū dicit hō albus. Dico autē non diminuet ad remouēdū noia diminuentia rō; adiuncti. vt motus vel corruptus et similia q̄ nō restringūt. s; potius destruūt adiūctū. Dico autē nō habēs vim ampliandi ad remouēdū dictioēs

ampliatus vt potēs. pōt. possibile. q̄ nō restringūt. s̄ poti⁹ ampli⁹
ent. Et sciendū q̄ minus cōe sp̄ restringit magis cōe. vt cum dī: hō
albus currit q̄: hō repit̄ in albis hōib⁹ et nigris et medio colore co
loratis s̄ albus tamē non. Vñ quo ad hoc. hō est magis cōe ⁊ albus
minus cōe. et sic albus restringit hōez. s̄ s̄m q̄ albus repit̄ in hōib⁹
lignis lapidibus et brutis. hō aut̄ nō. vt sic albus ē magis cōe ⁊ hō
minus cōe et sic hō coartat albū ad albedinē exītē in hōibus. cū dī
hō albus currit. et sic vtrūq̄ coartat alterū s̄m diuersa. Itē de ter
mino restricto talis dāf regula. Si signū vlē adueniat termino res
tricto. nō distribuit ip̄m nisi p̄ his ad que restringit̄. Cū enim dico
ois hō albus currit hō restringitur ad albos. et nō potest distribui
nisi p̄ albis. Item de restrictōe talis dāf regula. Nihil positum a p̄
te predicati. pōt restringere terminū cōem positū a parte subiecti
q̄ ad p̄ncipalem ei⁹ s̄ctōz. vt hō est albus. iste termin⁹ albus in p̄dic
cato posit⁹ nō pōt restringere hominē in subiecto positū ad albos
q̄ si restringerēt ad albos. ergo p̄ regulā p̄cedētē. scz si signū vniuer
sale aduenit termino restricto solum distribuit ip̄m p̄ his ad que re
stringitur vt i. p̄posito. homo distribuerēt solum p̄ albis hominib⁹
⁊ sic istius p̄positionis. ois hō est albus sensus esset. ois hō alb⁹ est
albus q̄ si vna erit vera reliqua erit vera. et si vna erit falsa reliqua
erit falsa. q̄ tū est falsū ergo cū dicit̄ ois hō est albus iste termin⁹ hō
nō restringitur. ⁊ sic patz illa regula Dico aut̄ quo ad p̄ncipalē ei⁹
s̄cationem. q̄ p̄dicatū restringit subiectū q̄ ad s̄ctōz q̄ est gen⁹. vt

cū dicitur cignus est albus. iste terminus cignus restringitur ad mares et non ad ma-
lieres et sic albus restringitur ipsum quod ad comprehensum. quod est genus et non quod ad sus-
tinetur. Itē dicitur restrictio facta per implicatum. talis dicitur regula. Dis impli-
catio immediate coniuncta termino communi restringit ipsum sicut finis adie-
ctum ut cū dicitur homo quod est albus currit. iste terminus homo restringit ad albos per
hanc implicatum scilicet qui est albus. Itē de eadem restrictio talis dicitur regula.
Quocienscumque signum vel et implicatio ponitur in eadem locutione. duplex
est oratio ex eo quod signum potest precedere implicatum et sic distribuit terminum
comprehensum per quilibet supposito. cū dicitur omnis homo currit quod est albus. Itē implicatum
potest prius aduenire et restringere terminum comprehensum et tunc signum postea adueniens
non distribuit ipsum nisi per his ad quod restringitur ut omnis homo quod est albus currit

Equit de restrictio ¶ et tunc equivalens huic omnis homo albus currit
facta per verbum de qua plures dantur regule. Quarum prima est talis. terminus
communis supponens vel apponens verbo proutis temporis simpliciter sumpto. non
habente vim ampliandi nec a se nec ex alio restringitur ad supponendum
per his quod sunt sub forma termini communis supponens. Dico autem termini co-
munitis quod terminus discretus neque restringitur neque ampliatur. Dico autem
verbum proutis temporis ad remouendum alia verba aliorum temporum quia terminus
comprehensum aliam habet suppositionem cum eis. Dico autem simpliciter sumpto ad re-
mouendum verba sumpta cum particulis diminutivis. ut opinabile. et inopi-
nabile. Dico autem habere vim ampliandi. ad remouendum verba ampli-
ata ut potest. Dico autem neque ex se neque ex alio ad remouendum verba habentia
viam ampliandi ex alio ut puta ex coniuncto sic hoc verbum est. cū dicitur potest

Dico autē sub forma termini supponentis q̄ homo supponit p̄ hīs
q̄ sunt sub humanitate. et aīal q̄ sūt sub aīalitate. vt cū dicit hō ē aīal
Itē alia dat regula. Termin⁹ cōis supponēs vel apponēs v̄bo de p̄
terito simplr̄ sūpto. nō habente vim ampliandi. nec ex se nec ex alio
restringitur ad supponēbū p̄ his que sunt vel fuerunt sub forma ter
mini supponentis. vt cum dicitur homo fuit animal. iste terminus
homo supponit pro omnibus hīs que sunt vel fuerūt homines et a
nimal pro his que sunt vel fuerunt animalia. Item alia datur regula
Termin⁹ p̄munis supponens vel apponens v̄bo de futuro etiam
supponit p̄ hīs q̄ sunt vel fuerūt sub forma termini supponētis scz
p̄ eis q̄ sunt vel erūt in futuro vt hō erit aīal Et p̄dict⁹ patz q̄ v̄bū
restringit̄ quo ad h̄cationē q̄ est temp⁹. et nō quo ad h̄cationē princi
palem. Circa p̄dicta queritur de hoc sophismate omne animal fuit
In archa noe. Probat̄ hō fuit in archa noe eqn⁹ fuit in archa noe et
sic de alijs q̄ omne aīal fuit in archa noe Contra omne aīal fuit in archa
noe. sed cesar fuit aīal ergo cesar fuit in archa noe qd̄ ē falsum q̄ aliq̄
p̄missarū est falsa. nō minor ergo maior. q̄ autē p̄ma sit falsa patet p̄
quādā regulā q̄ dicit q̄ t̄minus cōis supponēs vel apponēs v̄bo
de p̄terito simplr̄ sumpto restringit̄ ad supponendū p̄ his q̄ sūt vel
fuerūt sub forma t̄mini supponēt⁹. Itē alia ē regula q̄ signū v̄le ad
ueniēs t̄mio restricto distribuit ip̄m p̄ om̄ibz illis ad q̄ restringebat̄
ergo cū d̄. oē aīal fuit in archa noe. iste t̄min⁹ aīal supponit p̄ om̄i
aīali qd̄ fuit in archa noe q̄ nō fuerūt om̄ia in archa noe ergo p̄ma ē

falsa Item ad idē in hac ppōe omne aīal qđ tūc fuit. fuit in archa noe
iste t̄mini⁹ aīal restringit magis q̄ in ista oīone. oē aīal fuit in archa
noe cū in p̄ma plura supponāt h̄ iste t̄mini⁹ aīal restringit ad illa que
fuerūt tūc i illo tpe ppter implicatōz ibi positā ergo solū illa que fue
erūt in illo preterito fuerūt in archa noe et non plura oportet q̄ hec
sit falsa. omne aīal fuit in archa noe. cum in ea plura animalia suppo
nant. Solutio quidā dicūt q̄ hec. omne animal fuit in archa noe est
duplex eo q̄ pōt fieri distributio p̄ singulis genēz vel p̄ generibus
singuloz p̄mo mō est falsa scđo mō ē vera qz qñ fit distributio p̄ sin
gulis genēz tūc est distributio p̄ singulis ipsis individuis scz que
sub eodē genere ⁊ sub eadē specie p̄tinēt tūc oportz q̄ oīa individua
p̄tenta sub aīali fuissent in archa noe qđ falsū ē Sz cū fit distributio
p̄ generibus singuloz tūc solū est distributio p̄ generibus vel pro
spēbz h̄ nō fuit aliq̄ spēs aīalis q̄ nō fuit in archa noe. et illo mō ē ve
ra Sz hūc solutioni nō acquiesco qz spēs aīalis nō fuit p̄ se i archa
noe h̄ tñ individū. Vñ p̄ illo tpe nō habuit veritatē nisi p̄ singul
genēz. i. p̄ individuis et nō p̄ generib⁹ singuloz Vñ dico q̄ p̄posi
tio est falsa et p̄cedo oēs rōes adductas ad hoc ⁊ p̄batio peccat se
cundū p̄ns ab insufficiente inductōe. qz nō accipit oēs p̄tes distri
butōis q̄ sunt sub subiecto istius ppōis omne aīal fuit in archa noe.

Olet etiā queri utrū silr̄ t̄mini⁹ restringūt in ppōe affirmatiua
et negatiua. Dicūt aliqui q̄ nō qz esse restringit ad ex̄ns et nō esse ad
non existens ḡ non p̄ eodem sit restrictio in affirmatiua et negatiua

Item videt q omnis negatia in q esse negat simplr e falsa si similiter restringat terminu in ppe negetiva z affirmativa. q: in hac ppositi^o one. rosa est iste termin⁹ rosa restringit ad existens et si in hac rosa non est sicut restringatur ad existens tunc e sensus q rosa q non e est. et hec e falsa ergo et hec rosa non est et sic quilibet negatia in q esse negat esset simpliciter falsa qd falsu e ergo videt q non similiter restringuntur termini in ppe affirmativa et negativa Sz probat q sicut restringat q: si in hac ppe. homo e. iste termin⁹ homo restringit ad existens et in hac nullus homo est ad non existens ergo utraqz e vera. q: de existentibus vere predicat esse z de non existentibus remonet vere esse ergo pdictorie sunt sicut vere. qd e impossibile ergo illud etiam ex q sequit e impossibile scz q non sicut restringat termini in affirmativa z negativa Item regula e. q oem verbu simpliciter sumptum non habens vim ampliandi nec a se nec ab alio restringit terminu supponere q ad comprehensio. q e tps z non q ad significatio ergo tps e causa restrictiois illi⁹ Sz idem tps in affirmativa et negativa sibi opposita. ut rosa. e. nulla rosa e ergo eadem e causa restrictiois in utraqz z ergo p eodem fit restrictio in utraqz. z hec arguuta pcedim⁹ Ad hoc qd pmo obicit e dicendum q esse non restringit ad existens. z non esse non restringit ad non existens sicut nec hoc verbu curro ad curretes. q: nullu verbu restringit sibi terminu supponere q ad significatio. s: q ad significatio q e tps. Non restringit ad supposita existia. s: pntia Supposita enim pntia possunt esse in aliquibus terminis tam existia q non existia. ut cu dico enuciabile est enuciabile supponit tam existentibus q non existentibus. Omnia aut enuciabilia que

sunt falsa in p̄senti sūt p̄sencia. s̄ nō ex̄ntia. q̄ nullū falsū ē. et sic esse
nō restringit ad ex̄ntia. s̄ ad p̄sencia. cū idē t̄p̄a sit v̄trobicq̄ qd̄ est
cā restrictōis. Ad aliā dicendū ē q̄ duplex ē forma f̄mini cōis. que
dam ē q̄ saluat̄ in rebus ex̄ntibus t̄m̄ v̄t̄bn̄itas q̄ est forma hoīs ⁊
aīalitas que ē forma aīalis. et in talibus oīa supposita p̄ntia sūt exi
stētia. Alia ē forma f̄mini cōis q̄ saluat̄ tā in reb⁹ ex̄ntib⁹ q̄ nō ex̄nti
bus. v̄t enūciabilitas q̄ ē forma enūciabilis q̄ quedā sūt enūciabi
lia existētia. v̄t deū esse. et oīa vera. ⁊ alia sunt nō existētia v̄t boīem
esse azinū et oīa falsa. Et in talibus nō restringit̄ f̄mini cōis ad exi
stētia s̄ restringit̄ tā ad existētia q̄ ad nō existētia. V̄n̄ isti⁹ p̄po
sitionis. rosa nō est. nō est sensus. rosa q̄ ē nō ē. s̄ ē sensus. rosa aliter
sumpta q̄ in p̄nti non est. Solet aut̄ poni. q̄ quedā restrictio sit ab
vsu v̄t cū dicit̄ nihil est in archa. quamuis plena sit aere. q̄ iste f̄mi⁹
nihil supponit ab vsu p̄ rebus solidis. siue firmis ⁊ rex p̄ rege p̄tē
⁊ mḡr legit p̄ mḡro p̄prio Solet etiā poni q̄ quedā restrictō sit p̄
transitōis verbi v̄t cū dicit̄ sortes pascit hoīs iste terminus hō suppo
nit pro alio a sorte. v̄tute trāsītōis v̄bi q̄ dās et recipiens debēt esse
diuersa. et ideo si aliquādo sint eadē. hoc t̄m̄ ē p̄ accūs. eo q̄ idē sub
iectū est v̄triusq̄. sicut idē est dux et comes h̄m accūs. V̄n̄ dicunt
q̄ non sequitur. sortes pascit seipm̄ et ip̄e ē hō. ergo pascit hominē
qd̄ ē fallacia accidentis q̄ hoc p̄nomē se. nō potest supponere p̄ dī
uersis a sorte. s̄ homo bene potest. Et hec de restrictionibus

Sequitur duodecimus tractatus.

Distributio est multiplicatio termini ad omnia per signum vel facta. ut cum dicitur omnia homo iste terminus homo distribuitur siue confirmatur per quolibet suo inferiori. per hoc signum omnia. et sic ibi est multiplicatio. Dico autem termini ad omnia. quia terminus singularis non potest distribui. Unde iste sunt in parte. omnes sortes omnia plato. et sic de alijs et sic ibi est soleocismus per partes orationis. Signorum velim alia sunt distributiva sube. ut omnia nullus. Alia sunt distributiva accidentium ut qualis quatuor. Signum autem distributum sube distribuit res se habentes per modum eius quod est quod ut omnia nullus. ut cum dicitur. omnia nigredo omnia albedo. Suba autem committere sumitur ad res cuiuslibet generis. ut cum dicitur. signum distributum substantie. Signum distributum accidentis est quod distribuit res se habentes per modum accidentis ut per modum qualis et quanti ut qualiscumque quantumcumque Item signorum distributio sube. alia sunt distributiva partium in totalium ut tota alia sunt distributiva partium subiectivam ut omnia nullus. Item signorum distributio partium subiectivam alia sunt distributiva duorum. ut vter neutrum Alia sunt distributiva pluralium ut omnia nullus et similia. Horum autem signorum. primo dicendum est de signis distributivis sube et inter hec primo de hoc signo omnis Sciendum quod omnia in plurali numero dupliciter sumitur Uno modo collectivie ut omnes apostoli dei sunt duodecim non sequitur quod isti apostoli dei sunt duo decim demonstratis aliquibus de ipsis. Alio modo sumitur distributive ut hic. omnes homines naturaliter scire desiderant et tunc queritur quid significet hoc signum omnia et videtur quod nihil significet. quia omnia res autem est velis aut particularis hoc signum omnia non significat rem vel particularem ergo nullam rem significat

Ideo ad idē oīs neq; est p̄dicabile de vno. neq; de pluribus. q̄ nec ē
 vlē vel pticulare ⁊ sic nihil h̄cat Sed p̄tra ab eo q̄ res est. vel non ē
 oīo dicitur vera vel falsa q̄ si omnis nihil h̄cet p̄pter appositionem
 vl̄ remotōez ei⁹ nō causabit veritas vel falsitas in oīoe. h̄ bec ē v̄ra
 aīal ē hō q̄ et bec omne aīal ē hō. quod est falsū. ergo et p̄ma scz q̄
 oīs nihil h̄cat Solutio ad dubiū d̄z q̄ oīs nō h̄cat vlē h̄ vniuersalit̄
 qz facit f̄minū p̄munē suū stare p̄ omibus suis inferioribus . vt oīs
 homo currit et sic omnis h̄cat aliquā rē Sed duplex ē res qz quedā
 ē res subiectibilis vel p̄dicabilis. vt hō aīal currit disputat et sic vez
 est q̄ omnis nihil h̄cat qz q̄libet talis res aut ē vl̄is aut particularē
 Alia est q̄ est dispositio rei. subiectibilis vel p̄dicabilis et talem rem
 h̄cat hoc signum omnis et tā ab ista re vel ab alia causatur veritas
 vel falsitas in oīoe Obicitur autē q̄ oīs nō h̄cat dispositionē rei sub
 ctibilis qz in syllogismo mediū debet reiterari cū suis dispositionibz
 in minori p̄p̄oe ergo debem⁹ syllogisari sic omnis hō est aīal sortes
 est omnis hō ergo sortes ē aīal qz omnis ē dispositō in maiori p̄posi
 tione q̄ debet reiterari in minori qd̄ ē falsū ergo oīs nō ē dispositio sub
 iecti Solutio sicut pater duo dicit scz illud q̄ est pater. et pater in
 quātū pater Sic subiectū duo dicit scz illud qd̄ est subiectū. et sub
 iectū in quātū subiectū. ⁊ h̄m hoc est duplex dispositio subiecti quia
 quedam est dispositio illius qd̄ est subiectū. vt albus niger. et sic de
 alijs dispositionib⁹ actualibus et ista debet reiterari in minori p̄posi
 tione cū medio Alia est dispositio subiecti scz subiecti in quātū sub
 iecti

fectū videlicet in ordine ad p̄dicatū vt oīs nullus et oīa signa tam
vniuersalia q̄ p̄icularia et talis dispositio nō debet reiterari cum
medio i mīori p̄pōe q̄ ē respectia. dispōit enī subiectū in cōparatōe
ad p̄dicatū vt cū d̄r oīs hō alb⁹ currit ista dispositō alb⁹ d̄z reiterari
in mīore p̄pōe cū medio cū sit dispositō eius qd ē subiectū q̄ ē abso
luta Ista autē dispositio oīs nō debz reiterari q̄ est respectia subiecti
ad p̄dicatū et ita subiecti inq̄zū subiectū ē Vñ debemus dicere sic
oīs hō albus currit sortes ē homo albus ḡ sortes currit. ⁊ nō sortes

Abito qd̄ h̄cet hoc signū omnis et cui⁹ d̄r ¶ Est oīs hō alb⁹
positōz h̄cet. p̄squent q̄rit. vtrū omīs exigit tria appellata. Et vi
detur q̄ sic. q̄ oīs p̄fectio est in tribz. vt habet p̄mo celi et mūdi. et
sic omne p̄fectū est in tribz. h̄ omne. et p̄fectū idē sunt. vt habet ibi
dem. ḡ omīs ē in tribz ḡ oīs vult habē tria appellata. Ad idem. dicit
aristoteles in eodē loco. q̄ de duobz viris nō dicim⁹ oēs. h̄ de tri
bus viris dicim⁹ oēs ḡ oīs vult habē tria appellata Sz cōtra in q̄
libet demōstratōe sunt p̄pōes v̄les. h̄ demōstratōes sūnt ex sole ⁊ lu
na. ḡ oportet dicē oīs sol oīs luna. h̄ sol nō h̄z nisi vnū suppositū. et
sitr luna ḡ oīs nō vult h̄re tria appellata. Ad idem omīs p̄uatū lumi
ne a fr̄e obiecto deficit. hec p̄positio ē p̄cessa. cū habet ab autorib⁹
h̄ omīs p̄uatū lumie a fr̄e obiecto. nō h̄z nisi vnicū suppositū scz h̄c
lunā singularē ḡ oīs nō h̄z tria appellata. Ad idē hoc signū oīs sig
nificat qm̄ v̄liter h̄ hoc qd̄ dico qm̄ v̄liter ē mod⁹ p̄p̄i⁹ v̄lis p̄ro
p̄riū autē diuersificat h̄m diuersitatē sui s̄iecti vt si hō ē diminutus

et risibile ē diminutū. et si hō ē mortu⁹ risibile est mortuū s̄ vl'e quā
 docq̄ saluat in plurib⁹. vt hō equ⁹. aliqñ i vno tñ vt sol luna. ḡ ois
 qñq̄ vult habere tria appellata. ⁊ qñq̄ nō. ymmo vnū solū Ad idē
 duplex est forma q̄ quedā ē forma materie. vt aīa ē forma corpis et
 ista forma ē ps. et nō p̄dicat de eo cui⁹ ē ps Alia est forma q̄ ē forma
 p̄dicabilis et sūt oīa sup̄iora. vt genera et spēs. ⁊ dīe dicūt forme in
 ferioy vt hō equ⁹ ⁊ sic de alijs. ⁊ indiuidua hui⁹ forme p̄dicabilis
 sunt materia eius. ergo forma cū neutro p̄dictoy modoy suā exce
 dit materiā. nec excedit ab ea nullum vl'e excedit sua indiuidua nec
 excedit ab eo ḡ cū oīs dicat adequatōz vl'ez cū suis indiuiduis. vt
 oīs hō tūc oportz q̄ sol habeat nisi vnicū suppositū vt v̄e dicat oīs
 sol qd̄ p̄cedim⁹ dicēdo p̄dictas p̄pōes eē veras et q̄ oīs nō semper
 exigit tria appellata. s̄ qñ adiūgit t̄mio cōi h̄nti plura sup̄pōita. tūc
 exigit plura appellata Quā vero adiūgit t̄mio h̄nti solū vnū suppo
 situm tūc exigit solū vnū appellatū. Ad illud q̄ p̄mo obiciat. q̄ oīs
 perfectio est in tribus dī q̄ verū ē et hec tria sunt. scz substantia rei
 virt⁹ ei⁹ et opatō ei⁹. Et hec tria tāgit arefoteles. sub breuib⁹ ver
 bis cū dicit. natura apta nata sic facit p̄ hoc enī q̄ dī natura. tangit
 substantiam rei ⁊ p̄ hoc q̄ dicit apta nata tāgit virtutē ei⁹ ⁊ p̄ hoc qd̄ dicit
 sic facit tangit opatōz debits ei⁹ Sīl'r hoc signū oīs habet substantiā
 signi vl'is et virtutem q̄ ē distribuē et opatōz eius quando distri
 buit et in his tribus ē p̄ ctio ei⁹ Ad secūdū dicēdū ē. q̄ homo ⁊ ho
 mines differūt. q̄ hō dicit istam speciem s̄m se. que est de pluribus

predicabilis scz homines in plurali numero non dicit specie s3m se sed
multiplicatam actu s3m materia individuatorum numero diversam. Quia
omnis in plurali ratione multitudinis facte, facit distributos per diversas
materias. et vult habere tria appellata. Sed omnis in singulari numero,
ex quo recipit specie s3m se et non materia individuatorum exigit essentiam
aptam naturam predicari de pluribus sine actu participetur de pluribus si
ne ab uno et ideo exigit tria appellata aut unum solus s3m naturam
valem cui adiungitur. Quidam tamen dicunt quod omnis vult habere tria appella-
ta ad minus et dant talem rationem. Quotienscumque signum univere-
sale addit termino communi non habenti sufficientiam appellationum re-
currit ad non ens. ut cum dicitur omnis fenix est. quia licet fenix non habet nisi unicum
suppositum ideo recurrit ad non existentes fenices. Et ideo cum dicitur omnis fenix est. fen-
is est. unus fenix qui est et duo fenices qui non sunt sunt. et ideo dicunt
has propositiones esse falsas quidam fenix non est. et omnis fenix est. et non esse
predicativas quia in negativa supponit fenix qui est. et in affirmativa sup-
ponit duo fenices. qui non sunt. et sic non idem est subiectum in utraque
Hoc autem potest multipliciter improbari. quia hec inconuenientia sequitur
tur ex falso quod supponit. quia supponit quod omnis semper vult habere tria
appellata. quod superius ostensum est esse falsum. Propterea vult Ares-
toteles quod propositio in qua subicitur velle vltiter sumptum alicui predicato con-
tradicit illi propositio negatione in qua subicitur velle non vniuersaliter sum-
ptum eidem predicato sed iste sunt tales omnis fenix est. quidam fenix
non est ergo sunt contradictorie. quod tamen ipsi negant ergo regula eorum

est falsa. Item ad idem alia regula est. Terminus cōis supponēs
vel apponens verbo presentis t̄pis simpliciter sumpto. non habēt
vīm ampliandi nec ex se nec ab alio restringitur p̄ hīs qui sunt sub
forma termini supponentis. ergo cū dicitur omnis fenix. ty fenix re
stringit̄ ad supponendum pro fenice t̄m̄ qui est. cū ip̄sius non sit nisi
vnicum suppositum. ergo per illam regulam priusd̄ atam. Si sig
num vniuersale adueniet ei non distribuit̄ ipsum nisi pro vnico sup
posito ergo regula eorum est falsa. et supra falsum fundatur qđ p̄ce
dimus. Secundum p̄dicta querit̄ de hoc sophismate omnis homo
est et quodlibet differens ab illo est nō homo. p̄batio hec est vna copu
latiua. cuius vtraq̄ pars est vera. ergo ipsa est vera. Improbatio
ois hō est et quodlibet differens ab eo est non homo. Sortes est ho
mo ergo quodlibet differēs a sorte ē non homo quod est falsum quia
hec est vna copulatiua cuius altera pars est falsa ergo ipsa tota est
falsa. Solutio p̄ma simpliciter est vera et improbatio peccat penes
fallatiā p̄sequentis qz differens ab omni homine ī min⁹ ē q̄ differēs
a sorte quia differēs ab omni hōie supponit̄ solū pro alijs rebus ab
hōie. Sed differens a sorte supponit̄ p̄ eisdē et etiā p̄ alijs homib⁹
a sorte. Dñ bene sequit̄ differens ab omni hōie ergo differēs a sorte
et est locus a p̄te subiectiua ad suū totū. si huic p̄pōni differens ab
omni homine apponatur signū erit̄ p̄cessus ab inferiori ad superi⁹
cū distributiōe ⁊ sic incipit fallatiā p̄sequēt̄ in improbatōe h̄m vni
p̄cessum. qz duplex ē p̄cessus in improbatōe qz bene sequitur ois

homo ē ergo fortes ē et ē locus a toto in quātitate h̄ nō sequit̄ hoc
est differens ab omi hōie ḡ d̄ns a forte h̄ est fallatia p̄ntis. sicut hic
ois hō est ergo dē aial ē Item querit̄ de hoc sophismate omnis hō ⁊
alius hō sunt. Probatio fortes et alius homo sunt plato et alius hō
sunt et sic de alijs ergo omnis homo et alius homo sunt Improbatio
alius est relatiō diuersitatis substantie . ergo supponit p̄ diuerso ab
homine h̄ nō ē alius ab homine ergo p̄ma ē falsa. Solutio prima est
simplr̄ falsa et p̄batio peccat h̄m fallatiā figure dictōis a pluribus
determinatis suppositōibus ad vnā determinatā q̄ iste termin⁹ ali⁹
habet determinatā suppositōz in p̄missis et in cōclusionē Itē p̄ba
tio peccat h̄m fallatiam accidentis quia licet fortes et plato et sic de
alijs inferāt omnē hominē h̄m se non t̄n sub hac copulatiōe que est
ois et alius hō sunt et cū dicit̄ ois hō et alius homo sunt sicut cog
nosco choruscū h̄m se non tamē sub hoc accidente quod est venire.
Dñ talis datur regula. Quocienscūq; aliquid sequit̄ siue cōuersim
siue nō. si aliquid cōueniat vni qd̄ nō puenit alteri ⁊ per illud cui cō
uenit inferat̄ de eo cui non puenit semp̄ est fallatia accidētis. Verbi
gratia. hō ē ergo substātia est. ⁊ spēs puenit hōi et non substantie id
si per hominē inferat̄ species de substātia est fallatia accidentis. vt
hō est species ergo substātia est species Silt̄ hic risibile est p̄p̄riū ergo
hō ē p̄p̄riū Itōz aut̄ que p̄sequit̄ quedā cōsequūtur conuersim
vt hō et risibile alia nō. vt hō et substantia. Dicto de hoc sophisma
te restat dicere de isto ois hō est ois hō. Probatio. fortes est fortes

plato ē plato ⁊ sic de alijs ergo oīs hō ē oīs hō Et vt vult Boetius
 nulla ꝓpositio est verior illa in qua idem predicatur de se ipso sed sic
 est hic qz oīs hō predicat de omni hōie ergo nulla est verior ip̄a et ꝓ
 cōsequēs est vera Improbatio sua ꝓtradicctoria est vera scz illa. qui
 dam hō non est omnis hō ergo ipsa est falsa. Item ad idem oīs hō ē
 oīs hō s; fortes est hō ergo fortes ē oīs hō . syllogismus ē in darij cō
 clusio ē falsa ergo aliq̄ ꝓmissaz non minor ergo maior. sed maior est
 sophisina ergo est falsum . Solutio. ꝓma ē simplr falsa . et probatio
 peccat h̄m consequens et in sufficienti enūeratōe singulariū et cum
 alijs quas assumit debz sumere has a parte subiecti fortes est oīs hō
 plato ē oīs hō. et etiā istas a pte ꝓdicati. omnis homo est fortes om
 nis hō est plato ⁊ sic de alijs quas dimittit. et sic peccat h̄m ꝓsequēs
 ab in sufficienti enūeratōe singulariū . Ad aliud d̄z qz ibi idem non ꝓ
 dicat de seipso s; ꝓdicat omnis hō de hōie sūpto ꝓ qualibz sui parte
 Equit de hoc signo null⁹. qd̄ h̄cat qm̄ vniuersaliter negatiē
 Vñ h̄cat idē sicut hoc signū oīs cū negatiōe postposita et ideo oīs
 non. et nullus equipollent. De hoc signo nullus talis datur regula
 Quocienscūqz hoc signū null⁹ inmediate adiūgit̄ t̄m̄io cōi ꝓfundit̄
 ip̄m mobiliter et distributē. et similit̄ t̄minum ꝓmunē sibi adiūctū
 mediate vt nullus hō ē azin⁹. Vñ pōt fieri descensus sub subiecto sic
 ergo fortes nō ē azin⁹ nec plato ⁊ sic de alijs et etiā sub ꝓdicato Cir
 ca ꝓdicta querit̄ de hoc sophismate null⁹ hō ē oīs hō ꝓrobat̄ sic for
 tes nō ē omnis hō plato nō ē oīs hō. et sic de alijs q̄ null⁹ hō ē oīs hō

prima est vera vel sic sua p̄dictoria est falsa scz ista quidā hō est ois
hō ergo ē vera Contra ibi p̄dicat̄ oppositū de opposito ḡ ē falsa So
lutio. p̄ma ē vera. et ad improbatōz r̄ndet̄ p̄ intemptōz qz ibi nō p̄
dicatur oppositū de opposito s̄ remouet̄ ois hō ab hoīe sumpto pro

Equit̄ de hoc signo ¶ quolibet suo supposito ⁊ hoc est verū.
nihil qd̄ h̄cat idē qz nullus. s̄ includit in se f̄minum recipientē suam
distributionē. qz nihil ē signū v̄le cū negatōe. et res est f̄min⁹ recipi
ens eius distributionē Circa p̄dicta q̄ritur de hoc sophismate nihil
videns est aliquid vidēs Probat̄ sic. nō rem h̄c vidēs ē aliqd̄ vi
dens qz nō videns fortē est videns platonē. nō illā rem vidēs ē aliq
quid vidēs. ⁊ sic de alijs ḡ nihil vidēs ē aliqd̄ vidēs ergo p̄ma ē ve
ra. Contra. ibi p̄dicat̄ oppositū de opposito ergo locutō ē falsa Qui
dam distinguūt nihil vidēs ē aliqd̄ vidēs eo qz hec dictio nihil pōt
esse accusatini casus ⁊ ē sensus nullam rem vidēs est aliquid vidēs
vel potest esse nominatini casus et ē sensus nulla res vidēs ē aliqd̄
vidēs ⁊ s̄m hoc ponunt amphibologiā ex pte casus s̄ hoc nō soluit
qz in vtroqz sensu ē falsa. Sed alij distinguūt hanc iterū nihil vidēs
eo qz negatio in hoc f̄mino nihil pōt negare participium primo posi
tum et est sensus nullam rem videns est aliquid videns et sic diuisa
Vel potest negare hoc verbū est et tūc est sensus. quālibet rem vi
dens nō est aliquid vidēs ⁊ sic ē p̄posita s̄ hoc nō soluit qz i vtroqz
sensu ē falsa cū opposita ponat̄ circa idē. Solutio. dicendū est qz p̄
ma est simplr̄ falsa. et p̄batio peccat penes fallatiam figure dictōis

a pluribus determinat? ad vnā determinatā hui⁹ termini vidēs. qz in
 pmissis habet suppositiōez determinatā ⁊ in cōclusionē similiter
 Ut peccat secundum fallatiam accūtis. quia quāuis videre cōmūi
 catur omnibus s̄m se non tamen s̄m q̄ vnū in hoc toto nihil vi
 dens Vnde totū accidit parti et esse videns aliquē assignat inesse
 vtriqz. Sciendum est. q̄ omnes p̄misse sunt duplices quia negatio
 potest determinare verbū vel p̄cipiū vt dictū est prius Vñ antiq̄
 posuerūt p̄missas esse duplices p̄pter talē regulā quā dabāt. Quo
 cūcunqz negatio ⁊ distributio includunt in vno termino ad quod
 cūqz refert vnū et reliquū. Vnde cū distributio posita in obliq̄ nō
 possit in p̄dicta orōe attingē verbum. ita neqz negatio. Item idē ē
 iudiciū de istis sophismatib⁹ nullum caput habēs est aliquod caput
 habens. A nullo hōie differens est ab aliq̄ hōie differens ⁊c.

¶ Equit de signis distributis duoz et talia sunt neut⁹ ⁊ vtrqz.
 Et differūt a p̄dictis qz oīs nullus ⁊ similia distribuūt p̄ oib⁹ indiui
 duis termi cōis. s̄ vterqz ⁊ neut⁹ distribuūt solū p̄o duobus per de
 mōstrationē. vt vterqz istoz neuter istoz. Circa p̄dicta q̄ritur de
 hoc sophismate. Ab vtroqz istoz enūciatū est vez. posito q̄ sor
 tes dicat deū esse. plato vero dicat hōiez esse aīal et ambo dicāt si
 mul hominē esse azinū ⁊ illi duo demonstrent p̄ hoc p̄nomē istozū.
 Probatio A sorte enūciatū est vez. a platone enūciatū est verum
 ergo ab vtroqz istoz enūciatū est verum. Cōtra. ab vtroqz enūci
 atū est vez. s̄ nihil enūciatū est ab vtroqz istoz nisi hominē esse

20 i

azinū ergo hominē esse azinū est verū qđ est falsum . Solutio prima
 est vera . et ꝑbatio peccat s̄m fallatiā accētē . sicut habet ab Aresto
 tele . hec ꝑpositio ponitur esse vera . Omnīū ꝑtrarioꝝ eadē est disci-
 plina et tñ nulla ꝑticularis disciplina est omnīū ꝑtrarioꝝ . s̄ discipli-
 na cōmuniter sūpta . Vnde hic est fallatia accētis . oīm ꝑtrarioꝝ
 eadē est disciplina . s̄ nulla est disciplina nisi hec vl' illa et sic de alijs
 ergo oīm ꝑtrarioꝝ hec eadē est disciplina vel ista qđ est falsū . Silt
 hic . hō est spēs s̄ nullus est homo nisi fortes vel plato et sic de alijs
 ergo fortes est spēs vel plato Et sic est fallatia accidētis in ꝑposito
 qz hec dictio enūciatū est . et hec dictio vex tenent ꝑ ipso in cōmu-
 ni . et sic ab vtroqz istoz enūciatū est vex . Vñ enūciatū nō tenetur
 ꝑ ꝑticulari enūciato ab vtroqz Vñ ꝑticolare enūciatū ab vtroqz
 accidit enūciato in cōi . sicut ꝑticolare inferius accidit suo superiori
 et vex assignat vtriqz inesse Et appellatur superius hic omne qđ est
 maius sine sit essenziale sine accidētale . Quidā tñ dicūt qđ prima est
 falsa . et dicūt qđ enūciatū accipitur ꝑ ꝑticulari enūciato ab vtroqz
 et silt vex ꝑ ꝑticulari Et ꝑbatio peccat s̄m fallatiā figure dictōis
 a pluribus determinatis ad vnā determinatā hui⁹ finini enūciatū
 et hui⁹ termini vex . s̄ ꝑma solutio melior est et subtilior .

Equit de hoc signo neuter qđ significat idem qđ vterqz cū ne-
 gatione sibi ꝑposita . Vnde sicut nullus de se habet distributionem
 et negationē silt et neuter s̄ neuter est distributiū duorū tñ . Item
 quent de hoc sophismate neutriū oculum habendo tu potes videre

Probatō. dextrū oculū non habendo tu potes videre sinistrū oculū
non habendo tu potes videre ergo p̄ma ē vera. Contra neutrū ocu-
lum habendo tu potes videre ergo neutrū oculū habēs vl' diū neu-
trū oculū habes tu potes videre. qđ falsū est. Consequētia patet. qz
gerundia terminata in do habent resoluti p̄ dū. vl' p̄ si. vel p̄ quia sed
vtroqz mō est falsa. ergo p̄ma est falsa. Solutio p̄ma ē falsa. p̄batio
peccat h̄m fallatiā accūtē. qz posse videre puenit ptibz h̄m se. scz p̄
ut sunt diuise. h̄ nō p̄uēit eis. put sunt vnite in suo toto Vñ hoc p̄tz
per p̄mā regulā cū ad ptes sequat̄ totū vt ptās videndi puenit par-
tibus et nō toti. ideo si ptes inferantur de toto ibi est fallatiā accūtē

Abito de signis distributis ptium subiectiuarum Consequen-
ter queritur vtrū negatio habeat vim distribuendi siue confundend-
di. Et dicit q̄ sic. quia. Aristoteles in primo p̄hermenias dicit q̄
ille contradicunt homo est iustus non homo est iustus ergo altera
est vniuersalis cum subiciatur terminus cōmūnis. sed nō nisi hec
non homo est iustus ergo ille terminus homo distribuitur sed non
est ibi aliquid a quo distribuitur nisi negatio. ergo distribuitur a ne-
gatione Contra si negatio habz vim cōfundendi. ergo sicut ista est
incongrua omnis sortes currit similiter. hec nō sortes currit. quod
est falsum quia quamuis signum distributiuum non possit addi ter-
mino singulari tamen negatio bene potest addi. Item vbicunqz
est distributio ibi est terminus comunis sumptus vniuersaliter
ergo oportet q̄ ibi sit dictio significans quoniam vniuersaliter

sed signū vñe sciat qm̄ vniuersaliter tantūmō. negatō vero nō ergo
 nō habz vim distribuendi qđ pcedim⁹ dicentes. qđ negtio nō cōfun-
 dit sed negat hoc qđ post se inuenit. Vñ cū adūgūgū fīmo cōi negat
 ipsum. s̄ negatōez supioris sequit̄ negatio cuiuslibet inferioris. eo
 qđ destructo supiori destruit̄ qđlibet eius inferius ergo negatio non
 cōfundit s̄ negat qđ post se inuenit siue sit vñe vñe pticulare Solutio
 aut̄ patz ad hoc qđ obicit̄. qz qđ hec ē vñis. nō hō ē iustus. hoc nō ē
 ppter naturā distributōis existent̄ in negatōe. s̄ hoc est qz negatur
 hō in cōi. quo remoto remouet̄ qđlibet eius inferi⁹ Item solet poni
 quedā distributio aptitudinis vt ois hō timet in mari. i. apt⁹ nat⁹
 est timere in mari Item solet poni distributio accōmodata. vt celū
 tegit omnia preter seipsum. et deus creauit omnia alia a se sed ista
 duo genera distributionis non sunt ita p̄pria vt alia.

Equit̄ de hoc signo totus. qđ ē distributū ptūū integralium
 vt hic totus sortes ē albus. Est eni sensus. sortes s̄m q̄libz sui ptē
 est albus. ad quā sequit̄ q̄libz ps sortis est alba. Probatio in hac to-
 tus sortes est albus sortes subicit̄ albedini s̄m se et ptes eius nō se-
 cūdum se. s̄ p̄t sunt in suo toto. sine sub forma toti⁹ q̄ nō subiciūt̄
 albedini nisi p̄ totū. et sic p̄ prius sequit̄ hec. sortes s̄m quālibet ptē
 sui ē albus et postea illa q̄libz ps sortē ē alba. Itē in hac tot⁹ sortes
 est albus tot⁹ subicit̄ albedini in rectitudine. ptes aut̄ in obliq̄tate.
 qz in eo qđ est totū ptes intelligūt̄ur in obliquis et in eo qđ est pars
 totū sumitur oblique. qđ patz p̄ diuisiōez ei⁹ qđ est totū. vt dom⁹ est

ex pariete. tecto et fundamēto. et fortes ē ex partibus ergo illud qđ
est totū dat intelligere partes obliquas ergo ad hāc tot⁹ fortes est
albus inmediate sequit^r hec fortes scđm q̄libet sui ptē ē alb⁹. ⁊ me
diate sequit^r ista quelibz ps fortis est alba Item ad idē illud qđ ē ps
nō hz esse nisi ab eo qđ ē totū qz nō habz pfectōz nisi ab eo ergo non
subicitur alicui nisi p totū. ergo totū p̄us subicit^r g ad hāc. totus for
tes est albus inmediate sequit^r fortes h̄m q̄libet sui ptē est albus et
mediate q̄libet ps fortis est alba. Circa predicta de hoc sophismate
queritur totus fortes est minor forte. Probatio quelibet ps fortis ē
minor forte ergo fortes h̄m quālibet sui partem ē minor forte Cōtra
totus fortes est minor forte ergo fortes est minor forte Solutio pri
ma est vera scz hec. Totus fortes est minor forte. Et probatio peccat
h̄m fallatiam accidētis. qz in ista totus fortes ē minor forte pre
dicatū attribuit^r ptibus quibus vere puenit fortū aut non cōuenit ⁊
ideo hec simpliciter est falsa fortes est minor forte. et ideo si partes in
ferant esse minorē forte de toto. siue de forte erit fallatia accidētis p
vnā regulā supradictā Dñ totus fortes est res subiecta fortes acci
dit ei ⁊ esse minor forte assignat^r vtriqz inesse Etia^m improbatio peccat
h̄m quid ad simplr quia ista totus fortes ē minor forte nō ponit for
tem h̄m se. s̄ h̄m suas partes. Et ideo ponit fortem h̄m quid esse mia
norem forte. ita cū simplr inferatur ergo fortes est minor forte Pec
cat enim h̄m quid ad simpliciter. sicut fortes secundum pedem est
minor forte. Item in quibusdam sequitur. totus fortes ergo fortes

vt totus fortis est albus. ergo fortis est albus Et in quibusdam nō
Querit̃ in quibus est et in quibus nōn dicendū q̃ sunt quedā accidē
tia que indifferent̃ pueniunt parti et toti. vt sunt albus et niger. ca
lidum. frigidū. augeri. minui. et in talibus bene sequit̃ totus fortis
ergo fortis. Alia sunt accidētia que pueniūt partibus et non toti et
econuerso toti et nō pibus. vt totalitas. minoritas. paruitas. et in
talibus nō sequitur totus fortis. ergo fortis.

Equitur de signis distributis accētū. Inter que primo dicē
dum est de signis distributinis qualitatis. Dicit̃ aut̃ signū distribu
tīnū qualitatis quod distribuit res se habentes p modū qualitatis
vt qualelibet cuius pticulare ē aliquolibet h̃ tunc obicitur q̃ si acci
dens multiplicetur multiplicato subiecto ergo cum signa distribu
tina substantie distribuāt siue multiplicēt subiectū. oportet q̃ multi
plicent siue distribuāt ip̃m accidēs ergo signa distributina accētū
superfluūt. Ad hoc dicendū est q̃ duplex est multiplicatio acciden
tis. q̃ quedam est multiplicatio secundū numerū et hec fit per sig
num distributīnū substantie vt omnis homo albus currit Alia ē mul
tiplicatio h̃m speciē. et hec fit p̃ signa distributina accidentis vt qua
libet currit. i. res habens qualemcūq; qualitātē currit. Circa pre
dicta queritur de hoc sophismate. Quodlibet qualelibet de quolibz
tali scit ip̃m esse tale quale ipsum est. posito q̃ fortis sciat gramma
ticam logicā et rethoricā et plato ⁊ cicero silt. et sciat se habere eas
et sunt alij tres hoēs quoz vnus sciat logicā alter grāmaticā ⁊ ali⁹

rethoricam et isti nesciant se habere eas. et de alijs nihil sciunt et alij
 sciunt de se et de istis. et nō sunt plures homines nec plures qualita-
 tes Probatio hoc quolibet de quolibet tali scit ipsum esse tale quale ipsum ē
 et sic de secundo et tertio et nō sunt plura quolibet ergo quolibet qua-
 lelibet de quolibet tali scit ipsum esse tale quale ipsum est. Contra quolibet
 qualebet et quodlibet grammaticū de quolibet tali scit ipsum esse tale
 quale ipsum ē. Solutio prima ē vera et improbatio peccat hinc fallaciā
 cōsequētis ab inferiori ad superioris cū distributiōe superioris quā
 lelibet supponit tamen pro tribus. scilicet pro tribus primis. scilicet grammaticus supponit
 pro eisdem et etiā pro aliquo quod habet grammaticā tamen sic grammaticū ē in plus
 quā qualelibet. Non si apponatur signū velle distributiōem sic quolibet quolibet
 et cetera quod quolibet grammaticū sit prius ut hec omnis homo quod omne animal et sicut in
 vltimo de quolibet quolibet quod quolibet grammatico. cū dicit de quolibet tali.

Equitur de signis distributis quantitatis et sunt illa quae distribu-
 unt res se habentes pro modum quantitatis ut quocienscumque quatuorcumque Et hinc
 hoc quod de hoc sophismate. quocienscumque fuisti parisius tociens fuisti
 si homo Probatio vna vice fuisti parisius et illa vice fuisti homo alia
 vice fuisti parisius et illa vice fuisti homo et sic de alijs quod quocienscumque
 quatuor fuisti parisius. tociens fuisti homo Improbatio. quocienscumque fuisti pa-
 risius tociens fuisti homo. scilicet bis fuisti parisius ergo bis fuisti homo quod falsū
 est quia hec dictio bis importat interruptiōem eius cui adiungitur sed
 actus essendi hominem nō fuit interruptus in re. Solutio prima est
 falsa. Ad probationem autem respondendum est per interemptionem

qz scda pars copulatie est falsa. s. illa vice fuisti hō. qz ad huc nulla
vice fuisti hō eo qz nondū vita fuit terminata vt iterū inciperes vi
uere et postea terminare. qđ tamē requirē ad hoc vt bis fuisses hō
sicut bis incipit cursus et bis terminat ad hoc qz aliquis bis currat
Et nota qz bis nō importat interruptōnē tps sed tñ act⁹ illius cui
adiungitur. Ad terminum autem sequit̄ interruptio. Si aut̄ forma
retur sic palogissimus quicūqz fuisti p̄suis fuisti homo s; bis fuisti pa
risius ergo bis fuisti homo prima est vera et improbatio peccat s; m
fallatiā figure dictōis ex mutatōe p̄dicamēti. qz quicūqz est in predi
camēto qñ et bis in p̄dicamēto q̄stitat² qz ē de genē q̄stitat² discrete

Equitur de infinito qđ quicqz modis dī: Primo mō dī infini
tum qđ nō pōt p̄ trāsiri vt vox dī inuisibilis q̄stū ad vltū eo qz nō ē
apta nata videri. Alio mō dī infinitū qđ h; trāsitiū imperfectū eo qz
nondū est fminatū tñ aptū natū definiari vt dū aliquis transit p̄ spa
ciū et nondū puenit ad suū finē Tertio mō dī infinitū secundum ap
positionē vt nūerus augmētabilis est in infinitū appositione vnita
tis vel alterius nūeri. Quarto mō dicit̄ infinitum secundū dīuisionē
vt ptinū om̄e aut̄ ptinū dīuisibile est in infinitū. Dū sic diffinitur
ab Aristotele in quarto phisicorum. Continuum est dīuisibile in
semper dīuisibilia. Alio modo dicitur infinitum vtroqz modo sci⁹
licet per appositionem et dīuisionem. vt tempus cum enim temp⁹
sit ptinū et dīuisibile in infinitū in dīuisione et cū post vnū tps veni
at aliud tempus sic per appositionē vnus tps ad aliud est infinitū

Et quo ad has tres vltimas significatōes diffinit̄ sic infinitū. In
finitum est cuius quātitatē accipientibus semp est aliquid extra su
mere vt si post vltimā pte linee accipiat̄ alia et post alterā tertia et
nunq̄ possit attingē termin⁹ eius ideo linea dicitur infinita. Solet
autē poni q̄ infinitū quādoq; sumit̄ pro termino p̄muni et tunc ista
ppositio. infinita sunt finita eūalet huic aliqua infinita sunt finita
Quādoq; sumit̄ pro signo distributiuo et tunc illa eūalet huic quo
ad distributōem quolibet plura sunt finita. Et probat̄ sic. Vno plu
ra sunt finita duobus plura sunt finita. tribus plura sunt finita. et
sic de alijs. ergo quolibet plura sunt finita et sic dicitur facere inter
scalarem distributionem. vel interruptam vel discontinuam quia
hec dictio plura in prima propositione supponit pro duobus et de
inceps in secunda pro tribus et sic gradatim et scalariter ascenden
do et sic ista oratio quolibet plura facit distributionem inter scalarē
quia pro alijs supponit hoc quod dico quolibet et pro alijs hoc qd̄
dico plura secundum numerum ascendendo vt dictum est. Circa
predicta queritur de hoc sophismate infinita sunt finita. Probatio
duo sunt finita. tria sunt finita. et sic infinitum. ergo infinita sunt fi
nita. Improbatio. ibi predicatur oppositum de opposito ergo locu
tio est impossibilis. potest etiam sic probari. quolibet plura sunt fi
nita ergo infinita sunt finita Solutio quidam distinguūt eo q̄ infini
tū ē equocū ad infinitū q̄ ad nos et q̄ ad infinitū simplr. Vñ si sum
tur infinitū quo ad nos. p̄ma potest esse vera et nō predicatur oppo

fitum de opposito quia infinite quo ad nos sunt stelle et arene maris
que non sunt infinite simpliciter. Si autem sumatur infinitum simpli-
citer est simpliciter falsa et predicatur oppositum de opposito. Alij
autem distinguunt eo quod infinitum potest esse terminus communis
et sic prima est falsa vel potest esse terminus syncategorematicus
importans in se distributionem ut dictum est. et sic ponunt eam esse
veram. sed neutralistarum solutio valet quod si remoneatur utraque
distinctio et sumatur infinitum simpliciter et hinc quod est terminus com-
munis ad hoc remanet probatio et improbatio huius sophismatis
Unde dicendum est quod prima simpliciter est falsa. et probatio peccat
secundum quid ad simpliciter quia infinitum appositione est infinitum
quodammodo et non simpliciter. Unde cum accipit partes numeri
secundum appositionem. ut duo tria non accipit infinitum simpliciter
sed quodammodo siue secundum quid et ideo non potest inferri ex
his infinitum simpliciter.

Et hec de distributionibus dicta sufficiant:

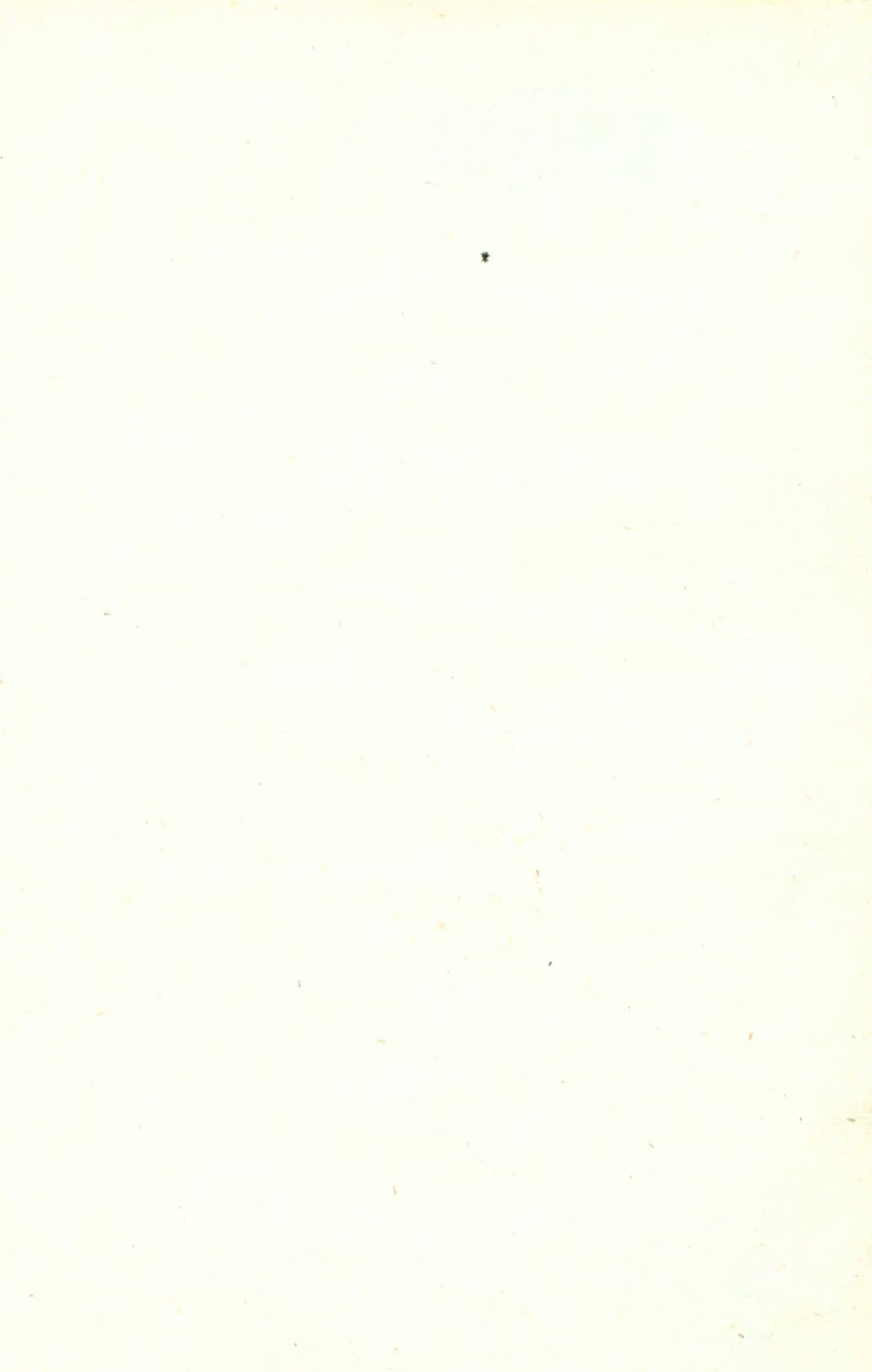
finiunt tractatus. Petri II Dyspa

ni bene emendati. anno M. C. V.

UB WIEN

+AM411100200

